سەرنجێك لە دوا بەرهەمەكەی دكتۆر جەمال نەبەز

كاژیك1959پێشخان و پاشخانەكانی

نوری كەریم ـ ئەڵەمانیا

وەك ئاشكرایە پرۆفیسۆر جەمال نەبەز ناوێكە پانتاییەكی فراوانی لە رووبەری رووناكبیریی كورددا بەشایستەیی پڕكردۆتەوە و هەر لەپەنجاكانی سەدەی رابوردووەوە بەنووسینەكانی لەرۆژنامەعارەبییەكانی بەغدادا بەناوی(صامدألكوردستانی) بۆداكۆكیكردن و لەسەركردنەوەی كوردو بەرپەرچدانەوەی ناحەزان و نەیاران ودوژمنانی كورد لەلایەك و وەرگێڕانە سەركەوتووەكانی لە زمانەكانی بێگانەوەودانانی یەكەمین فەرهەنگی زانستی و هەوڵەكانی بۆدانان وبەكاربردنی ئەلف و بێی لاتینی.... ئیترپێدەنێتە دنیای رامیاری و رێكخستن و خەباتی نهێنی ولەگەڵ هاوبیرەكانیدا1959/4/14 یەكەمین رێكخراوی نەتەوەیی لەمێژووی كورددا دادەمەزرێنن بەنێوی كۆمەڵەی ئازادی و ژیانەوە و یەكێتی كورد ــ كاژیك , كەبنكە سەرەكییەكەی سلێمانی بوو(دواتریش لەسنووری پارێزگای سلێمانی دەرنەچوو, مەگەر بەئاستەم) بەڵام مامۆستا ساڵی 1962بەنیازی خوێندنی باڵا , وڵات جێدەهێلێت و روودەكاتە ئەورووپاو پێلاوی نامۆیی لە شاری جنێڤ ـ سویسرا دەكرێتەوە و دەست بە خوێندن دەكات و لەپاڵ خوێندن و فێربوونی زمانی فەرەنساییدا وەك رامیارو كارگێرێكی چالاكی رێكخستنی نەتەوەیی و نووسەروكوردۆلۆگییەكی پڕكارو فرە بەرهەم وماندوونەناس بازووی كوردانەی هەڵدەماڵێ و تەمەن درێژبێت هەتا ئەمرۆش خاونەبۆتەوە.

گرییمان نەتەوەی كورد بیرمەندانی هەن, وەك پیرەمێرد , ئیبراهیم ئەحمەد , مەسعوود محەممەد ,عەبدوڵڵاجەوهەر ,دكتۆر جەمال نەبەز ئەگەر پێشەنگیان نەبێت بەدڵنیاییەوە لەهەرهەموویان بەبەرهەمترو پشوودرێژترو بەمەوداترە.منیش كە ئەم پێشەكییە دەنووسم نەبا هێشتا(هەرچەندە گومانیشم هەیە) خوێنەری كورد هەبێت دكتۆر جەمال نەبەز ناسنەكات . ئەز یەكەمین جارمامۆستا نەبەزم وەك نووسەرـ وەرگێر ناسكرد , كاتێك ناوەڕاستی پەنجاكانی سەدەی رابوردوو لە كتێبخانەی گشتیی سلێمانی كەئەو كات لەشەقامی پیرەمیرد , بەرامبەر ماڵی جەمالی سووران كە شابەندەری ئێرانی تێدابوو(خوارووی باخچەی دایك) بەرێكەوت داوای كتێبی (پاڵتۆ) دەكەم, بێئەوەی بزانم ئەمە(گۆگۆل) نووسیوێتی و جەمال نەبەز كردوویە تی بەكوردی . هەموو جارێك تەنها یەك دوولاپەڕەمان دەخوێندەوەو كەدەگەیشتە سەر ناوی پاڵەوانی چیرۆكەكە(ئەلفرید مویللەرئەفەندی) پێكەنین دەیگرتین و بەڕێوەبەری كتێبخانەش كە پیاوێكی سپیكەلەی باڵابەرزی زۆر

پۆشتەوشیك بوو,دەهات و سووکوباریك کتێبەکەی وەردەگرتەوەو دەریدەکردینە دەرەوە, بەلاّم هەرگیز نەیدەوت جارێکی دیکە نەیەنەوە! سالاّنێکی دوورودرێژ تێپەرین و کتێبخانە گوێزرایەوە شوێنی ئێستاو هەر ئەو پیاوە ئێسك سووکەش بەرێوەبەرە و ئینجا زانیم یادی بەخێر ناوی عەبدلکەریم عارف و ئەندامی سەرکردایەتی کاژیکیشە, جیگەی داخە شەوێك لەیەکێك لەئوتێلەکانی بەغدا(گیان دەسپێرێت) ... دووەمین بەرهەمی مامۆستا نەبەز کەمن خوێندمەوە چیرۆکێك بوو بەناوی(ئەمرەکەی بەگم) , ئەمە وەها, هەتا سالّی 1962 دەستیان بۆ پیاوێکی بالاّمەیلەوبەرزی سوورو سپی چاو سەوزو رووخۆش راکێشا(ئەوەجەمال نەبەزە!) ئیتر من ئەو پیاوەم بەبینین نەبینییەوە(بەرهەمەکانی دەگەیشتە هاوبیرانی کاژیك لە کوردستان) هەتاسالّی 1994 گەیشتمە ڤییەننا وهاورێی دلّسۆزم ئەندازیار ئازادحەمە عەلی وتی خۆشی لەخۆت سبەینی دەچین بۆسیمینارەکەی دکتۆر جەمال نەبەز....لەهۆلّەکەدا هەرچاوم دەگێرِاو ملەقوتەم بوو, بەلاّم ئەو جەمال نەبەزەم بەرچاونەکەوت کەلەبیرەوەریمدابوو, یا لە وینە فۆتۆگرافەکەی لەسەر گۆڕەکەی شەهید لەتیف عەلی گرتوویەتی وناردبوویەوە بۆهاوبیرانی کاژیك , وتم ئەری کاکە ئازاد ئەوە دکتۆر نەبەز بۆنەهات؟ وتی ئەی ئەوەنییە دانیشتووە, ئەوەی کراسە رەنگاورەنگەکەی لەبەردایە, باوەرم نەکرد وتم ئای کەچەند گۆرراوە.سیمینارەکەی بەزمانی ئەلّەمانی پێشکەشکردو منیش تەقەی سەرم دەهات و وامدەزانی گوێزم بۆدەژمێرن , کەتەواوبوو چوومە بەردەمی وەك هاوبیریك خۆم پێناساند و هەندیك باسوخواسی کاژیك و پاسۆکم وروژاند بەلاّم ئەو هەر زۆر سارد و سڕ بوو, وایدەزانی هاتووم لەپەنا ئەودا کوردایەتی یا حیزبایەتی بکەم! نە وەلاّمێك , نە روونکردنەوەیەك , نە کۆمێنتێك. بەرەکەتدا لەم کتێبەدا زۆریك لەو باسوخواسانەی(بن بەڕە)کەی خستۆتە سەر (بەڕە)کە .

بەرهەمەکانی مامۆستا لەژماردن نایەن کەهەرهەموویانیش بەئەرك و ماندوبوون وپارەی خۆی چاپ و بلاّوکردوونەتەوە,هەر لە وتارەکانییەوە بیگرە لەرۆژنامەکانی بەغدادا, وەك وتاری بەرپەرچدانەوەی درۆ و دەلەسەکانی کونسولّگەری عێراق لەلوبنان بەزمانی عارەبی لە1966/5/10دا و بەناونیشانی(أنتم مجرموا حرب ولستم کحکام سویسرا) ئێوە وەك فەرمانڕەواکانی سویسرا نین بەلّکو تاوانکارانی جەنگن.نووسینەکانی لە رۆژنامەی(صوت ألاهالی)بەغدادا, بەناوی نهێنی (صامدالکوردستانی) و ج.أ.کلۆلّ,لەبەرچەرچدانەوەی دوو وتاری بەرێزان بەهادین نوری و مەسعوودی مەلامحەمەدی کۆیی, هەتا بیرخەرەوەیەك بەزمانی عارەبی لە1964/5/3دا بۆ بارزانی مستەفالەبارەی هەلّوێستی جەمال عەبدولناسرەوە لەمەڕکێشەی کوردو بەنێوی سەرکردایەتی باشووری کوردستانەوە نووسیبووی .(کاژیك و نەبەز لەورووەوەو لەخوێندنەوەی هەلّوێستی

ڕابەری مەزنی عەرەب جەمال عەبدولناسردا بەهەڵەداچووبوون,چونکە مافەکانی کوردی لە چوارچێوەی کۆماری عێراقدا دەسەلماند), سەرەتای میکانیك وخۆماڵەکانی مادە/1960(یەکەمین بەرهەمی زانستیی فیزیك بەزمانی کوردی و بێبەرامبەریش دابەشی کردووە بەسەر قوتابیانی کەرکووکدا, نامیلکەی کوردایەتیی, بزووتنەوەو بڕواورژێمە(بەناوی خواستراوی زەردەشت) میری سۆران (دکتۆرانامەکەیەتی بەزمانی ئەڵەمانی, فەخری سلاح شۆڕکردوویەتی بەعارەبی), کوردو شۆڕشەکەی, **ألمستضعفون** ألكورد واخوانهم المسلمون, بیری نەتەوەیی کوردی, نەبیری قەومییەتی ڕۆژهەڵاتی و نەبیری ناسیۆنالیزمی ڕۆژاواییە,دۆزی ناسیۆنالی کورد....., پێوەنداریێتیی کورد, کورد کێ یە و کوردبوون مانای چی؟حقیقە کاژیك ـ ڕاستیی کاژیك,زمانی یەکگرتووی کوردی,فەرهەنگۆکی زانستیی, ڕۆژانی ئاوارەییم لەسویسرا, جگە لەو وتارانەی لەرۆژنامەو گۆڤارەکاندا بەهەردو زمانی کوردی و عەرەبی بلاٌویکردوونەتەوە.ئەم پیاوە مێژووی خەباتی نهێنی و ئاشکراشیی لە کوردستان و لە ئەورووپا کەچی لە بەرهەمەکانی کەمتر نییە بەنووسین و چاپکردن و بڵاوکردنەوەشەوە.ئینجا تۆ وەرە تەماشای مێژووی ژیانی رامیاری و65ساڵێك خەباتی سەخت و نەپساوەی بکە, هەر لە هاوبەشیکردنی دامەزراندنی کاژیکەوە بۆ دامەزراندنی نوکسە,سوکسە, ئەکادیمیای زانست و هونەری کوردی,کۆنگرەی نیشتمانیی کوردستان,دامەزراندنی پەیوەندی لەگەڵ پێشەوا شەهید موعەممەر قەززافی و... ئیتر ئەم کەڵە پیاوەی کورد بەهەموولایەکدا هەڵپە دەکات بۆ ڕەنگدانەوە و سەرخستنی بیری نەتەوەیی کوردو سەرکەوتنی شۆڕش, هەمووده‌میش پڕکار و بەکار وبە بەرهەمە وهاوکاری بەردەوام و هاوبیری دڵسۆزو بەئەمەکیشی کاك بروسکە ئیبراهیمی ئەحمەدی قازییە. لەم دواییەشدا بەرهەمێکی نوێی بەنێوی کاژیك پێشخان و پاشخان (کۆبەرهەم ژمارە13 سلێمانی2015) , خستەسەر خەرمانی بەرهەمەکانی, وبۆیەکەمین جار گۆمە مەنگەکەی شڵەقاندو چەندین قۆناغ و لایەنی گرنگی نهێنی و نەزانراوی پەیوەست بەکاژیك و پاسۆکی ئاشکراکرد و وەڵامی زۆرێك لەوپرسیارانەی دایەوە خوێنەری کورد بەگشتی و هاوبیرانی کاژیك و پاسۆك بەدووایدا وێڵبوون ... بەندەش کەلە ساڵی1962ەوە لەگەڵ بزوتنەوەکەدا ژیاوم و وەك کادیرێکی پێشکەوتووش لەرووداوەکان بێئاگانیم , بۆیە لەژێر سێبەری ئەم بەرهەمە دانسقەیەی مامۆستادا سەرنج و تیبینییەکانم دەخەمە بەرچاو, **بەتایبەتیش کەمامۆستا دەڵێت بەرهەمەکە بێ کەموکووڕیی نییەو پێویستی بەتێهەڵچوونی هاوبیرانی کاژیك هەیە**,جائەوە منیش قسەی خۆم دەکەم وکورد وتەنی(تاڵوکرمێش لەسەرخۆم!) ئەم هەوڵدانەش تەنها لەو سونگەیەوەیە, کە مامۆستا هەرلە1962ەوە, هەتا ئێستا بێ پچڕان دوورە وڵات دەژی ولەوکاتەوە چاوی بە باشوور نەکەوتۆتەوە, پێدەچێت ئاگاداری زۆر شت و

رووداو نەبێت ... بۆیە هەوڵدەدەم لە پشت مامۆستاوە و پیێ بە پێی کتێبەکە لەهەر شوێنێکدا ڕێگەی قسەم هەبێت روخسەت لەمامۆستا وەردەگرم و بەسەربوردەی بزوتنەوەکەو ئەو هەمووکۆسپ وتەگەرەو تەنگەژانەی لە ڕێیدابوو سەرنجێك دەدەم و سەرەتەقەیەك دەکەم, ئەگەرنا پێگەو پلەی زانستیی وخەباتگێڕیی وماندونەبوون وخۆراگری مەزنە پیاوێکی وەها تەنیاو تەنیاباڵ , بێ پلەی دکتۆراو پرۆفیسۆریش هێشتا ئەوە نییە گەدایەکی دەست سپی وەکو من رەخنەی لێبگرێت , بۆیە بەتایبەتیش قسە لەو بابەتانە دەکەم کە خۆی ورووژاندوونی, ئەو خاڵانەش کەپەیوەندی بەو بەرێزانەوە هەیە مامۆستا ناویانی هێناوە, یا ناویانم هێناوە , بەویژدانەوە دەدوێم و لایەنی هەق و راستیی دەگرم و لەگەڵ کەسیاندا کێشەی تایبەتیم نییە.

دەمێنێتەوە سەر ئەوەی مامۆستا وەك گۆمە مەنگەکەی شڵەقاند, نەك کەلێنێکی گەورە بەڵکو کەندەڵانێکی لە مێژووی کاژیك وبزوتنەوەی نەتەوەیی ڕێکخراودا پڕکردەوە کەنەك هەر لای خوێنەر بەگشتیی بەڵکو لای زۆرینەی هاوبیرانی کاژیك و پاسۆکیش پەنهان بوو...

لا.1: (... کەمێك دوورو درێژ باسێکی دامەزراندنی کاژیك و پاسۆك و رەوتی کارکردنیان بکەم , تا ئەو هەندازەیەی ئاگادارم لێیان , هەروەها پێشخان و پاشخانی هەردووکیان ...

*مامۆستا بۆشایی وکەمتەرخەمیی و بێباکی هاوبیرانی دامەزرێنەر پڕدەکاتەوە, بەتایبەت ئەوانەی هەتا راپەڕینەکەی بەهاری 1991ی باشوور, لەژیاندابوون و لەو رووەوە قەڵەمیان نەختە سەر کاغەز.

لا.2:(لەنیوەی یەکەمی پەنجاکاندا رەخنەمان لەسیستەمی کۆمۆنیستێتی و سەرمایەداریی دەگرت وخۆمان بە قوتابخانەیەکی کوردیی بۆ سۆسیالیزم دەزانی . جالەبەرئەوەی نەلەگەڵ پارتی ونەلەگەڵ کۆمۆنیستەکان بووین , خەڵك ئێمەیان بە (ڕێبازی سێیەم) دادەنا چونکە قسەکانمان لەقسەی پارتەکان و کۆمۆنیستەکان نەدەچوون .)

*ئەوە زۆر راستە نەتەوەییەکانی کورد, لەهەموو لایەنەکانی ڕێکخراوەیی و رامیاریی و مێژوویی و ستراتیژ وتاکتیکیشەوە, لە شیکردنەوەی کێشەی کورد, خەباتی هاوبەشی کوردو گەلانی عەرەب و تورك و فارس ,برایەتی کورد و داگیرکارانی کوردستان,ململانێی چینایەتی وخۆبەستنەوە بە بلۆکی خۆرهەڵات بە سەرکردایەتی رووسیا و بلۆکی خۆرئاوا بەسەرکردایەتی ئەمەریکا زۆر جیاواز بوون تەنانەت ناوی ڕێکخراوەکەش... ئەمانەش هەمووی لەقسەو هەڵسوکەوتی رۆژانەیاندا, وەك تێزێکی جیاواز لە نێو کۆمەڵگەی مەڵبەندی سلێمانی و خوێنکارانی زانکۆ وکوردە ڕووناکبیرەکانی بەغدا, رەنگی دەدایەوە ...

بەلام لە سەرو بەندی یەککگرتنی پاسۆك و حیزبی سۆسیالیستی کوردستان و دواتر یوکگرتنی سێقۆلی لەگەڵ پارتی گەل بۆ دروستکردنی هێزێك بەرامبەر یەکێتی و پارتی, زاراوەی (هێزی سێیەم) بلاوبووەوە و نزیکەی ساڵێك بەسەرزارانەوە بوو هەتا هەرسێکیان پێکەوە چوونە نێو پارتی وفیکەی کۆتایی گەمە!کەش لێدرا.

لا.2: (... پەرتووکی جۆراوجۆرمان دەخوێندەوەو هەوڵی فێربوونی شتی نوێمان دەدا. لەوهاوڕێیانە مامۆستا فایەق ئارف ,دکتۆر ئەلی, مامۆستا ئەبدوڵلا میدیا,مامۆستا ئەبدوڵلا زێباری, بەرێز ئەحمەد سمێڵ کاکەیی , مامۆستا جەلال تۆفیق , شێخ ئەحمەد نەقیب , مەلا ئەبدوولی مەلا سەئید و چەند هاوڕێیەکی دیی . بەتێپەڕبوونی کات پەیوەندیم لەگەڵ کاك کامیل ژیر بەهێزبوو ...)

* پێدەچێت ناوی مامۆستا نوری عەبدوڵلا(ناسراو بە مەلا نوری) بەرچاپ نەکەوتبێت .ئەو بەڕێزانە لە پیاوە ناسراوەکانی سلێمانی بوون , مامۆستا فایەق(فیزیا) و مامۆستا نوری(زمان و وێژەی عەرەب) لای خوێندکاران زۆر بەڕێزو خۆشەویست بوون , لەبەردەستی هەردووکیاندا خوێندکاربووم لە دواناوەندی وەتەن. لەرووی کۆمەلایەتییەوە هاوکاریی خوێندکاریان دەکرد.مامۆستایان عەبدوڵلامیدیا و عەبدوڵلا زیباری دووماماستای خوێنی سەرەتایی دڵسۆز و کوردپەروەربوون , زێباری لەسەر کوردایەتی دوورخرابووەوە بۆ سلێمانی, لە رقی میریی بە شاڵو شەپیلکەوە دەهاتە بازاڕ.بەلام کاك جەلال تۆفیق مامۆستا نەبوو, دۆکانێکی رازاوەی هەبوو بۆ فرۆشتنی کالای کارەبایی ناومالّ, محەمەدی کوڕی لە رێکخستنەکانی کاژیکدابوو. شێخ ئەحمەدیش کوڕی شێخ رەوفی کوڕی سەیید نوری نەقیبە ولە بنەماڵەی شێخی کوردان, شێخ مەحموودی مەلیکی کوردستانە, خاوەنی ئەو مڵکانەی دەوروبەری مزگەوتی نەقیب ومزگەوتەکەشن .بەداخەوە بەرێزان مەلاعەبدوول و ئەحمەد سمێڵ کاکەیی ناناسم.

لا.3: ... (پێموابوو, ئێستەش پێموایە کۆمەڵگەی کورد کۆمەڵگەیەکە لەبنەڕەتەوە سەقەتە و پێویستی بەخۆدروستکردنەوە وخۆناسین و باوەڕ بەخۆهێنان هەیە و دەبێ جارێ خەریکی رۆشنکاریی بین , بەتایبەتی بۆ ئەو سەردەمە کە رێبازی کۆمۆنیستێتی سەربە سۆڤێت و چین بەرچاوی گەنجی کوردی بەتەواوی گرتبوو, رێی نەدەدا هیچ جۆرە بیرۆکەیەکی دیی لەکوردستاندا رووناکی ببینێ, خۆئەگەر بیرۆکەیەکی دیکە سەریهەڵبدایە , ئەوا ئەوەی بەفیتی ئیمپریالیزم و زایۆنیزم و چی وچی لێکدەدایەوە .)

*مامۆستا دەق پێکاوێتی , کۆمەڵگەی کوردەواری سەقەتە وهەر بە سەقەتیش هاتووە, ئەم سەقەتییەش چەن نەوەیەك دەپێچێتەوە ئینجا دێتە سەرباری دروستەکە. کۆمۆنیستەکانیش هەر لە1934ەوە گۆڕەپانی بیر

و رامیاریان نەك تەنها لەباشوور,لە کوردستانی گەورەدا قورخ و پاوان کردبوو, کۆمۆنیستە کوردەکان گاڵتەو قەشمەرییان بەزمانە زگماکەکەی خۆیان دەکردو ئاواتە خوازبوون لە مۆسکۆ بهاتنایە دنیاوە و بە(زمانە پیرۆزەکەی) دیکتاتۆریەتی پرۆلیتار زمانیان بپژایە.ئەوانە لەشۆڕشی کوردیش بەدگومان بوون و دەیان وت بۆنی نەوت وئینگلیزی لێدێت . لە کتێبی پانۆڕامای مێژووی کورد ,4000پز. ــ 1975ئەم بابەتەم خەستتر گرتۆتەوە .

لا.4: ...هەرلەو رۆژانەدا لەسلێمانی چەند کەسێك هەبوون وەك ئێمە سەربە (رێبازی سێیەم) نە پارتی بوون و نەکۆمۆنیست ... بەزۆری لەگەڵ مامۆستا ئەحمەدهەردی دەبیندران , لەوانە ئەبدوڵڵا جەوهەر و فەرەیدوون ئەلیی ئەمین ...بەکاك کامیلم وت : تۆ جارێ سەرێکی سلێمانی بدەو لەپێشدا پێوەندیی بکە بە مامۆستایان فایەق ئارف و ئیحسان ئەبدولکەریم فوئادەوە کە هاورێی نێزیکی منن و سەر بە(رێبازی سێیەم) بوون و ئەگەر رازی بوون هەرسێکتان پێکەوە پێوەندی بە هەردی, جەوهەر, فەرەیدوون بکەن و بزانن بیروڕایان چۆنە . کامیل کە گەڕایەوە بەخدا گوتی : پەیامەکەتم گەیاند وهەردوولا رازین و لەکۆبوونەوەیەکدا رۆژی 1959/4/14 لەسلێمانی ئەو شەش کەسە : فایەق ئارف , ئیحسان ئەبدولکەریم فوئاد, کامیل ژیر, ئەحمەدهەردی, عەبدوڵڵا جەوهەر,فەرەیدوون عەلی ئەمین بڕیاردرا بە دامەزراندنی رێکخراوێکی نەتەوەیی, پاش ئەوە بەرەزامەندی منیش (نەبەز) و لەکۆبوونەنەوەیەکی حەوت قۆڵیدا لەسلێمانی و لەماڵی مامۆستا ئەحمەد هەردی بریاردەدەن ئەو رۆژە بکرێت بەرۆژی دامەزراندن و رێکخراوەکەش ناوی کۆمەڵە بێت (کۆمەڵەی ئازادی و ژیاندنەوە و یەکێتی کورد ـ کاژیك) نەك حیزب, ئەوانەی سەر بەو کۆمەڵەیەن (هاوبیر) و دژەکانیش (دژبیر)ن و دروشمی کوردستان بۆ کورد , یەکسانی بۆگەل دروشمی سەرەکی بێت .

*یۆ ئەم پەرەگرافە تەنها دووسێ کورتە تێبینیم هەیە: جگە لەو شتانەی سەرەوە , سونبولێکیش بۆ کاژیك دانرابوو لە شێوەی دوو پیتی لاتینی k بەرامبەر بەیەك و کاژیك لەناوەڕاستیاندا. هاوبیر ئیحسان فوئاد لەنێو کۆڕو کۆمەڵی نەتەوەییەکاندا دەنگورەنگی نەبوو, تەنانەت ناوی لە بەیانەکەی1975/1/25ی دژبە سەرکردایەتی کاژیکیشدا نییە . وا دەردەکەوێت هاوبیری جوانەمەرگ عەبدولکەریم عارفیش دواتر بووە بە ئەندامی سەرکردایەتی .

ل۷.5: پارتییەکانیش کەریم قاسمیان بە(کاکە کەریم) نێودەبرد و وەك فریشتە تێیاندەڕوانی, تەنانەت پارێزەر برایم ئەحمەد کە ئەو کاتە لە سەرکردەیەتی پارتی دابوو, لەهەڵبەستێکدا بۆ پەسەندانی قاسم , گوتی(کەریم گۆشت و ئێسقان نییە , کەریم تاکە ئینسان نییە ,کەریم بیروباوەڕە ...

***بەر** لە هەمووی (کەریم تەنها ئینسان) دروستە, نەك (کەریم تاکە ئینسان) نییە ! دوای ئەوە مامۆستا برایم ئەحمەدیش هەمان بیروباوەڕی نەتەوەیی هەبوو, بگرە خۆیی و زۆرێك لەهەڤاڵەکانیشی تاسەر ئێسقان نەتەوەیی بوون , لەو لایەنەوە تەنها لە تاکتیك پراکتیکدا ڕێبازێکی گونجاوی هەڵبژارد , جیاواز لەتاکتیك و پراکتیکی کاژیك ودرۆشمی سەربەخۆیی و کوردستانی گەورەو دەوڵەتی کورد,لەژێر دروشمی (یاکوردستان یا نەمان) دا شۆڕشیان هەڵگیرساندو دواتر دابەزین ئەمجارە دروشمی (دیموکراتی بۆعێراق و ئۆتۆنۆمی بۆکورد)یان بەرزکردەوە. بریا و هەزار جار بریا دوای جیابوونەوەی باڵەکەی مەکتەبی سیاسی لە بارزانی, نزیکبوونەوەو لەیەکتر تێگەیشتنێك لەگەڵ کاژیك بهاتایە ئاراوە, مێژووی بزوتنەوەی کوردایەتی لەباشوور و ڕێڕەوی ڕووداوو گۆڕانکارییەکان زۆر جیاوازو لەبەرژەوەندی کورد دەبوو, چەندین کارەساتی مێژوویی پشتشکێن و هەڵەو پەڵەی رەشیی ئەم لایەن و ئەو لایەنیش نەدەکەوتنەوە....مامۆستا ئیبراهیم ئەحمەدیش هەرچی بۆ پێشەواکەی شۆڕشی 14/تەمووز1958عەبدولکەریم قاسم وتووە لەجێگەی خۆیدابوو. ئەو پیاوە دۆست و پشتیوانی کورد بوو , بۆ یەکەمین جار لەمێژووی عێراقدا, سەلماندی کوردو عەرەب لەعیچراقدا هاوبەشن و لەیاسای کاتیی عێراقیشدا چەسپاندی.هەرئەویش بوو خەنجەری کوردو شمشێری عەرەبی لە دروشمی کۆماری عێراقدا جێگیرکرد. خوا ئەوانە بگرێت کوردیان کردە دوژمنیی و ئەویشیان کردە قوربانیی بۆ بەعسییەکان .ئیبرایم ئەحمەد هەڵە نەبوو, لەبەر بارزانی وبارودۆخە (هەڵگیرسینراوەکە) ش نەبووایە پەیوەندییەکانی لەگەڵدا تێکنەدەدا.

ل۷.6: بەم جۆرە کاژیك لەگەڵ ئاستی هوشیاریی و رادەی تێگەیشتنی کۆمەڵگە نەدەچوو بەرێوە, بەڵکو لەپێش کۆمەڵگەوە بوو, چاریش نەبوو, ڕێپیشاندەر چرابەدەستە و دەبێ ریزی پێشەوە بگرێ ...

*کاژیك کەدامەزرا لەچەند دەستەو چینێکی هەڵبژاردەو(نەخت و پوخت) پێکهاتبوو:

1ـ دەستەی دامەزرێنەر(حەوتەوانەکە): ئەحمەد هەردی, جەمال نەبەز,عەبدوڵڵا جەوهەر,کامیل ژیر, فایەق عارف, فەرەیدوون عەلی ئەمین,ئیحسان عەبدولکەریم فوئاد.

2 ـ دەستەی دووەم : کادیرە پێشکەوتووەکان , وەك هاوبیران شێرکۆ بیکەس ,حەمەعەلی فەرەج , محەمەدصاڵح فەرەج (ناسراو بە صاڵح هیتلەر), محەمەد مەجید ئەصلان,عەبدولفەتاح عەبدولرەزاق(ناسراو بە مەلا فەتاح),غەفوور ئەمین, شەهید تۆفیق نوری بەگ,عەلی سام ئاغا,شەهید فەتاح ئاغا,عەبدوڵڵا عەزیز خالید(دکتۆر عەبدوڵڵا ئاگرین)کەریم شێخ حەسەن مارگر,کە بەپەڕی چالاکی هەڵدەسووران و جەماوەریان بە بیروباوەڕەکە گۆشدەکرد و ئامادەیان دەکردن بۆ ڕێکخستنەکانی لاوان و قوتابیانی نەتەوەیی و دەکەوتنە بەر پرۆسەیەکی سست و درێژخایەنی لەبێژنگدان و تەتەڵەکردن و وەردەگیران . جابزانە بۆ کاژیك چەندی دەویست و مەرجەکان چیبوون و چەند گرانبوون ؟

3 ـ چینی پێشمەرگە و ئەوانەی لەنێو شۆڕشدابوون, بەتایبەتیش هێزی خەبات کە بەهۆی هاوبیران و هەوادارانی کاژیکەوە ئەوەندە فراوان بوو, ناچاردابەشکرا بەسەر دووهێزدا. لەو پێشمەرگانەش شەهیدان نوری حەمە عەلی(فەرماندەری بەتالیۆن وجێگری فەرماندەری هێز, عومەری صاڵح مەنصوور, نوری شەریف .

لا.7: ... بەرامبەر بەم خاڵە نەرێتییانە کەلەژێرباری ناچاریی و لەبن باندۆری بارودۆخەسەختەکەدا سەپێندرابوون بەسەر کاژیکدا ئەم نهێنیکارییە لایەنێکی باشەشی هەبوو کە دژبیرو دوژمن نەیاندەتوانی پەی بەکاروبڕیارەکانی کاژیك بەرن و بەئاسانی خۆیان بخزێننە نێو ریزەکانی ... کاژیك لەسەر رێبازی نەخت و پوخت نەك زۆر و بۆر دەڕۆی بەرێوە .

لا.7: ئەو کەسانەی کە کاژیك دەگەڕابۆیان, دەبوو کەسانێك بن لەجۆرێکی تایبەتی و جێی متمانە بن, بێجگە لەمەش دوژمن نەیدەزانی تۆ خۆت بەژمارە چەندیت و قەوارەی خۆت و لایەنگرانت چەندە .

* بارۆدۆخی خەباتی نهێنی هەموو کاتێك هەرسەختە,بەڵام خۆ هەر بۆ کاژیك وەها نەبوو, بەگشتیی بۆ لایەنەکانی دیکەی نێو گۆڕەپانەکەش (جادەکەی پان نەبوو).ئەوە راستە ناحەز و دوژمن نەیدەتوانی بەئاسانیی دزە بکاتە ریزەکانی کاژیکەوە, ەحاڵی خۆم لەو باوەڕەدام ناحەزان و دوژمنان دەیانزانیی ژمارەو قەوارەت چەندە. لە کۆبوونەوەکەی هێزەکانی کوردی باشوور لەلیبیا, شاندەکەی (ینك)کە هاوبیران بروسکە ئیبراهیم وجەواد مەلا دەبینن, بە یارمەتیدەرەکانی پێشەوا شەهید موعەممەر قەززافیی دەڵێن: ئەمانە جوداخوازەکانی پاشماوەی کاژیکن و ژمارەشیان لە ژمارەی پەنجەکانی دەست تێپەڕناکات ونە جەماوەریان هەیەو نەکاریگەریشیان بەسەر رەوتی رووداوەکانەوە هەیە. بەڵام قەزافی بە پیاوەکانی دەڵێت : وەك میوانی تایبەتیی من رێزیان بگرن .مەلا بەختیاریش1977 نامەیەکی نووسیوە بۆ(حەمەی عەتێ) بەرپرسیی (ینك)

لەشارباژێڕ: جاریٚ بەسەبر بن لەگەڵ پاسۆك, هەركاتێك ژمارەیان گەیشتە 100 صەد كەس, پەلاماریان بدەن. بەرپرسێكی باڵادەستی بەعسیش لە سلێمانی وتوویەتی: زانیاری تەواومان لەسەر هەموولایەنەكان هەیە, تەنانەت كازیكیش(پیتی زالەكەی بە ژیٚ دەربڕیوە)هەر كادیرێكی سەر بە پارتی , یەكێتی,كۆمۆنیست تەزبیحێكی بەدەستەوە بگرتایە , دانە دانە هەموومانی دەژمارد ! بەڵام لەلاشەوە بەدرێژایی 1959ـ 1975هەر بە نەخت پوختی مایەوە, هەرچەندە وەك (دوكانەكەی بەكر و چوار قاڵب صابوون) و وەك كریستەكانی سلێمانی مەگەر بە زاووزیٚ زیادبكەن ! پارتەكان دەیانوت شەش كەس و لەتێكن و یەكێتیش بەپاسۆكی دەوت مەنجەڵێك یاپراخ سەرو زیادیانە .

لا.7: مامۆستا نەبەز دوای شۆڕشی 14ی تەمووزی 1958و بەرلەوەی كاژیك دابمەزێت تایپ رایتەرێكی عارەبیی كڕیوەو هێناوێتییەوە بۆ سلێمانی بۆ كاروباری تایبەتیی خۆی و دواتر داوێتی بەهاوبیران و لەوباوەڕەدایە:"بەرهەڵستێكی گەورە لەبەردەم كاژیكدا لەرووی تەكنیكییەوە نەبوونی تایپ رایتەرو رۆنیۆ بووە بۆ دابینكردنی كاروباری چاپەمەنی ."

*قوربان هەرگیز باوەڕمەكە, ئەوە بەرهەڵست بووبێت .رێكخستنەكەش ئەوەندە لقوپۆپی لێنەبووبوەوە بە هۆی تایپ رایتەرەوە نەبێت فریانەكەوێت, ئەگەرنا ئەویش وەك لایەنەكانی دیكە پەیدایدەكرد.ئەو تایپ رایتەرەی ئیچوەش هەرمابوو, لای هاوبیر عەبدولفەتاح عەبدولرەزاق بوو, ساڵی 1968 بەندە لەگەڵ هاوبیر ئەحمەد ئەمین ئەفەندی بە ماتۆڕەكەی ئەو(هێنامانەوە) و لە گەنجینە تاریكەكەی ماڵی ئەواندا, دامانناوكاك ئەحمەدیش تەمەن رێژبێت لەژیاندایە .

لا.7: " دوژمن نەیدەتوانی بزانیٚ تۆ خۆت بەژمارە چەندیت و قەوارەی خۆت و لایەنگرانت چەندە."

قوربان , مامۆستا گیان , دوژمن و نەیارانیش كەموزۆر زانیاریان لەسەر كاژیك و هاوبیرانی كاژیك هەبوو,دەمە دەمی هەڵگیرساندنەوەی شۆڕشی نویٚ ,بەرپرسێكی بەعس لەسلێمانی لە كۆڕێكی تایبەتی خۆیدا لەگەڵ كۆمەڵێك كورددا وتبووی " با كەس بەهەڵە نەچێت , زانیاریمان لەسەر هەرهەموو لایەنەكان هەیە,تەنانەت كازیكیش { سەرنج بدە پیتی (ژ) بووە بە (ز), نەك بە (ج)} , ئەوەندەی منیش بزانم وكاتی خۆی ناوەكانیانم گەیاندووە دووكەس لە رێكخستنی لاوانی نەتەوەیی كوردەوە جۆرە پەیوەندییەكیان بە میرییەوە هەبوو(گومانی ئەوەش دەكەم خۆفرۆش نەبوون ونێردرابوون) خۆ ئەگەر بپرسین ئەی بۆ كاژیكیش بەرشاڵاوی دڕندانەی دوژمن نەدەكەوت؟ ئەوە بەو هۆیەوە بوو كە مەترسییەكی هەنووكەیی بۆسەر دوژمن

نەبوو, لەیەك كاتیشدا بەربەرەكانێی پارتی و كۆمۆنیست وعێراق وئێران و توركیاوسووریا وئەمەریكاو سۆڤێتیشی دەكرد! رژێمەكانی عێراقیش هەر دژی ئەوانەبوون.ئایا كاژیكەكان نەدەناسران؟ وەك پێشتریش روونمكردەوە, بەڵێ دەناسران... ساڵی 1965رێكخەرەكەی من لە رێكخستنی قوتابیانی نەتەوەیی كورد, لەبەردەم درگای قوتابخانەی دواناوەندی وەتەن, ئاسایش دەستگیریانكردبوو, من نەمزانیبوو, ئاسایی چووم بۆ قوتابخانە,دوو هاوڕێی خوێندن جیا بەجیا هاتن و وتیان(چۆن هاتوویتەوە؟هەتا زووە دەربازبە, تۆش دەگرن...

لا.9: لەبارەی ئەو چەندو چوونەی كراوەو دەكرێت كە ئایا كێ كاژیكنامەی نووسیوە , چاكبوومامۆستا نەبەز (بەرلەوەی هەموو شتەكان بێ خاوەن بمێننەوە) فریاكەوت و ئەوگرێیەی كردەوە وتەمومژەكەشی رەواندەوە ودەڵێت : " كاژیكنامە بەرهەمێكی ناوكۆییە, پێشەكی و پاشەكییەكەی كەبانگەوازێكی بەسۆزن, هاوبیر عەبدوڵلاجەوهەر نووسی, بەشی تیۆری و سۆسیالیزمەكەی نووسینی منە, بەشی مێژووەكەی بەرهەمی هەموومانە بەتایبەتی هاوبیران ئەحمەد هەردی وهاوبیر فەرەیدوون ئەلی ئەمینیش چەند پێشنیازێكی بەكەڵكی هەبوو, لەسەر پێشنیاری منیش ناونراوە. "

*لە سەركردەكانی كاژیك ,تەمەن درێژبن تەنها مامۆستایان : د. جەمال نەبەز, كامیل ژیر, فایەق عارف لە ژیانداماون. مامۆستا نەبەز قسەی خۆیی كرد و مامۆستا فایەق عارفیش باری تەندروستییەكەی زۆرناسازە, دەمێنێتەوە كاك كامیل ژیر ئەویش قسەی خۆی بكات وئەگەر برایان ئاسۆس هەردی و رێبین هەردی و كاك ئاسۆ فەرەیدوون عەلی ئەمین(پارێزگاری سلێمانی) زانیاری تایبەتییان لەهەر روویەكەوە لەباوكیان بیستبێت.یا بەرگوێ كەوتبێت ,كەلێنێك دەگرێت .

لا.10: "... بەمجۆرە هەتا كاژیكنامەم بەتەواویی لە نێزیكەی 75لاپەڕەدا(نیوە پەڕە) تایپكرد, بەقەوارەی گیرفان. بەرگێكی جوانیشم تێگرت و دامە دەست هاوبیران, كە بەداخەوە نەیانپاراست."هەروەها دەلیت تلینڤیسێك(تایپ رایتەر)ەكەشیان نەپاراست.

*بە دڵنیاییەوە دەڵێم هاوبیران وەك گلێنەی چاو پاراستیان و ئەوەندەی من بزانم هەتا دوای هەرەسی شۆڕشی ئەیلولیش جگە لە ئەندامانی كاژیك , هاوبیرانی لاوانی نەتەوەیی وقوتابیانیش نەیاندیتبوو ! چجای نەیاران . هەر هەموو لایەنەكانیش وەك پارتی و جەلالی وپارتی كۆمونیستی عێراق و میریی عێراقیش بەئاواتەوەبوون بەچاو ببیینن . چەندهاوبیرێكی جواننووس بەكۆپی دەستنووس چەندین ژمارەیان

لێهەڵگرتبووەوە, بەڵام بە قەوارەی لاپەڕەی خورشیدی(ئەی 4)چونکە ئەرکی کەمتر و لاپەڕەی کەمتریشی دەویست و قەبەو ئەستوور نەدەبوو بۆ شاردنەوە. بەئاسانیش تێبینیدەکرا دەستخەتەکان جیاوازن و ژمارەی دێڕەکان ودیزاینەکانیش چوونیەك نین. بڵاوکردنەوەشیان تەنها بۆ ریزەکانی رێکخستن بوو, دوای خوێندنەوەش لەماوەی دیاریکراودا, وەردەگیرایەوە.! جگە لە کاژیکنامە بڵاوکراوەکانی دیکە بە نهێنی بۆ کەسانێکی دیاریکراو لە خوێندنگەکان دەخرانە مێزی خوێندکارانەوە و شەوانیش فرێدەدرانە حەوشەی ماڵانەوە .هەموو نامەیەکی رێکخستنیش دوای خوێندنەوە دەسووتێنرا. دێمەوە سەر کاژیکنامەی پیرۆز, کەبەراستی شاکارێکی مەزن بوو لە مێژووی چاپەمەنیی خەباتی نهێنی هەموو کوردستاندا, لەو رۆژگارەدا وەك بیبلێ وەهابوو بۆ کریستەکان, کەسانێکی پسپۆڕ لە بوارەکانی مێژووی کورد و دراوسێکانی , لەزمان و کولتور و دەروونناسیدا بەزمانێکی سفت وپوخت وپاراو و بەشێوەیەکی نوێ و زۆر بەتام و شام مرۆڤی کوردی دەدواند و لەگەڵ چاپەمەنیی لایەنەکانی دیکەی گۆڕەپانەکەدا زۆر جیاوازبوون ,بەتایبەتیش ئەوانەی کۆمۆنیستەکان کە هەر قەوانە سواوەکەی ئیمپریالیزمی جیهانیی وکۆمپانیا مۆنۆپۆڵەکانی نەوت و یەکێتی خەباتیی کوردو عەرەب و خەباتی چینایەتی و قەڵای ئاشتیخوازان و...هتد. بوون و خوێنەر هەر زوو لەخوێندنەوەیان بێزاردەبوو. ئەوانەی پارتیش تەنها بلاڤۆکی شەڕی بەرەکانی جەنگ و چالاکییەکانی پێشمەرگە خوێنەری بەردەوامی هەبوو, چێژی لێوەردەگرت .ئەمە جگە لەوەی بیرو بۆچوونەکانی کاژیك وشیوەی خەباتیشی نامۆ بوو, دروشمە سەرەکییەکانیش چاوی لە هیچ داگیرکارێکی کوردستان و چینێکی کەمەڵگای کوردەواری نەدەنووقاند" کوردستان بۆ کورد یەکسانی بۆگەل" ئەمەش نەك هەر دەسەڵاتدارانی عێراق , ئێران, تورکیا و سوریا , بەڵکو شۆڤێنزمی عەرەب و فارس و تورك و فێودال (ئاغاو دەرەبەگ) و چینە مشەخۆرەکانی کوردەواریشی بێ جیاوازی پێدەناساندین و ئاڵای خەباتی لەدژیان بەرزکردبووەوە و هەر ئەوەش ئەو شێوە خەباتە نهێنییە سەخت و دیسپلینە ئاسنینەی بەسەردا سەپاند .

لا.10: (...(کاکە کەریم) بەتەمای تەختکردنی سلێمانی بوو بە بۆمبای فڕۆکە شەڕکەرەکانی(میگ و سۆخۆ و ئیلیوشن) کە لە سۆڤێتەوە بۆی هاتبوون.

فڕۆکەکانی سۆپای عێراق لەجۆری مێك17هێندە نزم بەئاسمانی سلێمانیدا دەفڕین , هەموو جارێك بەربەستی دەنگیان دەبەزاند(حاجزالصوت). دواتر فڕۆکەی شەڕکاریی مێك 19, 21, 23 ی سۆڤێتی درا بە عێراق , میریی 1975فڕکەی جۆری (سۆخۆی) دژی کورد و شۆڕشەکەی بەکارهێنا, نەك لە 1961ەوە , هەرچەند

مێك كاریگەرتربوو.كوردی بێ پشتیوان دەبوو سەر بەرزبكاتەوە بۆ ئاسمان و هاواربكات كۆتری ئاشتی قەلای ئاشتیخوازان , خۆت یا هێلكەكانت .

لا13: "... خۆپیشاندانی خۆكرد لەشارەكانی كوردستاندا بۆبەجێگەیاندنی مافەكانی كورد كەلە دەستوورەكەی قاسمیشدا نوسرابوو, كەوتە سەرپێ . سەركردەكانی پارتی و كۆمۆنیست هەردوولایان دژ بەم خۆپیشاندنانە بوون و دەیانویست ئۆبالەكەی بخەنە ئەستۆی ئێمەمانانی ناسراو بە(رێبازی سێیەم) و كەسانی نەتەوەیی ."

*خۆپیشاندانەكان(وەك زۆربەی بەرخۆدانەكانی دژبە دوژمن هەر لە سلێمانی بووە) بەبڕیاری سەرانی پارتیی بوون, بۆ قورسكردنی پارسەنگی بارزانی مستەفا بەرامبەر عەبدولكەریم قاسم و سوپاكەی, هەروەها هێزو پێزی جەماوەری كورد پێشانی كۆمۆنیستەكان بدەن .

لا.14: "... نارەزایی جەماوەرانە كە بوو بەهۆی بەرخۆدانی چەكدارانە و لەئەنجامدا هەلگیرسانی شۆرش واكوتوپڕ و لەو هەلومەرجە نالەبارەدا, لەكلۆلی و بێشانسیی كاژیك بوو, چونكە كاژیك هێشتا بنكەی خۆی جێگیرنەكردبوو, رەگی خۆی لەنێوجەماوەردا دانەكوتابوو, هەمووی دووسالْ و نیو بوو دامەزرابوو."

*ئاشكرایە شۆرشی ئەیلوول كاردانەوەی فێودالی كوردی باشوور(ئاغاو دەرەبەگەكان) بوو لەدژی یاسای دابەشكردنی زەویوزارەكانیان بەسەر جووتیاراندا.ئەوەبوو پێشتر هەندێكیان بە خێزانەوە چوونە ئێران, تەوژمی هەرەشەو پالەپەستۆی بەردەوام و ترسناكی چینە چەوساوەكانیش روو لە هەلكشان بوو , بەتایبەتیش ئەوانەی كۆمۆنیست بوون و ئەوانەش تەنها لەدژی ئەوانە چووبوونە ریزەكانی پارتی كۆمۆنیستەوە. ئەو دەمە سەركردایەتی پارتی دیموكراتی كوردستان بەگشتی پشتگیریی چەوساوەكانی دەكرد... هەولێیاندەدا بارودۆخەكە بقۆزنەوەو بەرەكە لەژێر پێی فێودالە یاخییە چەكدارەكان دەربهێنن ورێرەوی یاخیبوونەكە بگۆرن بۆ شۆرش لەپێناو مافەكانی كورددابە رەزامەندیی بارزانیش , هەرچەند بارزانی هێشتاكاری دیكەی هەبوو,پەیوەست بەكێشەی عەشایەری, دەبوو ئەوانە (بەلایەكدا بكەون).پارتی گەر سەربكەوتایە ئەوە ئالای شۆرشی كوردی بەرزكردۆتەوەو پێشرەوی كوردە,ئەگەر سەركەوتووش نەبوو, ئەوە یاخیبوونی فێودالەكان بوو,دامركایەوە, خۆشبەختانە بەدلی ئەوان و جەماوەری كوردی باشوور كەوتەوە و دروشمی(پێشرەوی كورد پارتییە, سەرۆكمان بارزانییە)زۆر بەفراوانیی بلاوبووەوە وحەپولكی دروشمی دیكەی نەدەدا. دەشێت شانازی بە رۆلی ئەو سەردەمەی پارتییەوە بكەین كە پشتگیریی چینە بەشخوراوەكانی دەكرد, ئەوەش بەهۆیەكی ئاشكراوە بووە

هۆی ناکۆکیی سەرانی پارتی لەگەڵ بارزانیدا ولەلاشەوە بووە کێشەیەکی ئاشکراتر لەگەڵ کۆمۆنیستەکاندا, کە لەهەرکویێ بن , ئەوان پێشڕەوی جەماوەرن. کاژیکیش هەتا1964 بانگەشەی ئەوەی نەدەکرد پێشڕوی راستەقینەی کوردو خواسنەکانێتی , بەڵام هەرگیز ئەوهێزەشی نەبوو لەپراکتیکدا بیکاتە کردار, ئەگەرنا کاژیك لەبری(م.س) لە پارتی جیادەبوونەوە....جا ئەنجامەکەی چۆن دەکەوتەوە, وەڵامدانەوەی ئاسان نییە.

لا.14: شۆڕشیش لەسەرەتاوە راپەڕینێکی جەماوەرانەی خۆجۆش بوو,هیچ حیزب و رێکخراووسەرکردەو کەسایەتییەکی ناسراوی لەپشتەوە نەبوو, دەستی هیچ بیانی و ناحەزێکی کوردی تێدانەبوو, بێزاریدەربڕینێکی رەوای خەڵکەکەبوو دژ بە ملهوڕی و لووتبەرزی کەریم قاسم, ئەگەرنا خۆپیشاندەرەکان هیچ داخوازییەکی گەورەوەگرانیان نەبوو کەجێبەجێ نەکرێ, دەیانویست قاسم بەڵێنەکان و دەستوورەکەی خۆی بخاتەکار بەڵام گەوجێتی قاسم کارێکی وایکرد مەلامستەفای بارزانی کەتا ئەو دەمەی قاسم فڕۆکە بۆمباهاوێژەکانی نەناردبووە سەری, بێ قرەوبرە لەگوندەکەی خۆی دانیشتبوو بەڵام بەقسەی قاسمی نەکرد کەداوای کردبوو لێی خۆپیشاندەرەکان بە نۆکەری بێگانە بداتە قەڵەم .کە نێوچەی بارزان بۆمباران کرا لە1961/9/16 دا, مەلامستەفا ناچارکرا بکەوێتە بەربەرەکانی لەشکری دەستدرێژکەری ئێراق, ئەوجا خەڵکەکەش کەدەیاندی پیاوێکی وەك مەلامستەفای بارزانی سەرکردەیەتیی بەرخۆدان دەکا, ئەوانەی پێیاندەگوتن (کوڕەکوڕە) چ بەئارەزوو چ بەناچاری و لەترسی گرتن و کوشتن چوون بۆلای مەلامستەفاو بوونە پێشمەرگەی ویی. ئیدی روویان لەکاژیك نەکرد, مەگەر کەسانی خاوەن باوەڕو تێگەیشتوو, ئەوانیش زۆر زۆر کەم بوون لەو رۆژەدا و ئێستەش هەروا کەمن ئەگەر نەبێژم دەگمەنن .

*بەڵێ شۆڕشی ئەیلوولی1961دەستی دەرەکیی تێدانەبوو, بەڵام بۆ ئێران و تورکیاوبەریتانیاوهاوپەیمانەکانیان, فرە وەگیانیان خۆشبوو. گەلانی عێراقیش جگە لەتورکمانەکان, بەگەرمیی پشتیوانی ژەنەراڵ عەبدولکەریم بوون, کە بەبرینداری لەپلانی تیرۆرکردنی بە دەستی بەعسییەکان رزگاربوو , بەو بۆنەیەوە رۆژیك تائێوارە چێشتخانەو کەبابخانەو چایخانەو گەلێك خواردن و خواردنەوە بەخۆڕایی بوون. راستە (خۆپیشاندەرەکان داخوازی گەورەو گرانیان نەبوو),بەڵام ژەنەڕاڵ قاسمیش بەدەستی خۆی دوو دەسکەوتی گەلێك مەزنی بۆکورد لە یاسای کاتیی کۆماری عێراقدا چەسپاند.(بێزاری دەربڕینی خەڵك).جەماوەرەکەی پارتی و بارزانی بەوپەڕی ناهوشیاریی کولتووریی ومێژوویی و رامیارییەوە , تینووی سەربەخۆیی بوو, پارتی و بارزانیش بێ زەمینە سازی وهەلومەرجی گونجاوو ئامادەکردنی چینوتوێژەکانی کۆمەڵ بۆ شۆڕش,فوویان پێداکردوچوونە شاخ و دەستیان دایە چەك, بۆیە ئێستەش هەر کێشەو قەیرانی چارەسەرنەکراوەو بەسەریەکتردا

کەڵەکەدەبن و زۆربەشیان گەیشتوونەتە بنبەست.ژەنەراڵ قاسم گەوج نەبوو بەڵام لێبوردەییەکەی و فرە باوەڕ بەخۆبوونەکەی, کەبەدەستێکی ئاسنین لەو بەعسییانەی نەدا , تەقەیان لێکرد وصەددام حسێن یەکێکیان بوو.ئینجا قاسم , بارزانی پاڵنەدا دەست بداتە چەك , نەخێر, لە کۆبوونەوەی سەرۆك هۆزەکانی کورددا بۆ چارە سەرکردنی کێشەی نێوان بارزانیان و هۆزەکانی هەرکی و سورکی و لۆلانی بەسەرپەرشتیی پاریزگاری هەولێر بەدرەدین عەلی, نوێنەرانی بارزانییەکان بەسەرۆکایەنیی شێخ ئەحمەد ئامادەنەبوون, بەو بیانووەی میریی و(صدیق میران) ی سەرۆکی هۆزی خۆشناو بیلایەن نین و پشتگیریی دوژمنەکانیان دەکەن وهەوڵی لاوازکردنی بارزانیان دەدن. ئەوە لەکاتێکدا بارزانیان لەچەند شەڕێکدا بەسەرکردایەتیی خودی بارزانی مستەفا , دەستی قورسیان لێوەشاندبوون ... ئیتر ئەوەبوو پارێزگاری هەولێر و سەرۆکی هۆزی خۆشناویش کوژران وماموستا برایم ئەحمەدیش لەو کێشەیەوە تێوەگلاو میریی عێراق فەرمانی دەستگیرکردنی بۆدەرکرد و ناچار چووە شاخ ..... جەماوەری کورد بەخۆشیی بارزانییەوە باوەشی بۆ شۆڕش کردەوەو شوێن ناو و ناوبانگ و مێژووی خەبات و کوڵنەدانی ژەنەراڵ مستەفا بارزانی و داستانی پەڕینەوەی رووباری ئاراس کەوتن بۆ ئەرمینیاــ یەکێتی سۆڤێت .

لا.15: "وەك لەمەوبەر بڕیارم دابوو کەلەولات بچمەدەرەوە بۆ ئەورووپا بۆ درێژەدان بەخوێندن و هەوڵبدەم ئاشنایەتیی و پێوەندی لەگەڵ کەسانی زاناو زانستگەکان و رۆشنبیران و رامیاران ببەستم و چەند زمانێکی دیکە فێرببم و ئەوجا بگەڕێمەوە کوردستان..... بێجگە لەوەش رێکەوتنێك هەبوو لەنێوانماندا کە هەندێکمان بچنە دەرەوەی ولات بۆدروستکردنی پێوەندییەك لەنێوان ئەوروپاییەکان و کورددا و کێشەی کوردو رۆڵی کاژیك بە رۆژنامەوانەکانی ئەورووپاو رامیارەکانیان بگەیەنین. بۆ ئەمە هاوبیر ئیحسان فوئاد زەمالەیەکی خوێندنی بۆ وێژەی کوردیی لەسۆڤێتی دوابڕاو درابوویە, چووبۆ مۆسکۆ بۆخوێندن بەلام هیچ چالاکییەکی بۆکاژیك نەبوو ...بێجگە لەوەش بووبوو بەئەندامی کۆمەڵەی ك س س ئی سەر بە پارتی نەك ئەندامی یەکێتی نەتەوەیی خوێندکارانی کورد لەئەورووپا(نوکسە) کە لە 1965/3/21 دا لە میونشن دروستمانکرد.... و لەسەر رێبازی کاژیك دەچوو بەرێوە ."

* وا مەزەندە دەکەم دامەزرێنەرانی کاژیك هەر لەسەرەتاوە نەخشە رێگایەکیان داناوە بۆ ئەرکەکانیان و بۆ ئەو مەبەستەش بەپێی ئاستیی زانستی و تایبەندمەندێتی ولێوەشاوەییان لەبوارە جیاجیاکاندا, بەسەر سێ دەستەدا دابەشبن :

چەند کەسێکیان بچنە نێو ریزەکانی شۆڕشەوە : فەرەیدوون عەلی ئەمین و دواتر محەمەد عەزیز و شێخ محەمەدی هەرسین .

ژمارەیەکیان ئەرکی سەرپەرشتیکردنی رێکخستنەکان و رابەریکردنی بزوتنەوەکە بگرنە ئەستۆ: ئەحمەد هەردی, عەبدوڵڵا جەوهەر, فایەق عارف.

ئەوانیدیکەش بچنە دەرەوەی وڵات بۆ ناساندنی بزووتنەوەکەو دۆست و پشتیوان پەیداکردن : جەمال نەبەز, ئیحسان فوئاد و کامیل ژیر . بەڵام هەر زوو دەرکەوت ئەنجامەکان هیوابەخش نین و ئەنجامەکان سەرکەوتنی پێوە دیارنییە, جگە لە مامۆستا نەبەز کەجێگەی خۆیی کردەوەو خوێندنی باڵای بەکامی دڵ تەواوکرد و درێژەدەدات بەو خەباتەی کاژیك دەستیدابوویە , بەڵام مانەوەکەی هەتا ئەمڕۆش هەر درێژە دەکێشێت !

لا.18: ... بەدرخان شتێکی پەیداکرد بۆم کەبەوشتە هاوبیرانم لەکوردستان توانییان زووتر و باشتر دەنگوباسەکان بگەیەنن پێم . ئەوشتەم بە زەکیێ خانی خێزانی خوالێخۆشبو سەئید قەزازدا ناردەوە بۆهاوبیران.

*بێگومان هاوبیران بەر لەهەموان دەپرسن : دەبیێ ئەو شتە چی بووبێت و کەی نێردراوەتەوە بۆهاوبیران؟ ئینجا ئەگەر وایە , دەبوایە بەردەوام و گەرموگوڕ لە هەموو روویەکەوە ئاگاتان لەیەکدیی بوایە و لە رووداوە گرنگەکان بێئاگانەبوونایە, هەر بۆ نموونە یەکگرتنی پارتی گەلی کورد لەگەڵ کاژیك .

لا.18: " رادیۆی قاهیرە کەلەساڵی 1957دا بەشی کوردی کردەوە بەهۆی هەوڵی منەوە بوو ."

*بەرێز دکتۆر فوئاد مەعصووم کە ئێستا سەرکۆماری عێراقی فیدراڵەو ئەو کاتە شۆڕش ناردوویەتییە میصر بۆخوێندن و هەروەها هاوکاریکردنی نوێنەری شۆڕش لەقاهیرە , لەبارەی پەخشی ئێستگەی رادیۆی قاهیرە بە زمانی کوردی بۆ ماوەی کاژێرێك بووچوونێکی جیاوازی هەیە .هەر لەو دۆکۆمێنتەدا کە کەوتبووە دەست پارتی و کۆپییەکم دەستکەوتووە, راپۆرتێکیشی تێدایە ناوبراو لەسەر جەلال تاڵەبانی پڕکردۆتەوەو ناردوویەتی بۆ بارەگای بارزانی .

لا. 21: "لەبارەی نێوانی میرکامەران بەدرخان و عیسمەت شەریف وانلی سەرۆکی ك س س ئی مامۆستا نەبەز دەڵێت (...میرکامەران بەدرخان بۆ دامەزراندنی دەوڵەتێکی کوردستانی هەوڵیدەدا, بەپێی پەرتووکی (ألموساد فی ألعراق و دول ألجوار, أنهیارللامال ألاسرائیلیە وألکردیە, ترجمە بدرعقیلی), کامەران بەدرخان پێوەندیکردبوو بەئیسرائیلەوە بۆ یارمەتیدانی کورد بەڵام ئیسمەت شەریف وانلی لای ئیسرائیلییەکان و

مەلامستەفای بارزانی تێچێنی دژ بە میربەدرخان کردبوو, لەئەنجامدا ئیسمەت کرا بە(نوێنەری شۆڕش) لەلایەن مەلامستەفاوە."

*تێچینییەکە چیبوو , چ تۆمەتێکی درایەپاڵ ؟ بەداخەوە مامۆستا بۆ نەیدرکاندووە؟

لا. 24: ... رژێمی سۆڤێت سەبارەت بەوەی بەئسییەکان کوشتارێکی گەورەیان لە کۆمۆنیستەکانی ئێراق کردبوو , هەڵوێستییان بەرامبەر رژێمی ئیراق دوژمنانەبوو,رژێمی سۆڤێت ماوەی چەند مانگێك پشتگیریی کوردی دەکرد. لەکۆنگرەی کۆمەڵەدا لە میونشن لە 9 ـ 15مارتی1963 ... کۆمۆنیستەکان و پارتییەکان تووکەی سمێڵیان دەهات . بۆ ئەو کۆنگرەیە جەلال تاڵەبانی ومحەممەد مەهدی جەواهیری و گەلێك کەسی دیی وەك میوان هاتبوون . کاك بروسکەو ئەز گوتمان " ئێمە ئەم هەڵوێستەی دوایی سۆڤێت بەباش دەزانین هیوامان وایە لەسەر ئەم هەڵوێستە بمێنێتەوە , لەگەڵ ئەوەشدا نابێ رابوردووی یەکێتی سۆڤێت دژ بەکورد لەبیرخۆمان ببەینەوە" ئەم قسانە هەلآیەکی گەورەیان نایەوە. سەیر ئەوەیە کاك ئەلی قازی(کوڕی پێشەوای شەهید قازی محەمەد) کەئەوکاتە لە کونسلخانەی ئێران لەبەرلین کارمەندبوو لەنێو ئەوخەڵقانەدا داوای ئەوەی کرد کەکاك بروسکەو ئەز لەکۆمەڵەی خوێندکارانی ك س س ئی دەربکرێین چونکە قسەمان بەیەکێتی سۆڤێت گوتووە.

*شای ئێران و هاوپەیمانەکانی, یەکێتی سۆڤێتیان بەمەترسی هەرەگەورە دادەنا بۆسەر ئێران وناوچەی خۆرهەڵآتی نێوەند وهەموو بلۆکی خۆرئاوا وئەمەریکاش, ئاخۆ دەشێت کارمەندێکی کونسولخانەی ئەمەریکا وەها ئاشکراو بەرۆژی نیوەڕۆ داکۆکی لەسۆڤێت بکات؟ جا ئەمە لەچاو هاوکاریکردنی کاك عەلی قازی لەگەڵ شای ئێرانی باوە کوشتەیدا , هەر هیچ نییە .

لا.27: لەمانگی تەباخی 1964دا بوو کەهاوبیر بروسکە ئیبراهیم لەپشووی زانستگەدا چووەوە بۆکوردستان و پێوەندیکرد بەهاوبیرانی کاژیکەوە. لەسلێمانی چاوی بەهاوبیران فایەق ئارف , کامیل ژیر و ئەحمەد هەردی کەوتبوو, پێیانی گوتبوو کەدەیەوێ ببێ بەئەندامی کاژیك, ئەوانیش بەخۆشییەوە رازی بوون ... کەهاتەوە میونشن چەند بلاڤۆك و نوسینێك کەهاوبیران دابویان پێی... یەکێك لەونوسینانە بیرخەرەوەیەك بوو لە 1964/5/13 بەئارەبی نووسرابوو بۆمەلامستەفای بارزانی لەبارەی جەمال عەبدولناسرەوە ... نووسینێك باسی ئەوەکرابوو کەحیزبێك بەنێوی "پارتی گەلی کورد"ەوە لەگەڵ کاژیك یەکیگرتووە و لەو رووەوە هیچیان بەبروسکە نوگوتبوو, ئەم نهێنییە هەروامایەوە هەتا هاوینی1970هاوبیر کامیل ژیرهات بۆبەرلین و گوتی

ئەوانەی سەربەپارتی گەلی کورد بوون کاك حەمەی ئەزیز و شێخ محەمەدی هەرسین و چەندکەسێکی دیی بوون ... ئێمە ئەو دووکەسەمان ناردنە نێو شۆڕشەوە کەخزمەتی بیری کاژیك بکەن لەنێوشۆڕشدا, کەچی خزمەتی پارتییان کردو هیچ خێرێکیان بۆکاژیك نەبوو.

*دیارە هاوبیری بەڕێزمان بروسکە ئیبراهیم بەتەزکییەی تۆ و بەقەڵەمبازێك بووە بە ئەندامی کاژیك! کوردی دڵسۆزیشمان هەبوو, بەو ئاواتەوە سەریان نایەوە و بەوئاواتە نەگەیشتن ئەو شەرەفە گەورەیەیان پێببڕێت .ناردنی ئەو دوو برادەرەش , نهێنییەکە ئێستەش ئاشکرا نەبووە کەینو بەینەکەی سەر بە کوێوە دەنێت نەك بەو دووقسەیەی مامۆسستا ژیر لە1970 دا, گرێکە کرابێتەوە ...لەبارەی ئەو کەسەشەوە کە خێریان بۆ کاژیك نەبووە,شەهید شێخ محەمەدی هەرسین دەستی بەرووی هیچ هاوبیرێکەوە نەناوە.کەبەرپرسی لقی چواری پارتیش بوو هەتا1970 دڵسۆزانە هاوکاریی هاوبیرانی دەکرد وهەوڵی دەدا لە هەڵبژاردنەکانی لیژنەی ناوچەکاندا هاوبیران سەربکەون, بەتایبەتی بۆ مامۆستیان کامیل ژیر, فایەق عارف و شەهید تۆفیق نوری بەگ و بەندە نوری کەریم کەخۆمان پالاْوتبوو.... کەبووبە بەرپرسی لقی سێی کەرکووکیش درێغی نەکردووە, هەربۆنموونە دووخزممان لەویٚ کارێکی گرنگیان کەوتبووە لق, نامەیەکی ئاساییم پێدان , بەدڵی خۆیان کارەکەی بۆ ئەنجامدابوون . بەلاٚم کاك حەمەی عەزیز وەهانەبوو, دوای کۆبوونەوەکەی نەغەدە , کاك هەردی فەرمووی حەمە نوری ئەم ماوەیە هاتوچۆت زۆرکردووە, نامەیەکت بۆ دەنووسم بۆ کاك حەمەی عەزیز یارمەتییەکت بدا, نامەکەی نوسیو لەوەدابوو زەرفەکە دابخات , زمانی بەکەتیرەکەشیدا هینابوو, فەرمووی بەخوا باوەڕناکەم ! وتم خەم مەخۆ, ئەم سەفەرەیان پارەم خەرج نەکردووە, کاك فەتاح بۆی دابین کردووین و ئوتومبیلێکیشی خستۆتە ژێردەستمان و بێمنەت دەچێنەوە بۆ پێنجوین .

لا.28: هاوبیر لەتیف عەلی 1939ـ1968/3/8لە رۆژی 1964/10هاتە میونشن ونامەی هاوبیرانی کوردستانی بەدەستەوەبوو.

*شەهیدی جوانەمەرگ هاوبیر لەتیف عەلی , یەکێك بوو لەدەیەها پێشمەرگەی کاژیك لە شۆڕشی ئەیلوولدا. تەنها بۆ چارەسەرکردنی نەخۆشییەکەشی رووینەکردە هەندەران بەڵکو ئەوو چەند هاوبیرێك بەئامانجی خوێندن و پێکەوەنانی پێگەیەك بۆ گاژیك چوونە دەرەوەی ولاٚت, وەك مامۆستاکامیل ژیر , عەتا سوڵتان , عومەری حاجی عەبدوڵلاٚـ مولازم عومور(لەتورکیاوە گەڕایەوە) بەلاٚم هیچیان نەمانەوە و گەڕانەوە. ئەمە سەرەتاو بنەتای ئەو پرۆژەیەبوو.

ئینجا بۆ دڵنیابوونیش دەپرسم جوانەمەرگ نامەی ڕێکخستنی بەدەستەوە بوو یا نامەی هاوبیرێکی ناسراو؟

لا.29: هاوبیر ئەحمەدنەقیب کەلەسەردانێکی کوردستان گەڕایەوە لەسەرەتای بەهاری1965دا,تاکە بلاڤۆکێکی کاژیکی لەگەڵ خۆی هێنابووکەلە 1965/2/12دا بەئارەبی لەبارەی بارودۆخی سلێمانییەوە دەرکرابوو, باسی وەستاندنی چالاکیی کاژیکی تێدابوو بەهۆی بەرچاوگرتنی بارودۆخەکەوە, ئێمە وامان دەزانی بۆماوەیەکی کورتە بەلاّم بەداخەوە هەتاسەربوو, ئەوەش دوابلاڤۆکی کاژیك بوو کەبگاتە دەستمان لە ئەوروپا.

*نە ئەوکاتەو نە دواتریش , سەرکردایەتی کاژیك راستوڕەوان روونینەکردەوە هۆکاری راستەقینەی پشت ئەو بڕیارە چاوەڕواننەکراوە چیبوو, بۆیە هەرنەبێت دەبوو مامۆستا نەبەز لەئەورووپاوە روونکردنەوەیەکی بلاّوبکردایەتەوە, یا دوای دامەزراندنی حکومەتی هەرێمی کوردستان, ئەو سەرکردانەی لەژیاندا مابوون ئەو لایەنەو چەندین لایەنی دیکەشیان روونبکردایەتەوە . ئێستەش تەمەن درێژبن تەنها مامۆستایان کامیل ژیر و فایەق عارف لەژیاندا ماون ئەگەر بێنە دواندن . بەلاّم دەبێت ئەوەش نەکەین بەژێرەوە کە کاژیك و ڕێکخراوەکانی لاوانی نەتەوەیی و قوتابیانی نەتەوەیی هەتا1975بەردەوامبوون لەخەباتداو دواتریش ئەندامانی کاژیك دووراو دوور ئەیوەندییان مابوو. هەر بۆ نموونە کۆبوونەوەکەی ماڵی مامۆستا فایەق عارف .

لا.34: هاوبیر کامیل ژیر لەوتووێژەکەیدا لەگەڵ کەناڵی (ئێن ئار تی)گوتی کە ئێمە (نوکسە) ئەو هەڵوێستەی نوکسەمان ناردووە بۆ مەلا مستەفای بارزانی(مەبەستی لەگومانی نوکسەیە لەرێکەوتنی1970/3/11کەلەئۆرگانەکەی نوکسەدا, کوردستان ئینفۆڕماسیون ژمارە14رۆژی1970/3/21بەئەڵەمانی بلاّوی کردبووەوە) ئەوە راست نییە. ئێمە بە ئەڵەمانیی بلاّومان کردەوە بۆ رای گشتی, نەك بەتایبەتی بۆتاکەکەسێك.

*هەمیشە لە گێڕانەوەی بەسەرهات و رووداوەکانی رابوردوودا جیاوازی و گۆڕانکاریی روودەدەن , بەتایبەتیش ئەوانەی کە نەنووسراونەتەوە.ئەوەی لەم خاڵەدا گرنگە ئەوەیە بەپێی لێدوانەکەی مامۆستا ژیر, هەرنەبێت چالاکییەکانی کاژیك هەتا ئەوکاتە بەردەوام بووە .

لا.35: ... لەسیانزەمین کۆنگرەی (K.S.S.E)دا لە11 ـ 1969/8/17ی کۆمەڵەدا لەبەرلینی رۆژاوا, بەسێ ئەندام, هاوبیران بروسکە ئیبراهیم, یوسف زەند و جەمال نەبەز بەشداری تێداکرد و بۆ ئەو کۆنگرەیە د.ئەورەحمانی قاسملو, کەمال فوئاد(کەهێشتا خوێندنی خۆی تەواونەکردبوو) د. پاکیزە رەفیق حیلمی, هیوامستەفابەهجەت, داراتۆفیق(وەك نوێنەری سەرکردایەتیی شۆڕش) محەمەدمەحمودئەبدۆ(سامی

ئەبدولڕەحمان), میرکامەران بەدرخان و خێزانەکەی, دکتۆر جەمال رەشید کەهێشتا خوێندکاربوو, جوێس بلۆ , حیلمی ئەلی شەریف, ئیسمەت شەریف وانلی بەشدارییان تێداکرد.

*بەراوردێکی سەرپێیی کۆبوونەوەکانی خوێندکارانی کوردK.S.S.Eو کۆبوونەوەکانی خوێندکارانی نەتەوەیی کورد(نوکسە) و ئامادەبووەکان لەرووی چەندێتی و چۆنێتییەوە دەریدەخات هەوڵ و کۆششی بەردەوام و تاقەت پڕوکێنی دکتۆر نەبەز و دکتۆر بروسکە ئیبراهیم و هاوکارەکانیان نەبووایە کە لاپەڕەیەکی پرشنگداریان لەبواری کوردایەتیدا نەخشان, ئەویش وەك کاژیك (دووکانەکەی بەکر و چوار قاڵب سابوون) ی بەسەردەهات .

لا.36: "هەر بەهۆی ئەوکۆبۆنەوەیەوە لەگەڵ داراتۆفیق کەنوێنەری سەرکردەیەتیی شۆڕش بوو.... دووبە دوو قسەمان کرد, باسی ئەوەی کرد کە ئێران زۆر دەستی خستۆتە نێو شۆڕشەوە و پێویستە کارێك بکرێ بەئسیبەکان لەترسی ئێران و بە نێوانکاریی سۆڤێت, دان بەئۆتۆنۆمیی کوردستاندا بنێن.لەوەوە هەستم کرد بەوەی شۆڕش بەرەوە نەمان دەچێ. زۆر لەگەڵ داراتۆفیق خەریك بووم کە رێ بدرێ پێم بگەڕێمەوە کوردستان. دارا گوتی ئەو حەزدەکا کە ئەز لەنێو ریزەکانی شۆڕشدابم بەڵام ئەوە بەدەستی وی نییە. گوتم ئەی بەدەست مەلامستەفای بارزانییە؟ گوتی باوەڕبکە هەمووشتێك لە شۆڕشدا بەدەست بارزانی نییە, ئێران شتێکی بەدڵ نەبێ ناکرێ."

*بەعسییەکانی عێراق لەترسی ئێران کە خەریکبوو راستەوخۆ دەکەوتە شەڕی نێوان کورد و بەعسەوە و رۆکێتی جۆری (هۆك) ی دژ بە فرۆکەکانی عێراق بەکاردەهێناو چالاکییەکانی فرۆکەکانی جۆری (باجەر ــ رامالدەر) ی کەمکردەوە , لەگەڵ شای ئێراندا پێکهاتن لەسەر حسابی کورد, چوار ساڵ پێشتر دانیان بە ئۆتۆنۆمی کوردستاندا نابوو. هەرگیز ئەو بۆچوونەش بە دروست نابینم(ئێران شتێکی بەدڵ نەبێ ناکرێ) , نەخێر هەموو شتێك لەشۆڕشدا بەدەست بارزانی و بارەگای بارزانیی بوو. نە شتێکی وەها بچووك , بارزانی رێککەوتنی مارتی1970 ی لەگەڵ صەددام حسێن مۆرکرد, پرسەگورگانەیەکیشی بە ئێران نەکرد کە نەك بەدڵی ئێران نەبوو, بەڵکو زۆریش نیگەران بوو, بەسووکایەتییەکی گەورەشی بینی بۆ شانوشەوکەتی حەمەرەزا شا.

لا.36: کاتی خۆیشیی کە ئەحمەد نەقیب گەڕابووەوە کوردستان و چاوی بە بارزانی کەوتبوو, پێی گوتبوو پێویستە جەمال نەبەز بهێنیتەوە بۆ کوردستان. بارزانی پێیگوتبوو" دەبێ پرس بکرێ" ئەحمەد دەیگوت" دیاربوو پرسەکە بەبێگانە بوو, نەك بە کورد."

*بەش بەحاڵی خۆم سەر لەوەدەرناکەم بەربەست و ڕێگر لەبەردەم گەڕانەوەی دکتۆر نەبەز بۆ کوردستان لای دەسەڵاتدارانی ئێرانەوە بووە یا لە بارەگای بارزانییەوە یا هەردوولا لەسەریی کۆکبوون.بەڵام بارزانی مستەفا هەرگیز دەستەمۆ نەبووە , تا بۆ ئەوە ئەوەندە دەستەمۆو چاو لەدەمیی ئیران بێ , هەرگیزاو هەرگیزیش خۆی لە سەرۆکانی وڵاتانی دراوسێ بەکەمتر نەبینیوە و ڕێککەوتووە سواری ئێستر و گوێدرێژیشی کردوون هەتابەخزمەتی بگەن ! دکتۆر نەبەز خۆ کەمیی بە ڕژیمەکانی عێراق و بەتایبەتیش بە ڕژیمی بەعس نەکردبوو, دوور و نزیکیش پەیوەندی بەلایەنێکی دۆستی بەعسەوەنەبووە, بەڵام ڕێگرییان لێنەدەکرد نووسین لە گۆڤاری کۆڕی زانیاری کورد لەبەغدا بڵاوبکاتەوە, ئارەزووی گەڕانەوەشی هەبوایە بە شانازیشەوە پێشوازیشیان لێدەکرد, تەنانەت ئەوندەشیان حەزدەکرد چەند جارێك دەنگۆی (جەمال نەبەز دەگەڕێتەوە) بڵاوبووەوە . ئەی ڕژێمەکەی شای ئێران بۆ بەوجۆرە لێی بەداخبوو, خۆ دکتۆر نەبەز پەیوەندی دۆستانەو هاوکاری لەگەڵ حیزبی پان ئیرانیست هەبوو, کەسەر بە شای ئێران بوو(ئەو پەیوەندی و هاوکارییە هەنگاوێکی دروست و لەبەرژەوەندی بزوتنەوەی کوردایەتی بوو.)

لا.36: وابزانم زەینم بەهەڵە نەچووبوو کە داخۆیانی 11مارتی1970لەلایەن ڕژێمی بەعسەوە دەرکرا, ئەوەم بەئاشبەتاڵی یەکەم زانی.

*لە مێژووی کورددا دەیەها جار ئاشبەتاڵ لە جۆرەها ئاش و ئاشەوان ڕوویداوە بەڵام هەتا بەهاری1975(ئاشبەتاڵ) نەبووبووە زاراوەیەکی ڕامیاری و سەربازیی .

لێرەوە بازدانێکە بۆ کۆنگرەی کۆمەڵە لەتەباخی1969داو دەڵێت: "سەیر لەوەدابوو کابرایەك هاتبوو بۆ کۆنگرەی کۆمەڵە(کوڕی بارزانی بوو لە ژنە رووسەکەی)

لا.37: ...بەڵام بەهۆی ئەوەوە کە بەکری حاجی مەلاخالید لە بەرلینەوە چەندجار نامەی ناردبۆم و نووسیبووی کە لەبەرلین خوێندکاری کورد زۆرن و دەیانەوێ لەگەڵ نوکسە کاربکەن, وازم لەهامبۆرگ هێناو خوێندنەکەم گواستەوە بەرلینی ڕۆژاوا. داخەکەم قسەکانی کۆچکردوو بەکرخالید کە دەیگوت لەسلێمانی کاژیك بووە, ڕاست دەرنەچوون. چەند کوردێکی کەم لەبەرلین وەك جەمالی حەمەی قەپانچی و قادر خەریب ئامادەی کارکردن بوون لەگەڵ نۆکسە ئەوانیش بە مەرجی چەقۆ. بەڵام ئەمە ئەو خێرەی تێدا هەبوو کەلەبەرلین لەماڵی حەمرەش ڕەشۆ, کەلەسەردەمی میونشنەوە یەکدیمان دەناسی,کاك جەواد مەلام ناسی, ئەوە لەپایزی1970دابوو. کاك جەوادیش پاش گوێگرتن لەبیروڕاکانی کاژیك و نۆکسە, بوو بە ئەندامی نۆکسە و

کاژێك و بڕیاری دا هەرئەو ساڵە لەرێی لوبنانەوە بەدزییەوە بچێتەوە بۆ سوریاو لەوێ کۆمەڵەیەکی خوێندکارانی نەتەوەیی کورد دابمەزرێنێ, ئەمەش پاش ئەوەی کە کاك کامیل ژیری هەر لەپایزی ئەو ساڵەدا(1970) لەبەرلین دیی.

*بەکر هەر بە(دەیگوت) بووبە کاژێك؟ بروسکە ئیبراهیم بەتەنها چاوپێکەوتنێکی چەند هاوبیرێکی دامەزرێنەر وداواکارییەك بو بەئەندامی کاژێك وکاك جەوادیش سوکو ئاسان تەریقەتی لە شێخەوە وەرگرت. پیرۆزیان بێ, وانەبووایە دکتۆر هەتا ئەمڕۆش هەر خۆی و خۆی دەبوو! بۆ مێژووش ئەم پرسیلرە دەکەم : قسەکانی ئەو کاك بەکرە , لە چیدا راست دەرنەچوون, لەوەدا کەکاژێك بووە یا لەوەدا کە خوێنکاری کورد زۆرن و دەیانەوێ لەگەڵ نوکسە کاربکەن ؟

لا.37: 1972کاك فەرەیدوون عەبدولقادر برای هاوبیر فەرهاد بە کاك جەوادی گوتبوو, ئەو هەرچەندە لەنێوپارتیدایە بەڵام کاژێکە.کاك جەواد گێڕایەوە دەیگوت" کە لەسلێمانی بووم, واهەستم دەکرد هەموو خەڵکەکە کاژێکن"

*نازانم بۆ کاك جەوادمان نەبینی, یا من لە یادم نەماوە, خۆ هەر لە سەرەتای1970ەوە بەشێوەی شانەیەکی فراوان لەدەرەوەی کاژێك کارمان دەکرد, هاوبیران فایەق عارف لە سکرتارییەتی یەکێتی مامۆستایانی کوردستان (سەر بەپارتی),کامیل ژیر لە یەکێتی لاوانی کوردستان (سەر بە پارتی), بەندەش لەپاڵ شەهید تۆفیق نوری بەگ لە رێکخراوی فەرمانبەران و قوتابیانی پارتیدا کارمان دەکرد. ئەو سەردەمانە کاژێك زۆربوون کە دواتر و بەرودوا پەیوەندیان پچڕا , هەر بۆ نموونە: فەرەیدوون عەبدولقادر,ملازم عومەر.حامیدی حاجی غالی,شەوکەتی حاجی موشیر,حەمەی حاجی مەحموود, عادیل موراد,بەرهەم سالح,شێرکۆیشێخ عەلی....

لا.38: مەحمود ئەلی ئوسمان سۆرانیی (خولە فیرنەگولە) شاربەشار لەگەڵ نوێنەرانی بەئس دەگەڕان بۆ پڕوپاگەندەکردن بۆ حیزبی بەئس و هەڤاڵبەندییەتیی پارتی و بەئس و دوژمنایەتیی پیشاندان بەرامبەربە کاژێك و بەتایبەتیش بەرامبەر بەمن .

*وەك پێشتر سووکە باسێکم کرد, لە هەڵبژاردنەکانی لیژنە ناوچەکانی سلێمانیدا هاوبیرانی کاژێك سەرکەوتنی بەرچاویان بەدەستهێنا , بەڵام کە (ل.ن.س) ئەو سەرکەوتنەیان بۆ قووتنەچو. شێخ محەمەدیش کرابوو بەلێپرساوی لقی سێی کەرکوك . بۆیە کار گەیشتە سەرەوەو هاوینی1970لە

مەکتەبی سیاسییەوە دکتۆر مەحمودیان نارد بۆ بەلاداخستنی کێشەکە, ئەویش دوای بەدواداچوونێکی سەرپێیی و لێکۆڵینەوەیەکی وردی راستەوخۆو رووبەڕوو لەهاوبیران(وەك شێوە لێکۆڵینەوەی پۆلیس) ئەوانەی گومانی کاژیکبوونیان لێدەکرا بانگکران بۆ لێکۆڵینەوە , وەك مامۆستایان کامیل ژیر, فایەق عارف ,حەمەعەلی فەرەج, تۆفیق نوری و بەندە نوری کەریم. پێش من مامۆستا حەمەعەلی فەرەج بانگکرابەلاّم هەر زوو بووە هەراوزەناو مامۆستا بەتووڕەیی هاتەدەرەوە وتی زەندەقیان لە کاژیك چووە. من پێویستب وو خۆم وەها پێشان بدەم کە نایناسم... چوومە ژوورەوە بینیم شەهید صدیق ئەمین(صدیق ئەفەندی)کارگێری لقە و کاك جەلالی کوڕیشی وەستاوە و یەکسەر وتی باوکە ئەمە کاك نوری خۆمانە, نەتەوەییە بەلاّم کاژیك نییە. وتی : جەلال تۆ بلّێیت هاوڕێ هەرەنزیکەکانت نەناسم؟ رۆلّە من باوکیشی دەناسم . وەرە نوری ناوە نهێنییەکەت و ناوی لێپرسراوەکەت بە گوێمدا بچرپێنە ... ئینجا وتی ئەو مامۆستایە شەوێك لەماوەت هەتا نیوەشەو خەریك بوو خۆشەم بکات بۆکاژیك, بەلاّم کە وتم تۆ کاژیکیت , کردی بەهەراو دەنگە دەنگ. دەی کاکە با لێببینەوە لەم بەزمە! دکتۆر مەحمودیش کە گەڕایەوە هەتا سێرێیانەکەی تاسلووجە بەرێکراولەوێ راپۆرتەکان و داکۆکیکردنەکانی هەردوولای لە زەرفێکی گەورەدا , دابوو بە کۆچکردوو کاك عەبدوولی سۆران بەرپرسی لقی چوار بەخەتێکی درشت لەسەری نوسیبوو(تکایە بێ عائیدییەت)و بە لایەنگیریشەوە دوابڕیاری لەبەرژەوەندی ناحەزانی کاژیك دابوو.

لا.38: ... کاژیکیش کە لە زستانی 1965 بەولاوە هیچ جۆرە چالاکییەکی پێوە دیارنەبوو, تەنانەت سالّی1969 کاتێك نامەیەکم بەهۆی برادەرێکەوە کەلەتاران دەژیا گەیاند بە سەرکردایەتیی کاژیك و داوام کرد هەولّی گەڕانەوەم بدەن بۆ نێو ریزەکانی شۆڕش. هاوبیر فەرەیدون ئەلیی ئەمین وەرامی دامەوە کەناتوانن هیچ یارمەتییەکم بدەن . ئەوەش دەبێ بێژم کە لەسالّی 1964ەوە کاتێك هاوبیر بروسکەئیبراهیم چووەوە کوردستان و هێندەك بلاڤۆکی لەگەلّ خۆی هێنا, تا ئەو نامەیەی هاوبیر فەرەیدون هات, بێجگە لەو بلاڤۆکەی هاوبیر ئەحمەد نەقیب هێنای و بەرواری65/2/21ی لەسەربوو, هیچ نامەو هیچ بلاّوکراوەیەکی کاژیکمان پێنەگەیشت. کە کاك کامیل ژیریش سالّی 1970 هات بۆ بەرلین هیچ بلاّوکراوەیەکی لەگەلّ خۆی نەهانی (نەهێنا) چونکە نەبوو. بەلاّم نامەیەکی مامۆستا ئەحمەد هەردیم پێگەیشت, نووسیبوی"لە نووسینەکانتاندا پەڕگیرمەبن, باسی ئۆتۆنۆمیی بکەن".هەر لەم لاپەڕەیدا باسی شەهید فەتاح ئاغا دەکات کە لەگەلّ شەهید ئیدریس بارزانیدا هاتوونەتە لەندەن و نامەیەکی بۆ ناردووە...

*ماموستا گیان خۆ تۆ زۆر قایکاریت و ئەرشیفێکی ناوازەشت هەیەو بەمەزندەی من چوارەم ئەرشیفی کوردە, لە دوای ئەرشیفەکانی مام جەلال , ماڵی مەلامستەفا, نەوشیروان مستەفاوە و هەمیشەش لەدەستی دوژمنان و زەوتکردن و لەنێوچوون و مشك و مارو مێرووش دووربووە . بۆیە خوێنەر چاوەڕوانی بلاوکردنەوەی ئەو دووسێ نامەیەشی دەکرد لەگەڵ بەڵگەنامەکاندا.

ل.38: "پاش داخۆیانییی مارتی1970, رۆژژێکیان نامەیەکم لەلەندەنەوە پێگەیشت کەخوێندمەوە هی فەتاح ئاخای فەرماندەی هێزی خەبات بوو, نووسیبووی لەگەڵ ئیدریسی کوڕی مەلامستەفای بارزانی هاتووە بۆ لەندەن و ئەگەر کارێك یان راسپێرییەکم هەیە بۆبرادەران لە ولات, بنووسم بۆی تا بیگەیەنێ. ئەز دەسبەجێ نامەیەکم نارد بۆی بەپۆستی ئێکسپریس و نووسیم, تکایە ئەگەر بۆ رۆژێکیش بێ سەرێکم بدە لەبەرلین,ڤیزەی بەریتانیا بۆمن کە پەساپۆرتی ئێراقیم هەیە زۆر زەحمەتە, ئەگەرنا دەهاتم بۆلات, هاتنت زۆر بەپێویست دەزانم. پاش7 ـ 8 رۆژ وەرامی نامەکەم هاتەوە, نووسیبووی ئەو رۆژەی کە نامەکەی ناردووە بۆم لەو هوتێلە گواستوویەتەوە بۆلایەکی دیی, بەلام بەرێکەوت رێی کەوتووەتەوە ئەو هوتێلە وکارمەندی هوتێلەکە پێیگوتووە نامەیەکی بۆهاتووە, کە کردوویەتەوە نامەی من بووە. کاك فەتاح لەوەرامدا نووسیبووی ئەو(نایەوێ بێ بۆ ئەڵەمانیاودەگەڕێتەوە بۆ ولات) ئەمە هەموو پەیوەندییەکی من ورەحمەتیی فەتاح ئاخای فەرماندەی هێزی خەبات بوو, کە خۆی وهێزەکەی لەسەر کاژیك حسێب بوون. بێجگە لەمەش ... دیارە وەرامی منی بەلاوە گرنگ نەبووە, نامەکەیشی هەر بۆ شەرم لەسەر خۆ لابردن بووە.هەر بەم بۆنەیەوە... پاش ئاشبەتاڵ, ئازادی کوڕی پوورم (ئازاد قەراخیی) ماوەیەکی کورت لەنەمسا مایەوەو بەوبۆنەیەوە چووم بۆبینینی, چونکە ڤیزەی ئەلمانیایان وەرنەگرتبوو بۆی, تاکو نەتوانێ من ببینێ, ئازاد گوتی کەئاشبەتاڵ روویدا, لەگەڵ گەلێك کەس قسەمکرد بۆ ئەوەی بزانم بیروڕایان چییە, یەکێك لەوانە فەتاح ئاخا بوو, گوتم دەڵێیت چی؟ گوتی : "سەرۆك بارزانی چی بڵێ گوێڕایەڵم".

*نێوانی کاك فەتاح و کاژیك زۆر هەڵدەگرێت , من ئەو پیاوە دەناسم و وەك نوێنەری کاژیکیش دوو جار لەگەڵ کاك عەبدوڵلا ئاگرین و جارێکیش لەگەڵ کاك شێرکۆ بێکەس چووینەتە گوندەکەیان (زییێ) کە حەزیاندەکرد بەو جۆرە بوترێت نەك (زێ). کاك شێرکۆ چەندو چوونێکی زۆری لەگەڵدا کردو رەخنەی زۆریشی چالاکیی و شێوەی کارکردنی کاژیك دەگرت .هەموو هاوکارییەکی هاوبیرانیشی دەکرد هەتا ئەوشوێنەی سنووری ویستی بارەگای بارزانی نەبەزێنێت.هاوبیرشەهیدی سەرکردە نوری حەمەعەلی و هاوبیرعەلی تۆفیق دوو بەرپرسی هێزی خەبات بوون و بەئاشکراش هاتن بۆ کۆبوونەوەکەی نەغەدە و خەرجیی چوون و

هاتنەوەشمان لەسەر هێزی خەبات بوو, ئوتومبیلە تایبەتەکەی شەهیدی سەرکردە تاهیری عەلی والی بەگیشی خستە خزمەتمان, ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت بارەگای بارزانی و سەرانی پارتیش پێشوەخت ئاگاداری ئەو کۆبوونەوەیەو ئامادەبووەکان بوون . کاك فەتاح هەرگیز ئەوەشی نەدەشاردەوە کە (پێی بەرزانی لە کویێ بێت , سەرم لە وێیە) . لێکۆڵینەوە و بەدواداچۆنی ئەکادیمیش زۆر لایەنی تەمومژاوی ڕووندەکەنەوە.بۆمان هەیە ئەوەش بپرسین ئێوە کە ناسیاویتان نەبووە , ناونیشانی ئێوەی چۆن دەستکەوتووە؟

لا.40: "لەزستانی 1975دا شتێك ڕوویدابوو کەماوەیەکی زۆر دوای ئەوە بیستم کەسانێك, بەرلەوەی ئاشبەتاڵ ڕووبدا, بلاڤۆکێکیان لە دژی سەرکردەکانی کاژیك دەرکردووە و گوایە ئەوسەرکردایەتییەیان(هەڵپەساردووە) و سەرکردەیەکی(سەرکردایەتییەکی) تازەیان دامەزراندووە, ئەم قسەیەم لە دکتۆر کەمال فوئاد بیست. هاوبیرانی کاژیك لەکوردستانەوە بە هیچ شێوەیەك ئێمەیان ئاگادارنەکرد لەوە. وەك لەخەڵك و دوایی لە خۆشیانم بیست, وەرامی ئەوەیان نەداوەتەوە. مامۆستا فایەق ئارف ئەندامی دامەزرێنەری کاژیك کە لە1977/7/6دا لە بەرلین چاومان بەیەك کەوت, دانی بەوەدانا کە وەرامنەدانەوەیان هەڵەبووە, چونکە ئەوەیان بە ناگرنگ گرتووە, گوتی (ئەوە هەڵەیەك بوو کردمان, دەبوو زوو وەرامان بدایەوە). کە پرسیارم کرد لێی ,کێ ئەوەی کردووە, گوتی دەستی گەلێك لایەنی تێدابوو, دەستی بەئس , دەستی پارتی, دەستی ساواك, دەستی کۆمۆنیستەکانی سەر بە ئەزیزولحاجی فەیلی(مەبەستی لە ناوەندی سەرکردایەتی ـ ألقیادە ألمرکزیە للحزب ألشیوعی ألعراقی) یە.لەلایەکی دیکەوە ئەوانەی بووبوونە سەرکردەی نوێی کاژیك, بێجگە لەو بەیانە هیچ چالاکییەکیان بەنێوی کاژیکەوە لێ دەرنەکەوت. ئەمەش دەری دەخا کەهەر ئەو ئەرکە سپێردرابێ پێیان. بێجگە لەمەش, بە پێی هەواڵێك کە دکتۆر کەمال خۆشناو کاتی خۆی بڵاویکردەوە, پارتی بەتەمابووە هەشتا کەسێك لە ئەندامان و لایەنگرانی کاژیك بکوژێ,بەڵام ئاشبەتاڵی1975بووە هۆی سەرنەگرتنی ئەو پیلانە(سەرنج: ئەم هەواڵە لە تەلەفیزیۆنی (ئێن ئار تی)دا لەچاوپێکەوتنەکەی شێرزاد فاتیح دا باسکرا, ج.ن)

هەروەها لەلا.111دا, دێتەوە سەر ئەو باسە , کە نووسەرانی بلاڤۆکەکە داوای (حوکمی زاتی)یان کردووە بە سەرکردایەتیی بارزانی... (ئێستا دیارە پەنجەی کێ لەو قوڕەدا بووە بۆ خراپکردنی (ناوی) کاژیك و سیخوڕێتیی بەسەریانەوە.... پاش ئاشبەتاڵی پارتی ئەوانیش ئاشبەتاڵیان کردووە چونکە ئەو فەرمانانەی پێیان سپێردرابوو تەواوبووە و ئیدی فەرماندە کاری نەماوە پێیان ...)

*ئەگەر بێلایەن لەو بلاڤۆکە بڕوانین , نەك هەر ئەوانەی نووسیبوویان و بلاویانکردەوە بەڵکۆ زۆرێك لەهاوبیران بەتایبەتی و نەتەوەییەکاننیش بەگشتیی تێبینی و رەخنەکانیان لەکاژیك بیٚ وەڵام مابوونەوە: (کاژیك دەنگی هەیەو رەنگی نییە), پەنگخواردنەوەی درێژخایەن و مانەوەی کاژیك لەشوێنی خۆی لەنێوان ژیان و مەرگدا, سەرەتا لەرووی دڵسۆزییەوە لای ئەو کۆمەڵە گەنجەوە بوونە چەند پرسیارێکی زەق و بەرووی سەرکردەکاندا تەقینەوە ...بە بزوتنەوەیەکی شۆڕشگێڕانەشیان دەناسند و هێندەش سەرگەرم بەپەلەش بوون , کارەکەیان لای دۆست و دوژمن ئاشکرابوو, هەریەکەشیان بەجۆرێك لەبەرژەوەندی خۆی و دژی کاژیك قۆستییەوە و لەیەکەم هەنگاویشدا تەنها بلاڤۆکەکەیان بلاودەکردەوە. خودی خۆم دوودانەم لە پاراستن و کۆمۆنیستەکانی باڵی (سەرکردایەتیی ناوەند) کە لە کوردستان کاك فاروقی مەلا مستەفا رابەریی دەکردن , بەدەست گەیشت .هەڵەی گەورەشیان ئەوەبوو دەبوایە پیشتر پرۆژەیەکی پێداچوونەوەو چاکسازییان پێشکەش بکردایە و ئەگەر ئەنجامێکی گونجاوی نەبوو, هەڵوێستی دێکەیان بنواندایە لە هیچ بارێکیشدا نەدەبوو ناوی سەرکردەکان بۆ دوست و دوژمن ئاشکرا بکەن . بەهەرحاڵ(شتەکە) لەپڕ هەڵتۆقی و هەروا خێراش ناوی لەناواندا نەما, جا بەهۆی هەرەسیی شۆڕشەوە بوو یا هەر خۆی چونکە شل پێچرابوو, زوو هەڵوەشا. ئەوەی مامۆستا فایەقیش وتوویەتی , راستە, بەڵام یەکێکی وەك هاوبیر شەهید فەتاح ئاغاش بەر لە هەموان ئاگای لە هەموو کەین و بەینێکیان بووە وچەندین پێشمەرگەی هێزی خەباتیشیان لەگەڵدابوو , هەر بۆ نموونە شەهید ئەنوەری عەلی نەجار .وەلام نەدانەوەشیان وەك مامستا فایەق دەڵێت هەڵەیەکی گەورە بوو.. هەڵەیەك بوو بەگریٚ و گۆڵ پێچراو و تەنها کاك میل ژیر, کاك عەبدوڵلا ئاگرین وکاك محەمەد عەزیز دەتوانن بیکەنەوە یا بەشداریی کردنەوەی بکەن وبوێریی کاك شێرزاد فاتیحیش باسوخواسی لەهەمبەردا بورووژێنێت. ئینجا بەرزکردنەوەی دروشمی ئۆتۆنۆمی بۆ کوردستان بەسەرۆکایەتی بارزانیش , ئاشکرایە بارزانی دەیویست جۆرەها دەنگی دیکەش هەبێت بەڵام لەژێر سێبەری خۆیدا, ئەو سیاسەتەی لەگەل پارتی کۆمۆنیستیش پیادەدەکرد.

ل.42: باسی رێککەوتنەکەی شۆڕشی کوردو کۆماری عێراق دەکات کە هەردوولا پێویستیان بەپشوویەك هەبوو, هێزەکانیان بحەسێنەوە و رێکبخەنەوە بۆ گوژمێکی دیکەی شەڕ, هەردوولاش هەریەکەو ئامانجی تایبەتی خۆیی هەبوو لەو ئاگربەستە کاتییە نەك رێککەوتن.مامۆستا نەبەز لەو رووەوە دەڵێت (سەرکردەکانی شۆڕشی کوردیش, واتە مەلا مستەفای بارزانی ودکتۆر مەحمود ئەلی ئوسمان(خولە) و داراتۆفیق وحەبیب محەمەد کەریم و...هتد, لەترسی لەنێوچوون بەدەستی جەلالییەکان کە بووبوونە هاوکاری حیزبی بەئس و لەشکری ئێراق, ئەمانیش پێویستیان بەحەوانەوەیەك بوو.

* راستە هەردوو لایەنی شۆڕش و لەشكری عێراقیش ماندووبوون و هەریەكەشیان لە گۆشەنیگای بەرژەوەندیی خۆیەوە بڕیاری ئاگربەبست و رێككەوتنی مۆركرد, بەڵام هەرچەندكێشەی هەرە گەورەی بارزانی, جەلالییەكان بوو , بەلاّم مەترسییان نەگەیشتبووە ئاستی لەنێوبردنی ئەندامانی لیژنەی ناوچەو لقەكانی پارتی, چجای بارزانی و هاوكارەكانی, لەهەموو ئەو ماوەیەدا ئەندامێكی لیژنەی ناوچەی شارباژێر كوژرا.

لا.43: سەركردەكانی شۆڕشی ئەیلوولیش كە خۆیان و شۆڕشیان خستبووە داوی داخۆیانییی11ی مارتەوە,لەباتی ئەوەی هەوڵبدەن خۆیان لەشای ئێران دووربخەنەوە و,شەڕی نێوان كوردو بەئس بگۆڕن بە شەڕی بەئس وئێران, كە دەرفەت و هەلومەرج زۆر لەباربوو بۆ ئەوە....

*ئەو كارانە جێبەجێكردنیان هەروا ئاسان نییە , تۆ پلانی خۆت بخەیتە كار و دوژمنەكەشت دەست بەستراو تەماشابكات . ئەویش پلان و دژە پلانی هەیەو دەجوولێت و تواناكانی هەواڵگریی وسیخورو دزەكردنیان دەیەهاو بگرە صەدەها جاران لەتۆ بەهێزترە و ئەو هەموو كەناڵە دیپلۆماسییەشی لەبەر دەستدایە , تۆ لێیان بێبەشیت.ئینجا كورد لە هەر پارچەیەكی كوردستاندا شۆڕش بكات , دەبێت دەست بۆ دراوسێیەك درێژ بكات, كە هەركامیان هەڵبژێرێت هەر دوژمنەو داگیركار . شۆڕشی ئەیلوول ئێرانی لەپشتەوە نەبوایە هەناسەی لێدەبڕا, هەروەها شوڕشی باكووریش لە گەڵ سووریادا. یەكیك لە شانازییەكانی كاژیك ئەزموونكاریی سەركردەكانی بوو, ساڵی 1964 بەنامەی تایبەتی بارزانییان ئاگاداركردووە : چ مەترسییەك روو لە شۆڕش دەكات ئەگەر لە عێراق كۆدەتایەكی سەر بە ئێران رووبدات یا لە ئێران كۆدەتایەكی سەر بە عێراق (یا عەرەب) رووبدات؟ دەتوانیت ئەمە بخەیتە بەردەم بارزانی(هەرچەندە تەنانەت كاژیك ئاگاداریش ناكاتەوە لە گەیشتنی نامەكەو چەندین نامەی دیكەش. مەسعوود بارزانیش هەروایە, دوو نامەی دڵسۆزانەی پرۆفیسۆر دكتۆر جەمال نەبەزی پشتگوێ خست وەك بەدەستیشی نەگەیشتبێت . من خۆم نامەیەك بەهۆی لقی شەشی ئەورووپاوە, نامەیەك بە ئیمێل و نامەیەكیش بەدەستی خۆم بردمە بێرۆی تایبەتیی لەپیرمام ــ سەری رەش , بەلاّم وەك بەردی بنگۆم ! بۆ دڵسۆزان وەهاو, بەڵام بۆ ماستاوچی, خۆبەرەپیش, هەڵپەرست و خۆفرۆش و... ئامادە و لەسەر خەتە.

لا.43: راستە مەلامستەفای بارزانی لەم ئاشبەتاڵەدا بەشی گەورەی گوناهەكە دەكەوێتە ئەستۆی,ئەگەرچی ئەوانەی كەتا رۆژی ئاشبەتاڵ لەگەڵی بوون , بەتایبەتی دوكتۆر مەحموود ئەلیی ئوسمان(خولە) هەموو گۆتاوڕۆكەی ئاشبەتاڵیان خستە ملی مەلامستەفا و بنەماڵەكەی, بەڵام ئەوانە هەموویان زۆروكەم گوناهبارن.

ئەوەی مەلامستەفا لەسەری بوو بیکاونەیکرد, دەبوو دەستبەجێ بەرپرسیارێتیی بخاتە مل خۆی و, وازبهێنێ لە سەرکردەیەتیی و کارەکە بسپێری بەکەسانێك کە خەڵکەکە هەڵیانبژاردنایە بۆ بڕیاردان لەبارەی چارەنووسی شۆڕشەوە. زۆر بەداخەوە کە ئەمەی نەکرد و دەمی هەموو لایەکی بەڕەواو ناڕەوا لە خۆی کردەوە. گوناهی ئەوانی دیکەش ئەوەبوو کە خاوەن هەڵوێست نەبوون و نەیانگوت (مەلامستەفا و کێش لەگەڵی دەڕۆن,خوایان لەگەڵ, ئێمە درێژە بە شۆڕش دەدەین).ئەز پێموایە ئەگەر فەتاح ئاخای فەرماندەی هێزی (خەبات)ئەو هەڵوێستەی بنواندایە, شەڕو هەراو بەیەکدادانی لێنەدەکەوتەوە وئەوی بیویستایە بچێتە ئێران یان ئێراق دەیتوانی بچێتەوە. پێشمەرگەش ئەودەمە بەژمارەیەکی کەم, بەڵام هەڵبژاردە, دەیانتوانی رژێمی ئێراقیش و ئێرانیش بەچۆکدابهێنن ودوژمنانی ئێرانیش وئێراقیش دەستی یارمەتیدانیان درێژدەکرد بۆی و شۆڕشی کوردیش رێزێکی گەورەی دەبوو کە سەربەخۆیە و دەستکەلای دەستی کەس نییە. بەداخەوە ئەمە رووینەدا.

*ئەو باسە زۆر هەڵدەگرێت و پەلوپۆی کورت و درێژی لێدەبێنەوە,خۆ هەر شەهید فەتاح نەبوو, چەندین سەرکردەی بەئەزموونی وەك شەهید عەلی عەسکەری لەبەرامبەر ویستی بارزانیدا هیچیان بۆنەکرا...پێشەوای عەرەب کە1967جەنگی(رۆژی لێخۆشبوون)ی لەبەرامبەر جوولەکەدا دۆڕاند, ئازایانە ئۆباڵی شکستەکەی خستە ئەستۆی خۆی, بۆیە هەتا ئێستەش سەرۆکەکانی بەدوایداهاتن جێگەی ئەویان بۆگەلی میصر و عەرەب نەگرتۆتەوە.ئینجا کەی و کام سەرکردەی کورد بەدرێژایی مێژووی پڕلە شکست وژێرکەوتنی ئۆباڵ و بەرپرسیارێتی شکستێکی خستە ئەستۆ(ئاگرە سوورە لەخۆم دوورە)

لا.45: مامۆستا نەبەز باسی دانیشتنێکی سێ قۆڵی دەکات ,خۆیی وجەلال تاڵەبانی و دکتۆر کەمال فوئاد,لە نیسانی1975دا, کەدەکاتە دوومانگێك دوای هەرەسی شوڕشی ئەیلوول وچەند پرسیارێك دەخاتە بەردەم تاڵەبانی کە گرنگترینیان چوار پرسیارە:

1ـ(چۆن بوو کەبەهاری1974شەڕ تازەبووەوە لەگەڵ رژێمی عێراقدا, تۆ لەگەڵ بەعسییەکاندا رێکنەکەوتیت دژی مەلا مستەفا؟

بەعسییەکان بەدوای هاوڕێ وکەسێکدا ناگەڕێن بیروڕای خۆی هەبێ, بەدوای خزمەتکاردا دەگەڕێن, نەمویست خزمەتکارییان بکەم, بێجگە لەمەش کەرکوکیان بەکوردستان دانەدەنا.

2ـ ئەگەر کەرکووکیان بەکوردستان دابنایە, شەڕی بارزانیت دەکرد؟

ئەگەر بەوە رازی نەبوایەو دژی بوەستایەتەوە, شەڕی بارزانیم دەکرد.

3ـ کاتی خۆی سۆڤیێت یارمەتی شۆڕشی دەدا؟ مانگی5000هەزار دیناری دەداینێ, بەڵام ئەم قسەیە باهەر لای خۆت بێت.

4ـ لەبارەی رژێمی حافز ئەسەدی دژ بەکورد و بارودۆخی کوردەکانی سووریا وپشتێنی عارەب (ألحزام ألعربی)شەوە پرسیارم کرد, گوتی حافز ئەسەد هیچ دوژمنی کورد نییە.ئەی بۆچی مافی کوردەکانی ئەوێ نادا‌و ئەو(الحزام ألعربی)یە لانابا؟

گوتی جا ئەوە چییە؟ (گوتم) چۆن چییە؟ گوتی بە کوردەکان دەڵێ کەمێك بچنە ئەولاوە. گوتم خۆ ئیسرائیلیش هەر ئەوە بە فەلەستینییەکان دەڵێ .)

*تاڵەبانی یا دکتۆر کەمال فوئاد کە ویستوویانە نەبەز ببینن مەبەستیان چیبووە؟ خۆ بۆ ئەوە نەبووە مامۆستا ئەو پرسیارە ترش وسوێرانە لە جەلال تاڵەبانی بکات؟ تاڵەبانی بەوجۆرە گرێی دڵی خۆی بۆکەس ناکاتەوە, بەتایبەتیش کە نەبەز بەهەواداری بارزانی دەزانێت و بەدرێژایی ساڵانی 1966ــ 1970ش سەرومڕ سەرسەختانە دژی جەلالییەکان بوو. مام جەلال پەیوەندی هاریکاریی لەگەڵ ئەو یا ئەم داگیرکاری کوردستان کردووە و بەناچاریش چاوی لە خاڵێك یادووانی پرەنسیپەکانی کوردایەتی نووقاندووە , وەك (حافز ئەسەد هیچ دوژمنی کورد نییە) بەڵام هەرگیز خزمەتکاریی نەکردووە . مامۆستاش ئەوە چاکتر دەزانێت . ئۆجەلان سەردەمیك دەیوت سووریا خاکی کوردی داگیر نەکردووە, بەڵام هەموو دنیای بەپاککردنەوەی کۆبان سەرسامکرد و سێ کانتۆنی رزگارکراویشی دامەزراندو دوست و دوژمنی حەپەساند. ئەگەر هەندێکیش بەجۆرێك لە تاڵەبان تێگەیشتوون,ئەوە بەو هۆیەوەیە ئەو پیاوە زیادەڕۆیی لە تاکتیکدا دەکرد و هەمیشە بۆ رزگاربوونێکی کاتیی لە کێشەیەك پەنای بۆ تاکتیکێك دەبرد و زۆریشی نەدەخایاند لایەنە نێگەتیڤەکانی بەرۆکیان دەگرت و بۆ چارەسەرکردنی ئەوەش تاکتیکێکی دیکەی پیادە دەکرد, بەڵام کێشەکان هەر کێشەبوون و چارەسەری هەنووکەیی وشلوپڵ وکاتیی (بۆ دەنووسین) و بەرووکەش لەئارادا نەمابوون , بەڵام لەپشتەوە کەڵەکە دەبوون ولە ئەنجامیشدا گەیشتە رادەیەك توانای بەسەریاندا نەمێنێت و لە پەلوپۆی بخەن . بەداخەوە ئەمە کاتێك روویدا کێشەی کورد بلە هەموو پارچەکانی کوردستاندا ئەوپەری پێویستییان پێی هەیەو بەلای کەمەوە نەیدەهێشت بارودۆخی ناوخۆی هەرێم و پەیوەندییەکانی لەگەڵ بەغدا بگاتە بنبەست . ئەوەش بەڵگە نەویستە ونکوولی لێناکرێت , دوورکەوتنەوە و دیارنەبوونی لەگۆڕەپانەکەدا, راستەخۆ لە یەکێتیدا

ڕەنگیدایەوە , هەر لە سەرکردایەتییەوە بۆ بنکردایەتی و بەهەمووولایەکی باشوور, باکوور,ڕۆژاوا و عەرەبستانی عێراقدا بڵاوبووەوە

لا.47: (لەکۆبوونەوەکەی(بەنێوی کۆنگرەی خوێندکارانی کورد)ەوە 27 ـ 1975/8/28لەبەرلینی خۆراوا سازکرا, ژمارەی ئەوانەی کەخوێندکارنەبوون چوار هێندەی ژمارەی ئەوانەبوکەخوێندکاری راستەقینەبوون!)

ئینجا مامۆستا لەلاپەڕە48دا دەڵێت : ئێمەی هاوبیرانی نوکسە بەژمارە کەم و بەکاروکردەوە گەورە و ناسراو: بروسکە ئیبراهیم, یوسف ناسرۆ, لۆفری نابۆ, یوسف مارف زەند, ئەز و چەند کەسێکی هاوکارمان, چالاکیی بەرچاومان نواند... وێنەیەکی یەکجار گەورەی مەلا مستەفا هەڵواسرابوو, چەند کەسێك بەدەنگی بەرزو بەتووڕەییەوە داوای داگرتنیان دەکرد, مەلاییەکانیش بەتایبەتی تاریق ئاکرەیی وسیامەند بەننا دەیانوت بەهیچ جۆرێك لاینابەن و بووە هەرایەکی گەورە. بیروڕای ئێمەی هاوبیرانی (نوکسە)ش ئەوەبوو ئەگەر کۆنگرەی خوێندکارانە, دەبێ وێنەی خوێندکارانی خەباتکار,شەهیدان,شەهیدانی زانکۆی سلێمانی لە قەڵادزێ بەرزبکرێنەوە.ئەگەرنا, فەرموون نەخشەی کوردستان و ئاڵای کوردستان هەڵدەواسین. بەڵام مەلایی و جەلالی لەوەدا یەکدەنگ و یەکهەڵوێست دژی ئەوەبوون و تەنانەت دژی ئەوەش بوون باسی کوردستانی خۆراوابکرێت و دەیانگوت(لەسوریا کوردستان نییە!!)

*هەر لە سەرەتاوە وهەتا ئەمڕۆش خوا ئەو بەشەی بەباڵای نەتەوەییەکانی کورد بڕیوە, بەبیرو باوەڕ مەزن و بەژمارەو قەبارە کەم وبچووك . کاژیك و پاسۆکیش هەروا هاتن و هەرواش چوون .باشە ئەوە یەکێتی هاوپەیمانی سووریابوو دژی عێراق و هاوکاریی نەختینەو چەك و تەقەمەنی لەوێوە وەردەگرت ولەلایەنی پەخش و بڵاوکردنەوەی بینراو وبیستراویشەوە دەستیان واڵابوو. بەردی فڕێنەدەدایە ئەوکانییەی ئاوی لێدەخواردەوە , ئەی هەڤاڵانی پارتی ئەو خزمەتەیان بێبەرامبەر بۆدەکرد؟ ئەوەیان لەو روانگەیەوە بووە(پیاوەتی بکەو بیدە بەدەم ئاوەوە). ئینجا خوێنەری بەویژدان بەراوردێکی هەڵوێستی کوردانەی مانۆستا نەبەز و هاوبیرەکانی بکات لە گەڵ هەڵوێستی تەسك و چەواشەی حیزبییانەی هەڤاڵانی پارتی و یەکێتیدا لەو بۆنەیەو لەو هۆڵەدا, تێدەگات بۆ نەتەوەییەکان وەك کریستەکانی سلێمانی مەگەر هەر بە زا و و زێ زیادبکەن .!

مامۆستا بەسەرهاتێکی نوکتەئامێزیش دەگێڕێتەوە : درگای هۆڵی کۆبوونەوەکە لەسەرپشت بوو, خوێندکارێکی ئەڵەمان بەوێدا تێدەپەڕێت ودەپرسێت ئەم کۆبوونەوەیە چییە, ئەوانیش دەڵێن کۆنگرەی خوێندکارانی کوردە . کابرای ئەڵمان دەڵێت دیارە ئەو وێنە گەورەیەش وێنەی پیرترین خوێندکارتانە.!

لا.51: دوای سەرهەڵدانی ململانێی توندوتیژو کوێرانەی نێوان مەلایی و جەلالی, کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لەئەورووپا شەقوپەق بووبە دووکەرتەوە, ژمارەیەك خوێندکاری لەهەردوولا بێزار,دەیانویست کۆمەڵەیەك پێکەوەبنێن دوور لە حیزب حیزبێنە و ئامادەبوون لەگەڵ خوێندکارانی(نوکسە)داکاربکەن بەمەرجێك بەناوێکی دیکەوە خەبات بکەن.دوای 13ساڵ خەباتی دیارو کاریگەر,کۆمەڵەی خوێندکارانی نەتەوەیی کوردلە ئەورووپا(نوکسە) لە 1977/9/3دا هەڵدەوەشێننەوە.!

*سەیرە مامۆستا بەو هەموو ئەزموونەوە وەها سووکوسانا ریشی خۆی دەداتە دەست خەڵکی, ئاخۆ ئەوەش پلانێك نەبوو بۆ زیندەبەچاڵکردنی (نوکسە)? پێدەچێت هۆی کاریگەر, بەدەر لەهۆیەکانی دی (دەردە دوابڕاوەکە) بێت کەهەر بە کۆرپەیی دەپەڕێتە هەناوی هەموو ئەو بزوتنەوانەوە ڕێبازی نەتەوەیی دەگرنەبەر و ناهێڵێت گەشەبکەن و وەك حەوت کورتەباڵاکانی داستانەکە دەکەونە بەرچاوی ناحەزان .

لا.52و53: "لە هاوینی ساڵی 1976دا کاك فەرهاد ئەبدولقادرو کاك شیرزاد فاتیح هاتن بۆ بەرلین بۆلام. ئەز لەوەپێش ئەو دوو بەڕێزەم نەدەناسی. هەردووکیان خۆیان بەخەڵکی کەرکوك وئەندامی کاژیك بەمن ناساند و گوتیان, بەتایبەتیی هاتوون بۆلای من, چونکە بارودۆخی کاژیك زۆر خراپ بووە و پێویستە چارەسەرێکی بکرێ. پێیانگوت لە پاش ئاشبەتاڵەوە کەبۆم دەرکەوت ئەوانەی لەسەر بیروبۆچوونی نەتەوەیی دەژمێردرێن هیچ هەڵوێستێکیان نەبوو دژ بە ئاشبەتاڵ, ئەگەرچی فەتاح ئاخای حەمەمین ئاخای نۆڕك(حەمەمین ئاغای زیێ و ئەورەحمان ئاغای نۆڕك بران. ن .ك.) کە ئەو دەمە فەرماندەری هێزی خەبات بوو, خۆیی و هێزەکەی بەلایەنگری کاژیك دەدرانە قەڵەم, ئەز لەو کاتەوە خۆم بە مرۆڤێکی لەبارەی ڕێکخراوەوە, بە سەربەخۆ دەزانم ونامەوێ لەگەڵ هێچ ڕێکخراوێك کاربکەم و ئەگەر ئێوەش لە کاژیك ناڕازین, فەرموون لەکوردستان کۆنگرەیەك یان کۆنفرانسێك ببەستن بۆ هەموو ئەندامانی کاژیك, با ئەو کۆبوونەوەیە بڕیاربدا چی بکرێ. گوتیان ئەوەنابێ, چونکە ئەندامە خراپەکانی کاژیك دیسانەوە دێنەوە نێو کاژیك و ریسەکەمان دەکەنەوە بە موو.(گوتم ئەو ئەندامە خراپانە کێن?) گوتیان هەر بۆ وێنە : حەمەی ئەزیز(دۆم), شێخ محەمەدی هەرسین و... ئەو جۆرە کەسانە نێوی کاژیکیان خراپ کردووە, بۆیە بەنێوی کاژیکەوە

کارناکرێت و خەڵك کۆناکرێتەوە, لەبەر ئەوە پێویستە نێوی کاژیك بگۆڕدرێ. (گوتم ئەگەر کێشەکە هەر نێو بێ و بیروڕاو ڕێباز هەر کاژیکانە بێ, ئەوە زۆر گرنگ نییە, هەرچەندە نێویش ڕۆڵی خۆی هەیە.) شایانی وتنە مامۆستا نەبەز نێوی پارتی سۆسیالیستی کورد(پاسۆك) دیاریدەکات بۆیان و پێداگرییەکی زۆریش دەکەن شتێکیشیان بۆبنووسێت وەك مانیفێست بلاۆیبکەنەوە و ئەم کەموزۆر هیچ ئەرك و بەرپرسیارێتییەك ناخاتە ئەستۆی خۆی و ئەگەر کارەکانیانی پەسەنکرد دەستخۆشییان لێدەکات .ئەوانیش (بەڵێنیان دا, وابکەن)"

*بارودۆخی کاژیك یەکجار خراپ بوو, ئەوە ڕاستییەکە هیچکام لەهاوبیرانی کاژیك لەسەری ناکۆك نین, نەك ئەو کاتە بەڵکو دەمێك بوو(خوم شێوابوو) چارەسەری بەپەلەی دەویست , بەلاّم کێ بیکات؟ نەخێر نەکەس هاتە پێشەوە و نە بیر لەهیچ چارەسەرێك کراوەتەوە, چونکە بارودۆخە خراپەکە هەڵسەنگاندنی بۆنەکراو وەك دەردی بێدەرمان تەماشادەکرا, کە ئەنجامەکەی هەر وشکبوونەوە و لەناوچوونە و ئەوەتە ئیستەش کاژیك لەنێوان ژیان و مردندا ڕاکشاوە و تەنها بە(ڕۆح) زیندووە.

فەتاح ئاغا هەموو هاوکارییەکی هاوبیرانی دەکرد, بەلاّم دڵسۆزیەکەی بۆ بارزانی بێسنووربوو, لە هیچ کات و شوێنیکیشدا ئەوەی نەشاردۆتەوەو ڕاشکاوانە بەدۆست و دوژمنی وتووە(پێی بارزانی لە کوێ بیت , سەری من لە وێیە.) بەلاّم ئەوەی لای من پرسیارەو چەندین جاریش لای هاوبیران وروژاندوومە بەتایبەتی لای هاوبیران شێرکۆبێکەس, کامیل ژیر,عەبدوڵلا ئاگرین,ئایا مرۆڤ چۆن لەیەك کاتدا خۆی بە دوو ڕێبازی جیاوازەوە دەبەستێتەوە ودڵسۆزی هەردوو ڕێبازەکەش بێت . بیەوەی یا نەیەوێت لایەکیان لەپێشترەو بەسەر ئەوی دیکەدا دەیشکێنێتەوە .شەهید کاك فەتاح ئاوهابوو, بەلاّم لەبەرژەوەندیی بارزانی.

گرووپەکەی پێنجوێن کە بلاڤۆکێکیان دژی کاژیك بۆ بلاّوکرایەوەو ئیتر هیچی دیکەی بەدوادا نەهات , ئەوان ودواتریش دامەزرێنەرانی پاسۆك ڕەخنەکانیان لە کاژیك لەجێگەی خۆیدابوو, بەو پێیە بیرکردنەوە لە گۆڕینی ناوی کاژیك بیرێکی درووستبوو, ئاخر بە ناڕەوا جێگەدەستی ڕەش وچەپەڵ و پوخلەواتی ئەموئەوی کەم بەدواوە نەبوو, بەلاّم کە هەموو ئەندامانی کاژیك بانگ نەکرێن بۆ کۆنگرە , نەبا ئەندامە خراپەکان دیسانەوە بێنەوە نێو کاژیك بەڕاست نازانم و بیانوویەکی لاوازیشە چونکە محەمەدی عەزیز و شێخ محەمەدی هەرسین هەرگیز ئامادەنەبوون توخنی هیچ چالاکییەکی کاژیك بکەون چجای کۆنگرە, هەمووشمان دەزانین کەس بەزۆرە ملێ ناتوانێت خۆی بە ڕێکخراوێکدابکات ...دکتۆر جەمالیش ناهەقی نەبوو ئەو بڕیارە بدات کەدوور و بێبەرییە لە هەموو ڕێکخراوێکی ڕامیاری و لەگەڵ هیچ لایەنێکدا کارناکات, بەلاّم نامەگۆڕینەوەی ئاسایی

لەگەڵ مامۆستا ژیر و مامۆستا فایەق هەبوو, دەیتوانی نامەیەك بنێرێت و لەسەردانەکەی1976ی هاوبیران فەرهاد و شێرزاد وئەنجام و ناوەڕۆکی چاوپێکەوتنەکە ئاگاداریان بکات .

لا.54: (... دوایی دەرکەوت کە ئەو کۆنگرەیەیان نەگرتووە و بیٚ کۆنگرە (پاسۆك) یان دامەزراندووە و ئەوەشیان لەمن شاردۆتەوە. بێجگە لەمەش ئەوەشیان لەمن شاردەوە کە ئەوانیش بەشداربوون لەگەڵ شێرکۆی هەژار و محەمەد مستەفا لەو بلاڤۆکەدا کە دژ بە سەرکردەیەتیی کاژیك دەریانکردووە. ئەمەش دەچێتە ریزی ناپاکی و فێڵکردنەوە. بۆیەکەمجار لە دکتۆر کەمال فوئادم بیست کەلەکۆتایی زستانی1974دا, بەر لە ئاشبەتاڵ کردن بەشۆڕش لەبەهاری1975دا, بلاڤۆکێك لەکوردستان بلاٚوکراوەتەوە لەدژی سەرکردایەتیی کاژیك و گوایە ئەو سەرکردایەتییە هەڵپەسێردراوە و سەرکردایەتییەکی نویٚ دانراوە...)

*من وامدەزانی دکتۆر نەبەز ئاگای لە خشەی مارومێرووە, بەلاٚم کەموزۆر ئاگاداری شتێك نەبووە کەهەتا ئەمڕۆش زۆر گرنگ و پیرۆزە بەلایەوە, مەبەستم کاژیك و دامەزراندنی کاژیکە بەو کوێرەوەری و دەردی سەرییە و وەدەرنانی (حەوتەوانەکە) کە دامەزرێنەران و سەرکرداتیش بوون بە تەنها بلاڤۆکێکی گومانلێکراو لەلایەن چەند لاوێکی هەرزەو سەرگەرمەوە ... بەلاٚم ئاستی رۆشنبیریی ئەوانەی نووسیبویان نەك زۆر نزم نەبوو, بەڵکو بەهیچ جۆرێك نزم نەبوو ... ئینجا قوربان گیان نازانم تۆ بەو هەموو ئەزموونەی ژیان و دوورە ولاٚتی تەنیاییە چۆن نەجارێك و نەدوان و نەسیان ریشی خۆت دەدایە دەست کەسانێك ئەوان تۆ ناسدەکەن و تۆ ئەوان ناسناکەیت . جارێکت خەڵەتاندم خوابتگریٚ , ئەگەر دووجارت خەڵەتاندم خوا خۆم بگریٚ خۆتۆ لەگەڵ خانەوادەکەتاندا لەسلێمانی نامەتان لە نێواندا بوو, هەروەها لەگەڵ مامۆستایان کامیل ژیر و فایەق عارف وعەبدوڵلاٚ ئاگرین هەواڵ و دەنگوباسی کوردستانت پێدەگەیشنت من دووجار نامەی تۆم دیوە کە بە ناونیشانی بەرێز فاتمە خانی حاجی ناردبووت کەوابزانم جەنابی دایکتانە.لەو دواییانەشدا(ئەگەرهەڵەنەبم1980) نامەیەکت بە کاك بەختیاری برای هاوبیر بروسکەدا ناردبوو, پێشنیاری کارێکت کردبوو,زۆر گرنگ و هەستیاربوو, دەکرا, بەلاٚم ئەنجامەکەی باش نەدەبوو, پەسەند نەکرا.

لا.55: ئەز هەتا نامیلکەکەی ئەبدوڵلاٚ ئاگرینم نەدیبوو لە بەهاری2013دا, ئەو بلاڤۆکەم لەوەپێش نەدیبوو. سەرنجڕاکێش ئەوەیە نێوی سەرکردەکانی کاژیکی تێدایە,بەلاٚم نێوی کاك حەمەی ئەزیز(دۆم) و شێخ محەمەد هەرسینی تێدانییە. ئەمەش بۆخۆی پرسیارێکە کە دەبیٚ لە ئەبدوڵلاٚ ئاگرین و (خاڵە حەمە) ی ئەبدوڵلاٚ بکریٚ. ئەوەش دەبیٚ بگوتریٚ کە پاش ئەو بلاڤۆکە ئێدی هیچی دیکە دەرنەچوو(دەرنەچووە) لەلایەن

(سەرکردەیەتیی نوێی)کاژێکەوە. وادیارە ئەوانە هەر ئەوفەرمانە سپێزدراوە پێیان. ئەوجا ئەگەر کۆتایی بلاڤۆکەکە تەماشا بکرێ,داوای (حوکمی زاتی راستەقینە) دەکا بەسەرۆکایەتی بارزانی و باسی (برا شیوعییەکانی قیادەی مەرکەزی)دەکا, ئەوسا تێدەگەین کە کێ لەپشت دەرچوونی ئەم بلاڤۆکەوە بوو!! کە ئێستە ئەبدوڵڵا ئاگرین دەیەوەێ ئەمە بشارێتەوە لێمان .

*مامۆستا گیان, ئەو دوانە کە لەدوای 1964ەوە چوونە دەرەوە و لەبارەگای بارزانی گیرسانەوە و پشتیان کردە کاژێك و هاوبیرەکانی دوێنێیان , ئیتر ببرای ببڕ هاوبیرانی کاژێك ودواتریش هاوبیرانی پاسۆك ئەو دوانەیان , نە بە کاژێك و نەبە هاوبیر نەژماردووە , ئیتر چۆن بەسەرکردە ناویان دەهێنن ؟ ئەو سەرکردە نوێیانەش(خوداعافوویان بکات) تەقینەوەکەیان و هاتنە دەرەوە لە قومقومە توندوتۆڵ داخراوەکەی کاژێك , دەتوانین چەندین خوێندنەوەی پوزەتیڤ و نێگەتیڤیشی بۆ بکەین بەلاَم بەو شێوەیەی خۆیان و رێبازەکەیان بەجەماوەر ناساند, گومان و نیشانەی پرسیاری زۆر و زلیان لەسەرە . نازانم رێکخراوێك پۆستی بەرپرسیی ئاسایشی نەتەوەیی تێدابێت کە ئەو کات ئەو پۆستە تەنها لەحکوومەتی هەرێمە یەککگرتووەکانی ئەمەریکادا هەبوو, چۆن بە حوکمی زاتیی رازی دەبێت ؟باسەکە ئەو دوو برادەرە بوو, پرسیارێکی زۆر گرنگیش ئەوەیە: چۆن وازوو, لەماوەیەکی ریکۆردا بەیەك قەڵەمباز گەیشتنە لای بارزانی و دامەزران و بوون بە باوەڕپێکراو و جێگە متمانەی بارزانی و بالرەگای بارزانی و پۆستی بەرزیشیان وەرگرت؟ وەك بەسەرهاتی کوڕی چیرۆکی گوێ ئاگردان دێتە بەرچاوم کە(لە پرێ دەبێ بەکوڕێ).

لا.56 ,57: " لە1977/7/6دا مامۆستا فایەق ئارف کە یەکێك بوو لە حەوتەوانەی کاژێك هات بۆ بەرلینی رۆژاوا بۆ سەردانم, کە لێم پرسی ئەو داخۆیانییە چی بووکە لە دژی سەرکردەیەتیی کاژێك دەرچووە, گوتی (ئەوە دەستی گەلێك لایەنی تێدابوو, دەستی پارتی,ساواك,دەستی تاقمێك لەکۆمۆنیستەکانی سەر بە ئەزیزولحاجی فەیلی کە بووبوو بە نۆکەری بەئسییەکان, دەستی بەئسیش...هتد, ئەوە کارێکی یەك لایەنە نەبوو(گوتم) باشە ئێوە هیچ وەرامێك ,هەڵوێستێك, بەرپێچدانەوەیەکتان پیشاندا بەرامبەر بەوە؟
گوتی(نەخێر), گوتم(باشە, ئێوە کۆنگرەتان بەست, پاش گەڕانەوەی مامۆستا شێرزاد و کاك فەرهاد بۆ کوردستان؟) لەمەدا باسی هاتنی ئەبدوڵڵا ئاگرین و شێرکۆی هەژار وکاك فەرهاد ئەبدولقادر ومامۆستا شێرزادم گێڕایەوە بۆی, گوتی نە ئەوبرادەرانە هاتوون بۆ لامان و نە کۆنگرەش گیراوە و ئێستە حیزبێك بەنێوی پاسۆکەوە دامەزراوە کە ئێمەی تێدانین.) هەروەها مامۆستا فایەق گوتی (شێرکۆی هەژار و ئەبدوڵڵا ئاگرین

وەك مەقاش بەكارهێندراون.) ساڵانێك دوای ئەمە ملازم مەنسوور حەفید گوتی ئەو بلاڤۆكەی دژ بە سەركردەیەتیی كاژیك بوو لەلایەن شێركۆی هەژار وفاروقی مەلا مستەفاوە دەركرابوو."

* دوای شەهیدبوونی ئەحمەدی حاجی مەحمود, ناسراو بە ئەحمەد حەللاق , عەزیز حاج رووخا و چووە پاڵ بەعسییەكان وكردیان بە كونسوڵی عێراق لە براغ(بەعسییەكان ئەحمەد حەڵاق بەبەرچاویی عەزیزەوە بەچەقۆی ریشتاشین گۆشاوگۆش سەردەبڕن) سەركردەكانی دیكەشیان روویان لە كوردستان كرد و دەیانویست رێبازێكی نەتەوەیی سۆسیالیستانە یا ماركسییانە بگرن بەڵام هێزو پێزێكی ئەوتۆیان نەمابوو, هەوڵیشیاندەدا لە كاژیك نزیك ببنەوە و سەركردەكانی دەیان وت كاژیك كۆمەڵێكی پوختە و ئامادەن بەلام عەبدوڵڵا ئاگرین لەو ئاستەدانییە ... پرۆژەیەكیان هەبوو رێكخستنێكی (نەتەوەیی سوورباو) دابمەزرینن و لەگەڵ نەتەوەییەكاندا بەشێوەیەك لەشێوەكان كارو چالاكییەكانیان یەكبخەن هەتا بەئاستی یەككگرتنیش دەگات . جارێك چەند ئەندامێكی سەركردایەتییانم لەماڵی خاڵۆم(مامۆستا فەرەج بابان) بینی نزیكەی45 خولەكێك وەڵامی پرسیارەكنیانم دەدایەوە(ئەم دانیشتنەم لە (پانۆرامای مێژووی كورد)دا بە درێژی باسكردووە) ئەوەبوو چەند هەنگاوێكیشیان هاویشت وەك لێكۆلینەوە و بەدواداچوونی تاوانەكەی كانی ماسیی(بەمەبەستی یەكلاییكردنەوەو داخستنی فایلەكە) و دادگاییكردنی چەند گومانلێكراوێك كە یەكێكیان عەبدوڵڵا محەمەد بوو, ناسراو بە عەبەلالە ,لەلایەن مامۆستا فەرەج بابان وپارێزەر حەمەسدیق مەحموود. بەڵام كاردانەوەیەكی پۆزەتیڤ لەكاژیك نابینن,رووداوەكەنە نەیارەكانی سەركردایەتی و پەیوەندی بەوكۆمەڵە هاوبیرە خوێنگەرمەوە دەبەستن وكەینوبەینێك دەكەن , بەڵام ئەوان بەوهەموو ئەزموونەی چل ساڵێك كارو چالاكیی رامیاری خۆیانەوە, كارەكە بەهاوبیرەكان دەكەن و خۆیان لەدوورەوە چاودێری كاردانەوەو ئەنجامەكان دەكەن و بەشێوەیەكی نیمچە ئاشكراش بەیانەكەی ئەو هاوبیرانەیان بڵاودەكردەوە كە سەركردایەتیی كاژیكیان لەكارخستبوو,سەركردایەتییەكی نوێیان لەخۆیان دانابوو. پاراستنیش هەمان بەیانی بڵاودەكردەوە , خودی خۆم ئەو بەیانەم لە سێ كەس وەرگرت: یەكێكیان كاك جەمالی عومەر مڵۆزم سەر بەپارتی و یەكێكیان(ش.ح.م) پاراستن بوو بەڵام دوای راپەڕین بەو هۆیەوە شانەیەكی حیزبی سۆسیالیستی ئاشكراكردبوو كە بەرپرسەكەی شەهید جەمالی حەمە نوقڵە بوو لەمووصڵ لەسێدارەدرا, بەسزای ناپاكانیان گەیاند, تومەز بەكرێگیراوی بەعس بوو.داینەمۆی پرۆژەكەی برادەرانی كۆمۆنیست كاك فاروقی مەلامستەفا(سەركردەی باڵەكەی سەركردایەتیی ناوەند ـ پارتی كۆمۆنستی عێراق) بوو بەهاوكاریی كاك شێركۆی هەژار موكریانی ـ دەمراستی گرووپە دابڕاوەكەی كاژیك .

لا.57, 58, 59:کاك حەمەی عەزیز لەسیمینارەکەی هاوینی1977دا کە بۆ مامۆستا سازکرابوو لەشاری دۆرتموند, خۆی بە مامۆستا نەبەز ناساندووە و وەهای پیشانداوە کەتازە هاتۆتە ئەڵەمانیاو ئارەزووشی نەدەکرد لەبارەی کاژیکەوە بدوێت وەك چۆن لە شۆڕشیشدا نزیکیان نەدەکەوت.ئەمە سەرباری ئەوەی بەهیچ جۆرێکیش بەمامۆستای نەوتووە لەشۆڕشدا بالادەست بووە. ماموستا نەبەز ئەو خۆناساندنە بەمجۆرە باسدەکات: "لەو بۆنەیەدا کاك محەمەد ئەزیز(حەمەی ئەزە دۆم) خۆی بەمن ناساند, کەتا ئەو کاتە نەدیبووم نەدەمناسی.کەویستم باسیی کاژیك و بارۆدخی هاوبیرانی کوردستان بپرسم لێی, هەستم کرد نایەوێ لەوبارەیەوە زۆرقسەبکا, وامزانی تازەهاتووە و دەترسێ, بەلاّم دوایی زانیم کە دووسالّ پێش ئەوکاتە هاتووە بۆ ئەلّەمانیا و ئەز نەمزانیوە.بەکورتیی, باسی بارودۆخی ئابووریی خۆی کرد کەزۆر خراپە,لەبەر ئەوە هێندەك یارمەتیم دا.دوایی هاوبیر ئومەر کەرکووکیی کەوەك پێشمەرگە لەشۆڕشی ئەیلوولدا کاك محەمەدی ئەزیزی ناسیبوو گوتی لەشۆڕشدا دەسەلاّتی زۆر دەرۆی ولەبارزانی وحەبیب محەمەد کەریمی سکرتێری پارتییەوە زۆر نێزیك بوو, پارەی باشی بەدەستبوو, بەیەك و شەش چییە, باسی کاژیك نەدەبیسترا لێی, هەرکەسێکیش کاژیك بووایە نێزیك نەدەبووەوە لێی... هەرلەو ماوەیەدا رۆژێکیان شێخ محەمەدی هەرسین تەلەفونیکرد بۆم وگوتی حەزدەکا چاوی پێم بکەوێ, لەلایەن برادەرانەوە لەکوردستان هێندەك دەنگوباسی هێناوە بۆم.چووم بۆ هامبۆرگ بۆلای. وەك دەرکەوت بۆم هیچ دەنگوباسێکی بالّکێشی پێنەبوو, بەلاّم زۆر تکایکرد کەیارمەتی بدەم بۆکڕینی ترومبێلێك... سێ چوار مانگی پێچوو, جارەکی دیی حەمەی هەرسین تەلەفونیکردەوە...

ئەمجارەیان لەبەرلین یەکتر دەبینن و ئەم گفتوگۆیە دەکەن : " گوتم تکایە باسێکی کاژیك بکە لەو کاتەوە کە ئێوە چوونە نێو کاژیکەوە.گوتی مەبەستت لە (ئێوە) چییە؟ گوتم پارتی گەلی کورد. گوتی ئێمە بووینە هۆی پاراستنی برادەرانی کاژیك, ئەگەرنا یەکێکیان نەدەمان. گوتم چۆن؟ گوتی دارودەستەی برایم و جەلال وایان لەبارزانی گەیاندبوو, کە کاژیك دەیەوێ دەست بەسەر شۆڕش و هەموو شتێکدا بگرێ و ئەگەر فریانەکەوتینایە ئەنجامی زۆرخراپی دەبوو.گوتم ئەنجامی خراپ وەکو چی؟ گوتی (وەکو ئەوەی ئەوی گومانیان بکردایە لێی کە کاژیکە, ناچاریان دەکرد بچێ خۆی رادەستی ئێراق بکا. گوتم وەك هەوالّ گەیشتووە بەمن هیچ خراپەیەك نەماوە دژ بە کاژیك نەیکەن...ئەوجا گوتی بەلاّم حەزدەکەم بلّێم کە ئێوە لێرە زۆر شتی خراپتان نووسیوە و بلاّوکردۆتەوە, چ لەبارەی پارتییەوە و چ لەبارەی ئێرانەوە, ئەمەش بارودۆخی ئێمەی لەوێ زۆر شلۆق کردووە..."

*کاژیك بەگشتی ونەبەز بەتایبەتی رەخنەی توندی لەپارتی دەگرت, بەڵام بێپەروا داکۆکی لەشۆڕش و رابەرەکەی دەکرد, بارزانیش هەر ئەوەی دەویست و ئێرانیش گلەیی لەوەنەبوو,هەردولاش رقیان لە هەموو حیزب و حیزبایەتییەك بوو .لێرەدا پرسیارێك بەزۆر خۆی دەسەپێنێت: ئایا کاك حەمەی عەزیز و شێخ محەمەدی هەرسین چۆن خۆیان بە مامۆستا ناساند, بەچ سیفەتێك , دبارە پێشینەیەك هەبووە ,چونکە مامۆستا دەنگ و باسیی کاژیك و هەواڵی هاوبیرانی پرسیوە ؟

شێخ محەمەد ساڵی1964دوای دایکی کاك سەلاح ,کچێکی دراوسێی ئێمەی خواست , خوشکی شەهید جەمالی حەمەی سابیر, هێشتا زەماوەندییان نەکردبوو, زۆربەی ئێواران کورتە سەردانێکی دەکردن .هەرچەند بهاتایە یەکێك یا دوو کەسی لەتەکدا بوو, لای ئێمەی کوڕانی گەڕەك دەوەستان هەتا دەگەڕایەوە . شێخ کەلەهاتندا تەنها(کوڕینە ئێوارەتان باش) ێکی پێدەوتین , ئەوە لە گەڕانەوەدا کورتە وانەیەکی سەرپێیی لەسەرکوردایەتی و ئەرکەکانمان بەرامبەر بە نەتەوەکەمان پێدەوتین , ئێمەش ئەوەندە قسەکانیمان بەلاوە خۆش بوون ,حەزماندەکرد ئەو وانەیە زوو نەبڕێتەوە. شەهید شێخ محەمەد هەرسین وەك کاك حەمەی عەزیز نەبوو, کاژیك یا هەر هاوبیرێك پێویستییەکی بووبێت هاوکاریی کردووە, بەتایبەتیش ئەو ماوانەی بەر لە رێکەوتنەکەی11ئازاری1970کە بەرپرسی لقی چواری سلێمانی بوولە ماوەت,دووای رێککەوتنەکەش یەکسەر بووە بەرپرسی لقی سێی کەرکووك , دوو خزمان کارێکیان کەوتبووە.لقی سێ, نامەیەکی ئاساییم پێدان , زۆر رێزی گرتبوون وگورجوگۆل بەرێیکردبوون .

ل.60:"لە مانگی نیسانی1978دا بیستم کە مامۆستائەحمەد هەردیی هاتووە بۆلەندەن, ئەو دەمە هێشتا لەئێران پەنابەربوو. لەبەرلینەوە چووم بۆ لای, لەماڵی دکتۆر شەفیق قەزازی زاوای میوان بوو(دکتۆر شەفیق قەزاز خەزۆری کچەکەی مامۆستا هەردی یەکە هاوسەری کاك سەرچڵ قەزازە) گوتی(دەڵێن حیزبێك بەنێوی پاسۆکەوە دامەزراوەو تۆیان کردووە بە براگەورەی خۆیان وهیچ پرسێکیش بەمن نەکراوە...کەس پێوەندیی نەکردووە پێوە و هیچ کەسێکیش بانگی نەکردووە بۆ کۆنگرە..., خۆ ئەگەر مەسەلەش هەر گۆڕینی نێوبێ, بەڵام رێباز هەر رێبازی کاژیك بێ, ئەوا هیچ رەخنەیەکی نییە . گوتم ئێوە لەماوەی ئەم (19) ساڵەدا, تەنێ(3) نامەتان ناردووە بۆمن وجارێکیش کاك کامیل ژیر لەهاوێنی1970دا هاتووە بۆ سەردانی من. لەنامەیەکدا کەپاش بەیانی مارتی1970 تۆخۆت ناردبووت, نووسیبووت کە دەبێ ئێمە لێرە نووسینی(توندوتیژ) بلاۆونەکەینەوە و باسی (ئۆتۆنۆمی) بکەین لەجیاتی سەربەخۆیی.ئەمە بێجگە لەوەی ئێوە لە مانگی شوباتی1965بەولاوە تا ئەورۆ(نیسانی1978) کە 14ساڵ دەکا,هیچ چالاکییەکتان نەبووە کە

ئێمە لێرە ئاگامان لێی بێ. بەکورتی کەستان خۆتان نەکردووە بەخاوەنی کاژیك.ئەو هەموو چالاکییە کە لە ئەوروپا کراوە,ئێوە هیچ سووتتان وەرنەگرتووە لێی... مامۆستا هەردی گوتی: بارودۆخی کوردستان وەك ئێرە نییە. ئەوی وەك کاژیك بناسرێ لەلایەن پارتی وکاربەدەستانی شۆڕش و حکوومەتی ئێراق و ئێرانەوە خوێنی رەوایە, ئەم کارانەی ئێوەش لێرە, ئێمەی لەوێ خستووەتە بەر مەترسیی لەنێوبردنەوە...هتد. گوتم: باشە, وەك کاك کامیل سالّی1970گوتی: ئێوە لەکوردستان چەند کەسێکتان ناردۆتە نێو شۆڕشەوە کەبوونەتە ئەندامی پارتی و خۆیان لەمەلا مستەفا نێزیك کردووەتەوە, ئەی ئەوانە چی! چ خێرێکیان هەیە بۆ کاژیك؟ گوتی: (ئەوانە هیچیان ناتوانن خزمەتی کاژیك بکەن. کاژیك دوژمنی یەکجار زۆرە.ئەو نووسینانەی کە ئێوە پاش ئاشبەتالّ لێرە بلاّوتان کردووەتەوە, رکی پارتی یەکجار هەستاندووە...ئەوەی راستیبێ کاژیك هەر وەك بیر ماوە, وەك رێکخراو دەمێکە نەماوە...) بەکورتی وەك کاك فەرهاد ئەبدولقادر وکاك شێرزاد فاتیح بەلّێنیان دا بەمن لە کوردستان کۆنگرەی کاژیك بگرن وهەموو هاوبیرانی کاژیك بانگ بکەن وکۆنگرە بڕیاربدا(بڕیاری چارەنووسی کاژیك.ن.ك), ئەوە رووی نەداوە و پاسۆك وەك شتێکی نوێ دروستبووە, نەك وەك جێگرەوەی کاژیك. ئەمەش هۆیەك بوو لەنێو هۆیەکانی دیکەدا, بۆدەرگەکردنەوە بە رووی کەسانی لە هەموو بابەتێك کەبتوانن دەستبگرن بەسەر پاسۆك داو پاسۆك بەرەو بێهێزبوون و تواندنەوە لەنێو پارتیدا ببەن لەلایەن ئەبدوللاّ ئاگرینەوە. خۆ ئەگەر مامۆستایان ئەحمەد هەردی و فەرەیدوون ئەلی ئەمین و فایەق ئارف و کامیل ژیر وئیحسان فوئاد بانگ بکرانایە بۆ کۆبوونەوە, دیارە رێبازی کارەکە جۆرێکی دیکە دەبوو.

*مامۆستایان فایەق عارف و فەرەیدوون عەلی ئەمین بەهیمەت بوون .بەلاّم فەرەیدوون کە 1970 لەشاخ گەڕایەوە , ئیتر دەستی لە کارکردن کێشایەوە و چووە بەغدا و هاوسەرگیریی پێکهێنا. ئیحسان فوئادیش دەمێك بوو لە کاژیکدا نەمابوو.

مامۆستا هەردی لەئێرانەوە بە پەنابەریی دەچێت بۆ لەندەن, ئایا ئێران نەیدەزانی هەردی کاژیکە؟ نەیدەزانی لە دەرەوە چیدەکات و پەیوەندی بە کێوە دەکات؟ کاژیك دوژمنی زۆربوو, دۆستیشی کەمنەبوون,هیزی خەبات ئەوەندە فراوان ببوو کرا بەدووهێز و پینج هەزار پیشمەرگەیەك لەسەر کاژیك حسیب دەکران.

پاسۆك باوەری بەسەرکردەکانی کاژیك نەبوو بەترسنۆکی دەژماردن, خۆشیان کەسانی وایان نەبوو, دیسپلینیش زۆرکزبوو, رێکخستنەکە بەگشتیی لەمنداڵێکی هەتیوی بێ باوك و دایك دەچوو. بۆ پڕکردنەوەی هەندێك بۆشایی , عەلی بەگی جاف بانگکراو بووبە ئەندامی سەرکردایەتیی , لای من وتی (برا, ئەمانە زۆر وێرانن

, روناکبیریکیان تێدانییە!) هەرچەند من هاوڕای نەبووم ,شەهید ملازم کەریم سەلام روناکبیر بوو, بەردەوامیش دەیخوێندەوە, جگە لەوەی بەراستیش سەرکردەیەکی هەڵکەوتووی جەنگی پارتیزانی بوو.درگاکردنەوە دوای راپەڕین بوو.سەرەتا من لەگەڵ عەبدوڵڵا ئاگریندا پێکەوە بڕیارماندا هاوکارییان بکەین هەرچەند زۆریش(غایلە ـ تەحەففوز)ی هەبوو, وایدەزانیی شەهید تۆفیقی نوری بەگ لەگەڵیانداماوە. پاسۆك بە ژمارە زۆر پەرەیسەند, بە شەهید مولازم کەریم وت: باوەڕمەکە ئەم ژمارە زۆرە میلاکی پاسۆك بێت, نیوەی بەرەوژوور لایەنەکانی دیکە ناردوویانن و یارمەتی مانگانەو چەك و خواردنیشیان لەسەر ئێمەیە.

عەبدوڵڵا ئاگرین دەمێك بوو پلانی هەبوو ئەوکۆمەڵەیە بدات بەعەردا کە ئازاد مستەفایان بەسەرکردەی نەتەوەیی دەزانی کەلەگەڵ ئەمدا شیر و تیریان لەیەکتر دەسوو.

دکتۆر نەبەز کە بە مامۆستا ئەحمەد هەردی(یادی بەخێر) دەڵێت : (کەستان خۆتان نەکردووە بەخاوەنی کاژیك) زۆر راستە بەڵام هۆکاریش زۆرن و ئەوانیش قسەی خۆیانب هەبوو,بەداخەوە نەیاندرکاندو بڵاویشیان نەکردەوە و باوەڕناکەم خستبێتیانەتە سەرکاغەزو خواو راستان زۆژیك زووناکی ببینن. ئەوانەی لەژیانیشدا ماون تەمەن درێژبن تەنها مامۆستایان کامیل ژیر و فایەق عارفە ئەگەر بینە قسە.ژیرنیازی نووسینەوەی مێژووی کاژیکی هەبوو,زۆریشی ئەنجام دابوو.مامۆستایان ئەحمەد هەردی و فەرەیدوون عەلی ئەمین یادیان بەخێر زۆر دڵسۆزو خەمخۆربوون,کاك هەردی کە دەینووسی شاکاری دەنووسی , بەتەنها چەند هۆنراوەیەك توانی ریزی پێشەوەی هۆنەرانی کورد بگرێت بەڵام لەنووسینداخاوو سستبوو(هەندێك دەڵێن تەمەڵ بوو) ساڵانێك خەریکی مێژووی بابانەکان بوو, هەرتەواونەبوو.چەند جارێك لەخزمەتیدا چووین بۆ پسیارو زانیاری وەرگرتن لەخزمانی ئێمە وەك نوری بەگی ئەورەحمان بەگی قەپانچی(باوکی شەهیدتۆفیق نوری)وئەحمەدی رەشید بەگ(باوکی مامۆستا فەرەج بابان).کاك فەلاەیدوونیش زووجێیهێشتین .

شوباتی67 بۆ نیسانی78کە دەکاتە14ساڵ, دکتۆر نەبەز ئاگاداری چالاکییەکانی کاژیك نەبووە لەکوردستان و ئەوانیش کەڵکیان لەچالاکییەکانی ئەوروپا وەرنەگرتووە, ئیتر بۆ دەبێ دوژمنان لەسەر نووسینەکانی دکتۆرجەمال نەبەز گێچەڵ بەهاوبیرانی کاژیك بکەن لەکوردستان؟ ئەو کاتەش هێشتا دەکرا, مامۆستا نەبەزهەڵوێستی خۆی لەمەڕ ئەو چمکانە دەربرێت کە ئاگاداریان نەبووەو بەهوی سەردانی ئەو هاوبیرانەوە بیستوویەتی . خۆ ئەگەر ئەوە نەبوایە مامۆستا ئێستەش نەیدەزانی کاژیك و پارتی گەلی کورد یەکیان

گرتووه,دووئەندامی سەرکردایەتی نێردراون بۆ پەنا بارزانی,1975کۆمەڵێك لە پێنجوین سەرکردایەتییەکی نوێیان بۆ کاژیك دیاریکرد...هتد.

راستە وەك بیر ماوە, وەك رێکخراو دەمێکە نەماوە, بەڵام نەبەز لەهەردی نەپرسیوە: بۆ؟ چۆن وبەچ بریارێك سەری کرا بەگۆمدا؟

پاسۆك ئەوەندە نەبوون تا هەموو بابەتێکی تێبکەوێ... سەرەتا کاك عەبدوڵلاو من دەستمان بە هاوکاریکردنیان کرد. بۆ کۆکردنەوە و هاتنەپێشەوەی هاوبیرانی دیکەی کاژیك ودرێژەدان بەخەبات لەنێو پاسۆکدا, بەنامەی فەرمیی مەکتەبی سیاسییەوە , یەکەیەکە دەچوومە خزمەتیان, بۆنموونە: فایەق عارف, غەفورئەمین,سەعید گەوهەر, ئەحمەد سەلام ,عومەر شەمەیی, ئەحمەد ئەمین,عەبدوڵلائەحمەد, شێخ جەلال بەردە زەردی,قادر عومەر, کەریم عومەر... بەڵام هەندێکیان نەیاندەویست بێنە ناوەوە و لەسەرکردایەتیشدا تاقە ئەندامێك هەبوو حەزی نەدەکرد ئەوانە بێنەناوەوە,کەهاتیشن هەر زوو دەرکەوت چەند ناکۆکە لەگەڵیاندا,بەتایبەتیش لەگەڵ فایەق عارف و عومەر شەمەیی و بەوهۆیەشەوە ئەوانە بوونە هاودەنگی ملازم شوان.

لا.62 "کوردۆ گوتی (ئەندامی کاژیك بووە) گوتمان هیچ نامەیەکی کاژیکت هیناوە؟ ئەویش وەك ئەبدوڵلا ئاگرین وشیرکۆی هەژارو مامۆستا شیرزاد و کاك فەرهاد گوتی بەپەلەپروزکێ خۆی رزگارکردووەو لەبەر ئەوە فریای هیچ نەکەوتووە... بارودۆخی ئەوانەی نەتەوەیین لەکوردستان زۆر خراپە".

*کوردۆ کە وتوویە ئەندامی کاژیك بووە , بەمانای لە رابووردوودا ئەندام بووە. ئەگەرنا دەبوو بڵێت (ئەندامی کاژیکە) و ئەندامامیش دەیانتوانی نامەی پشتگیریی وەربگرن و هەرگیز بارودۆخەکەش ئەوندە خراپ نەبووە فریای ئەوە نەکەون.ئەوە درۆیەکی یەکجار گەورەیە. ئەمەیان وەها ئەی کاك عەبدوڵلا چۆن ؟ خۆ ئەو مۆری سەرکردایەتیشی لابوو.بۆیە دەبێتە پرسیار . ناوبراو1972 بەرەسمی و بەپاسپۆرتی عیراقی کەلەسلیمانی دەرهیناو من کەفیلی بووم چوو بۆ ئەڵەمانیا و وتی تەنها تۆ دەزانیت ئەم سەفەرە دەکەم .

لا.63: ... دوایی زانیم کە پاسۆك لەچەند کەسێك پێکهاتووە: جەلالی حاجی حسەین کەلۆش,فەرهاد ئەبدولقادر, شێرکۆی هەژار, حەمەی مستەفا(ئازاد) و چەند ئەفسەرێك: ملازم مەنسوور حەفید, ملازم کەریم, ملازم شوان, ملازم حەمە شەوقی... مامۆستا نەبەز هەر لەم لاپەڕەیەدا دەڵێت: ... سێ جار چووم بۆ ڤیەننا بۆ سەردانی کوردۆ, ئەو دەمە زانیم کاك جەلال لەگەڵ هێندەك لەوانەی بوونەتە ئەندامی کۆمیتەی

پاسۆك , وەك ملازم مەنسوورحەفید وملازم شوان و كاك فەرهاد ئەبدولقادر و شێركۆی هەژار ومحەمەد مستەفا ناكۆكیی هەیە...جەلال وفەرهاد جیابوونەوە وجەلال چۆتە سوریا و فەرهادیش چۆتە سوید.

من نامەوێت بچمە شەنوكەوكردنی ئەو باسانەوە كە پەیوەندییان بە پاسۆكەوەهەیە, تەنها ئەوەندە دەڵێم كە

یەكێك لەهویەكانی ناكۆكیی شەهیدی جوانەمەرگ جەلالی حاجی حسێن لەتەك هاوبیرەكانیدا و تەنانەت شەهید ملازم كەریمیش , چەند خالێك بوو : ئاستی خوێندەواری, پەنابرنە بەر هێزو بەكارهێنانی چەك بۆ بەلاداخستنی ناكۆكییەكان. كاك جەلال كوڕێكی ئازاو جەربەزە بوو, زۆریش باوەڕبەخۆ بوو, سەرەتای دروستبوونەوەی شۆڕشی نوێ ,لەكۆبوونەوەیەكی فراوانی هەموو لایەنەكاندا,لە شارباژێر, مام جەلال ناوی لایەنەكان دەخوێنێتەوە و ئەوانیش لەلایەكەوە بەجیا ریزدەبن . كە دەڵێت (نەتەوەییەكان), جەلال بەتەنها دەچیتە دەرەوەو وەك هێمای گرووپێك رادەوەستێت ! جارێكیان شەهید جەلال زۆر بە گەرمیو پێداگریی وتی : زۆر پێوستمان بەئیوەمانانە, براگەورەی ئیمەن, بۆنایەنە دەرەوە و رابەریمان بكەن؟ وتمان ئەی كاك ئازاد مستەفا رابەرتان نییە ؟ وتی : فتكردنی ئاسانە !

مامۆستا چۆن ئاگاداری ئەم شتانە نەبوو, شەماڵی جوانەمەرگ لە ئەڵەمانیا, بەختیار شەمەیی لە هۆلەندە,سەرداری صدیق ئەفەندی لەسوید بەرپرسی پاسۆك بوون .

هەموو ئەوانەی ناوێكیان هەبوو لەنێو پاسۆكدا , ناكۆك و ناتەبابوون, هەتا قووتدانی پاسۆكیش شەهید مولازم كەریم وملازم شوان ناكۆك بوون بەلام دەریان نەدەخست ,هەریەكەشیان هەوادارانی خۆیان هەبوو, شوان كابرایەكی وشك ,كەمدوو, لاپەریز بووو, بارەگای بردبووە رەواندز و لەگەل خزمەكانیدا.سەریان پێكەوە نابوو...كاك عەبدوڵڵا زۆر مەراقی بوو بزانێت , چەند جارێك دەیوت تۆ لەگەل كەریم زۆر نزیكیت ناكۆكیەكەیان لەسەرچییە؟ شوان كابرایەكی تاسەر ئیسقان میلیتاریزم , رەق و كەمدوو, كەنارگر و ژێربەژێر و خشكەیی كاركردن دژی هاوبیرانی ئاستی خۆی , بەتایبەتی كاك كەریم و دواتر عەبدوڵڵا ئاگرین . دوای راپەڕینەكەی1991كە پاسۆك بارەگای خۆی لە بیارەوە بردە قەلاچوالان, كاك عومەر قەرەچەتانی بارەگای خۆی جیابوو, هەر چەنجا مەتریش لەبارەگای گشتییەوە دووربوو, زۆرتریش لە سەربەخۆدەچوو. نانەواخانەیەكی چاكیشی هەبوو بەلاّم هەر بۆخۆیان و نانێكی بەئێمە نەدەدا.

لا.71: (لێرەدا دەبێ ئەوەش باس بكەم كە پێش بەستنی كۆنگرەكە لەبەرلین,هێندەك شت روویان دا, گومانی منیان بەرامبەر حەمەی مستەفا و كوردۆ ئەلیی قوولترکردەوە:

1ـ کێشەی هاوبیر جەوادی مەلا لە کوردستان و هەوڵدانی حەمەی مستەفا بۆلەناوبردنی.

2ـ بوختان کردن بە ئەحمەد نەقیب و هەوڵدان بۆلەکەدارکردنی نێوونێوبانگی بەناڕەوا وەك خۆشخزمەتییەك بۆ رژێمی ئێران.

3ـ بانگێشتکردنی حەمەی ئەزیز(حەمەی ئەزەدۆم) بۆ کۆنگرەکە, ئەگەرچی زۆربەی زۆری ئەندامانی کۆمیتەی بەڕێوەبەرایەتیی کە لە رابوردووی حەمەی ئەزیز ئاگاداربوون, دژی ئەوەبوون بەشداربیٚ, کە لە کوردۆم پرسی بۆچی کاکەحەمەت بانگێشت کردووە بۆ کۆنگرە؟ ئەو خوێندکار نییە وگەلێك لەوانەی لەکوردستانەوە دەیناسن, رازی نین بەوەی ئەو بێتە کۆنگرەکە.گوتی : (بەڕاستیی کاك حەمە منی منەتبارکردووە, مانگی 200مارك دەنێریٚ بۆم.)(گوتم زۆر سەیرە... هاوینی1977 کاك حەمەی ئەزیز کەدووساڵ بۆ, بیٚ ئاگاداریی من وەك پەنابەر لە دۆرتمۆند دەژیا, بۆ یەکەمجار دیم و ناسیم و لە قسەکردندا لەگەڵی دەیگوت باری ئابووریی زۆر خراپە و منیش ئەوکاتە بەباشیی نەمدەناسی , پارەیەکم دایە وەك یارمەتیی .

*کاك حەمەی عەزیز چ لە نێو کاژیکداو چ لەبارەگای بارزانیش دەنگ و رەنگی تایبەتیی هەبوو, زۆریش جێگەی باوەڕو متمانەی بارزانی و ئیدریس و مەسعوود بوو. دوای ئاشبەتاڵ وەك پەنابەر دێتە ئەڵمانیا, بەڵام پەیوەندییەکی ئەوتۆی بە بنەماڵەکەوە نەمابوو, سەیرە مامۆستا تەنانەت نەیزانیوە لە ئەڵمانیش دەژی!

هەرچۆنێك بێت , با یەکتریش ناسنەکەن , بەڵام کاك محەمەد دەزانێت پێشتر ئەندامی کۆمیتەیەك بووە بەناوی سەرکردایەتیی کاژیك کە جەمال نەبەزیش یەکێکە لە ئەندامەکانی و لە1962 ەوە لەئەڵەمانیا دەژیی (سەرکردایەتیی کاژیك هەموو ئەندامانی سەرکردایەتییەکە بوو,سکرتێر یا پێشەوا یا رابەر دیارینەکرابوو, پاسۆکیش هەروابوو, مەگەر کاك ئازاد مستەفا حەزیدەکرد بە سکرتێر ناوببرێت) ئەوە هەرکام لە ئێمە بێت بە زووترین کات بەهەرهۆیەکەوە بیٚ پەیوەندییەوکی پێوەدەکات , بەڵام بۆ نەیکردووە, ئەوەش پرسیارە .

ئەوەی لەم بوارەدا زۆر جێگەی سەرنجە , ئەم پرسیارە خۆی دەسەپێنێت : لەملاوە مامۆستا نەبەز بەپارە یارمەتی کاك حەمەی عەزیز دەدات و لەلاشەوە کاکە حەمە مانگانەی بۆ کوردۆ عەلی بڕیوەتەوە؟ سەیرە , بانێکەو دوو هەوا, یا رۆن رژابوو ؟

لا.72: حەمەی مستەفاکەینوبەینێکی ڕێکخست,ئاراس وەلی(کە ئێستە لە سوید دەژی)لەگەڵ خوشکەزایەکی جەلالی حاجی حسەین کە نێوی نیازە, حەمەی مستەفا هانی دابوون بۆ کوشتنی جەواد, بەڵام جەواد هاتەدەست و پیلانەکە سەری نەگرت بۆیان)

*ئەو جۆرە کارانە1975بە مەنجەلێك ئاوی لەکوڵ دەستی پێکرد,لە پێنجوین بکرێت بەسەر قوربانییەکەدا! خوێنەر دەخوازێت بزانێت هاتنە دەستەکەی کاك جەواد چۆن بووە, یا مەبەستی ئەوەیە پیشتر پێیزانیوە؟

لا.73: مامۆستا باسی شێخ ئەحمەدی نەقیب دەکات کە محەمەد مستەفا فەرمانیداوە بە کوردۆ عەلی ئەم پیاوە لە ڕێکخراوی خوێندکارانی سۆسیالیستی کورد لە ئەورووپا(سۆکسە)دەربکرێت چونکە ئێران ڕازی نییە! کوردۆش دەڵێت برادەری جەمال نەبەزە وناتوانین دەریبکەین بەلام بەئاشکرا لەنێو خەڵکدا وتبووی ئەحمەد نەقیب پیاوی ئەمەریکایە. ئەوەی پێدەوت و نانیماڵەکەشی دەخوارد! هۆیەکەش ئەوەیە شێخ ئەحمەد دوای هەرەسی شۆڕشی ئەیلوول چۆتە کۆنسولاتی ئەمەریکا لەتاران و داوای کردووە فریای کوردبکەون و ئەگەر ئەوکارەبکەن ئەم ئامادەیە خۆبەخشانە هاوکارییان بکات بەڵام ئەوان ویستوویانە هاوکارییان بکات وپارە وەرگرێت, ئەمیش ئەوەی قبوول نەکردووە. ئەم ڕاستییەش لەوبەڵگەنامانەدایە کە شۆڕشی گەلانی ئێران دەستی بەسەرداگرتن و بەزەقیش تۆمارکراون, وەك خۆی و بەفارسیش بڵاوکرایەوە. ئینجا نەبەز دەڵێت (ئەحمەد نەقیب هەتا مرد سەربەرزانە و بەرەنجی شانی خۆی دەژیا بەڵام کوردۆ پەنای بردە بەر پارتی و یەکێتیی و سەری شۆڕکردەوە بۆیان...)

من ئەو بنەماڵەیە لەنزیکەوە دەناسم , بەڕێز شێخ ئەحمەد نەقیب کوڕی سەید نووری نەقیب و لەساداتە هەرە ناسراوەکانی بەرزنجەو لە هەمان بنەماڵەی شێخ مەحموودی مەلیکی کوردستان ومزگەوتی نەقیب لەسلێمانی بەهیمەتی ئەوان و لەسەر زەوی ئەوان دروستکرا.کوردوش بە پێیە کەوتۆتە پەرێزی ئەوانەی سەردەمی کێشەی نێوان ئیمام عەلی وموعاویەی کوڕی ئەبو سوفیانەوە کە دانیشتوانی مەکە پەندێکیان بەبەردابڕیبوون :(لەسەرخوانی معاویە دەلەوەڕی و لەدوای عەلییەوە نوێژدەکات) ... ناتوانن شێخ ئەحمەد لە نوکسە دەربکەن چونکە برادەری جەمال نەبەزە, ئەی چۆن دەیانەویت خودی نەبەز پەڕبکەن, وەك لەلاپەڕە 79دانوسراوە: (بڕیاری پەڕکردنی جەمال نەبەز پێویستیەکی مەوزووعییە.)

کە ئێران لەشێخ ئەحمەد نەقیبێکی نەناسراو ڕازی نەبێت لەنێو پاسۆکدا بێت , بەپاسۆك چۆن ڕازییە کەئالای سەربەخۆیی کوردستانی گەورەی بەرزکردۆتەوە. ئینجا پارتیش و ئێرانیش حەزدەکەن یەکێکی وەك نەبەز

بگەڕێتەوە, ئەو لەئەورووپا مەلێکی بەرزەفڕە , کەگەڕایەوە دەبێتە بەندی قەفەز, ئەمە جگە لەوەی خۆمامۆستا سەری بەماڵی ئەمەریکاشدا نەکردووە .

لا.78: رۆژێك دوای کۆنگرە, کۆردۆ دەچێتە لای مامۆستا و دەڵێت بەبۆنەی هاتنی کاك جەلالەوە دانیشتنێکی چوارقۆڵی دەکەین, تۆ,من ,کاك جەلال , کاك محەمەدمستەفا. نەبەز دەڵێت با ئەندامانی کۆنگرەش ئامادەبن.کوردۆ دەڵێت" بۆخاتری خوا ئابڕومان دەچێ, دوورنییە کاك جەلال قسەی زۆر رەق بە کاك محەمەد مستەفا بڵێ... لەو دانیشتنەدا کاك جەلال قسەی وای بە محەمەد مستەفا گوت, ئەگەر بەخۆی بگرتایە دەبوو بگریایە, دەمی بۆ بەتەڵەی تەقیو, کوردۆ ئەلیش دەمی نەکرایەوە...

*شەهیدی جوانەمەرگ جەلالی حاجی حسێن سامێکی بەسەر پاسۆکەوە هەبوو, ئەوەش لە جەربەزەیی, ژیانی پێشمەرگایەتی زۆتر و ئەزموونی زۆرتر لەژیانداو خاڵە لاوازەکانیشی دەزانین و قسە لەرووش بوو.

لا.81, 82:" بەر لەمردنی حەمە مستەفا, فەرهاد شاکەلی و شێرکۆی هەژار چەندلاپەڕەیەك بەناوی ئەوەوە دژی کاژیك بلاودەکەنەوە بەلام هەر لەو ماوەیەشدا ئەوانەی پاسۆکیان بەڕێوەدەبرد ,تکا لە مامۆستا ئەحمەد هەردی دەکەن کە یەکێکە لە دامەزرێنەران و رابەرانی کاژیك , پاسۆك بگرێتە دەست خۆی.

مامۆستا هەردیی لەتارانەوە تەلەفونیکرد بۆم و گوتی(شتێکی وا هەیە تۆ دەڵێیت چی؟ گوتم تۆ ئازادیت و خاوەنی بڕیاری خۆتیت, بەلام ئەگەر بیروڕای من دەپرسیت, تۆ سەرپەرشتییان بکەیت لەکەسێکی دیکە باشترە. گوتی(بارودۆخی ئێرە زۆر خراپ بووە) گوتم لێرەش بەناوی محەمەد مستەفاوە چەند لاپەڕەیەك دەرچووە ئەگەرکرا دەینێرم بۆت. مامۆستا هەردی ماوەیەك سەرپەرشتی پاسۆکی کرد, پاش ئەوەی کەنووسینەکەی دژ بە کاژیکی پێگەیشت, داوای لە سەرکردەکانی پاسۆك کرد بێزاریی خۆیان دژ بەوە دەربڕن. ئەوانیش دەڵێن (هێندە راوەستە تا لاشەی محەمەد مستەفا دەگاتەوە کوردستان و دەنێژرێت, ئەوجا بەسەرچاو) ئەوان ئەوەیان نەکردو مامۆستا هەردیش دەستبەرداریان بوو,لە وتووێژێکیشدا لەگەڵ کەناڵی مید تی ڤی, زۆر بە توندوتیژی دژی پاسۆك قسەی کردو بەرگریی بۆ هەڵوێستی من کرد."

کەمامۆستا هەردیی وازی لەسەرپەرشتکاریی پاسۆك هێنا, پاسۆك بەهۆی خزمایەتیی ملازم شوان و ئەبدوڵلا ئاگرینەوە کەوتە دەست ئەبدوڵلاو ئەوەبوو ئەویش فرۆشتی بە پارتی, بەرامبەر بە وەرگرتنی هێندەك پلەو پارە و لە حکوومەتی پارتیدا کرا بەئەندامی سەرکردایەتیی پارتی و پلەی دکتۆرا وپرۆفیسۆری پێدرا بەرامبەر بەوەی پاسۆکی کرد بەخۆڵەمێش.

لەو رۆژانەدا کە پاسۆك دەفرۆشرا بەپارتی, نامەیەك لە ملازم شوانەوە هات بۆم کە باس لەبارودۆخی خراپی خۆیان دەکا. ئەز چۆن وەرامی حەمەی مستەفام نەدایەوە وەرامیﻣﻼزم شوانیشم نەدایەوە, چونکە کارەکە بەدەست خۆیان بوو, لەبەرئەوە پێویستە جامە ژەهرەکە, وەك مامۆستا هەردیی لەهۆنراوەیەکدا دەبێژێ, بنۆشن. پاش ماوەیەك ملازم مەنسووری حەفیدیش نووسیبووی بۆم کە وازی لە پاسۆك هیناوە.

ئەم هەڵوێستەی مامۆستائەحمەد هەردی کە یەکێکە لەبیرمەندەکانی کورد , ئەگەر بیرمەندمان هەبن , پێویستە زۆر بەرز بنرخێنین .دوای هەرەسی شۆڕش چووینە خزمەتی بۆ ماڵەوە , وتی کورد ئەو شۆڕشە گەورەیەی دۆڕاند, ئەمە کارەساتێکە گرچکبڕ, کورد هەڵدەستێتەوە شۆڕشیش دەکاتەوە بەڵام نیگەیێنی بە ئامانج .باشترین چارەسەر ئەوەیە رووبکاتە زانست , خوێندن و خۆپێگەیاندن . یابانەکان وەك ئێمە جەنگیان دۆڕاندو ژێرکەوتن بەڵام بیریان لە تۆڵسەندنەوە نەکردەوە , بەجۆرێکی دیکە هەستانەوە و هەموو جیهانیشیان سەرسامکرد بە پێشکەوتنی تەکنۆلۆژیا بەرهەمی پیشەسازیی و مارکەی باوەڕپێکراو. هەر ئەوەش رێگەچارەی کوردە بۆ هەستانەوەو قەرەبووکردنەوەی شکستە مێژووییە گەورەکە. مامۆستا بەو تەمەنەوە کەشاندەداتە بەر ئەو ئەرك گرانە , هەموو هاوبیرانی کاژیك پشتگیریان دەکرد , بەتایبەتیش لەبەر چەند هۆیەك :

1 ـ بەو هیوایەی دەنگوڕەنگی کاژیك بگەڕێتەوە نێو ناوان , ئەگەر چی ناڕاستەوخۆش بێ .

2 ـ پڕکردنەوەی کەلێنە گەورەکەی پاسۆك لە نەبوونی رابەرێکی رووناکبیر و بەئەزموون.

3 ـ رزگارکردنی بزوتنەوەکە لەو سنوورە تەسکە کە هێزو پێزی لێبڕیبوو , رێگەی بڵاوبوونەوەو گەشەسەندنی نەدەدا .

4 ـ بەهێزکردنی بزوتنەوەکە , بە رادەیەك بگاتە ئەو ئاستەی بتوانێت لەرووی یەکێتی نیشتمانی یا پارتیدا بوەستێت و توانای ململانێی پێشمەرگانەی هەبێت بەرامبەریان , ئەو کاتە دەتوانێ کاریگەریی لەسەر رەوتی گشتیی شۆڕشەکە دابنێ بەلای ئامانجە نەتەوەییەکاندا.

بارودۆخی ناجێگیرو لاوازی پاسۆك,ستافەکەی هەردی کوڕەکانی خۆی کاکە ئاسۆس و کاکە رێبین و پوورزاکانیان ئاری و دیاری قادر بەگ کە پورزای منیشن و تۆفیقی نووری بەگ وەك بەرپرسیی لقی سلێمانی. بەڵام مامۆستا هەردی باری تەندروستییەکەی زۆر سازنەبوو, بەتایبەتی کە هەر لەمێژبوو

هەناسەبڕکێ(رەبوو)ی لەگەڵدابوو, بارودۆخی پاسۆکیش لەبارنەبوو,کادرە باشەکانی کە کۆمەڵێك ئەفسەری سوپابوون, شەهید بوون یا دانیشتن. جگە لەوەی مامۆستا کاژیکانە کاریدەکرد, یانی کوردایەتی دەکرد, بەڵام ئەوان بەسەرێك حیزب حیزبێنە و بەسەرێکیش سیاسەتبازییان دەکرد, کە بریتییە لە هەموو شتێك لەپێناو بەرژەوندی تەسکی حیزبدا.ئەمە سەڕای ئەوەی نە یەکێتی و نەپارتیش نەیاندەویست رێکخراوێکی نەتەوەیی بەهێز لەگۆڕەپانەکەدابێت. نامەیەکی مەلا بەختیار دەست پاسۆك کەوتبوو, لەسەرەتای دروستبوونەوەی شۆڕشی نوێدا بۆ بەرپرسیی شارباژێر,محەمەد(ناسراو بەحەمەی عەتێ) *ناردووە: پاسۆك هەتا ژمارەیان دەبێتە 100مەترسییان نییە, بەڵام لەوە بترازێت لێیاندەن! ئەی ئەو کۆمەڵە ئەفسەرە دڵسۆزە بۆکشانەوە؟*

پاسۆك بەهۆی خزمایەتی لەگەڵ ملازم شوان نەچووە دەست عەبدوڵڵا ئاگرین , شوان کچێکی کاك عومەرمەحوی(سۆران مەحوی چیرۆکنووس) برای کاك عەبدوڵڵای خواست. عەبدوڵڵاو شوان نێوانیان خۆشنەبوو, رۆژی شیرینی خواردنەوەکە, کاك عومەرشەمەیی وتی : من ماڵی زاوا بانگیان کردووم! ئەو ومامۆستا فایەق و چەندکەسێکی هاوبیری کاژیك , هاودەنگی شوان بوون, عەبدوڵڵا بانگی نەکردبوون.پاسۆك لەچەند قۆناغێکدا بۆ یەکێك دەگەران لەدەرەوەی بازنە تەسك و داخراوەکەی خۆیان کە بەشێك نەبێت لە کێشە قوولەکانی نیوان کەسە دیارەکانیان, کە کەسی نوێی تێدا پێنەدەگەیشت, ژمارەیەکی کەمیان روناکبیر بوون, وەك ملازم کەریم و ئازادمستەفاو مژدە تاهیر رێباز ... روناکبیر بوون. عەلی بەگی جاف وتی : ئەی هاوار روناکبیرێکیان تیانییە. شوان دووبەرەکی دروست دەکرد, هەر زوو بەر لەکۆنگرە باڵێکی لەدژی کەریم و عەبدوڵڵاو مژدە پێکەوەنا, زۆربەیان خزم و ناسیاوی حەمە مستەفا بوون و هەندێکیشێی هاوبیری کاژیك بوون وەك مامۆستا فایەق عاف و عومەر شەمەیی . عەبدوڵڵائاگرین لە یەکەمین کۆنگرەی پاسۆکدا بەشێوەیەکی دروست و ئاسایی هەڵبژێردرا و دەستی کەس و لایەنێکی بەپشتەوە نەبوو, شەهید ملازم کەریم لەویدا بازیکی بەسەرملازم شواندا دا وژمارەی دەنگەکانی زۆر لەسەر بوون, کەبوونە ئەندامانی سەرکردایەتی پارتیش , ئاگرین پێشتر چەند گفتو و بەڵێنێکی بۆ خۆی, کەریم , شوان ,مژد وەرگرتبوو, هەربەوەش رازیی کردن, ئەگەرنا ملازم کەریم نەدەچووە ژێر ئەو بارە کە هەرگیز بیریشی لێنەکردبووەوە و لە یەکێتیشەوە نزیکتر بوو وەك لە پارتی و لەگەل مەسعود بارزانیشدا نیوانی ناخۆشبوو.کاك عەبدوڵڵا لەهەڵوەشاندنەوەی پاسۆك بەتیریك 2 نیشانی شکاند و کردیشی بەمنەت بەسەر پارتییەوە کە حزبیکی پاکی پیشکەش دەکا.هەرچەندە پاسۆك قورسایی هێزی پێشمەرگەی ئەوەندە نەبوو بەڵام بۆ پارسەنگی تەرازووی هیزەکانی بەرەی کوردستانی زۆرگرنگ بوو, ئەو کاتە مام جەلال لەدیمەشق بوو, بروسکەی بۆسەرکردایەتی کردبوو : هەرچۆنیك بێت نەهێڵن

ئەو یەکگرتنە بکرێت هەتا خۆم دیمەوە.کاک عومەری سەید عەلی بەمنی وت: کوڕی باش, هەر بۆبەرژەوەندیی خۆتان پرسێکتان بەئێمە بکردایە. هۆنراوەکەی مامۆستا ئەحمەد هەردیش کە هەر وشەیەکی مرواریییەکەو قووڵبوونەوەیەکی فەلسەفییە, وەها وەستایانە لە فۆرمێکی ناسکدا هۆنیویەتییەوە, هەتا کورد ماوە هۆنەر و هۆنراوەکە بەنەمریی دەمێننەوە.سەرەتای هۆنراوەکە :

کەجامی شەرابت خستە سەر لێوت غەشیمانە +++ ئەگەر ژەهریشی تێدابێ گوناهی خۆتە بیزانە

هەڵە یاخو گوناهت کرد, لەکاتیکا کە بێهۆشیی +++ سزاو تاڵاوی هەرچی بێ , ئەبێ وەك بادە بینۆشی

لا.83: "سۆکسە 2005/4/22 هەڵوەشایەوە" پێشتریش نوکسە لە هەڵوەشایەوە, لا.85:کاژیکیش پەنجاساڵە نەهیچ بلاڤۆکێکی لەکوردستان بڵاوکردۆتەوەو نەهیچ چالاکییەکی پیشانداوەو پاسۆکیش لە 1993وە توایەوە, هەمووشیان لەسەر ڕێبازی نەتەوەیی بەڕێوەدەچوون . ئەوە چ دەردیك بوو نەیدەهیشت ئەو بزوتنەوانە بکەونە سەر پێ ؟ ملازم شوان جارێکیان وتی: وەك (أصحاب ألكهف) ئێمەش حەوت پێشمەرگەو سەگێك بووین . سەرانی کاژیك هەڵبژاردە و پوختەی ڕووناکبیرانی کوردبوون و لێوەشاوەو بەهیمەتیش بوون , بەڵام هەرزوو مامۆستا عەبدوڵلا جەوهەر, دکتۆر ئیحسان ئینجا مامۆستا محەمەد ساڵح (ساڵح هێتلەر) مامۆستا فەرەیدوون عەلی ئەمین و دوای ئەوانیش کاك شێرکۆ بیکەس وودوای هەموانیش مامۆستایان هەردی و فایەق عارف و کامیل ژیر گومانیان نەما بزوتنەوەکە هیچی لێسەوزنابێت.... ئەمە جگەلەوەی هەر لەسەرەتاشەوە خەباتی خۆی تێکەڵ بەپارتی کرد و بووبە کراس سووری بەرلەشکر و دوژمنانی پارتیش بی سێو دوو دوژمنایەتی کاژیکیان دەکرد... ئەو شیوەی کاری نهێنییەش بەکەس قووت نەدەچوو بەلام وەك فەرمانی سەربازیی پێڕەوماندەکرد و باوەڕیشمان پێینەبوو.

لا.84: مامۆستا رازیی نەبووە دەستپێکی پەخشی بەرنامەکانی سەتەلایتیN.R:T بە چاوپێکەوتنێکی ئەو دەست پێبکات , چونکە نازانێت ئاخۆ سەربەخۆن یان سەربەحیزبێکن و ناشزانێت سەرچاوەی داراییەکەیان لەکوێوەیە , ئەمەش دەبێتە هۆی ئەوەی ئەوانیش لەبەرامبەردا چاوپێکەوتنێك لەگەڵ کاك عەبدوڵلا ئاگرین دا سازبکەن بۆ ئەوەی گوایە بەدڵی بەرنامەکە قسە لەسەر کاژیك بکات.

*بەشبەحاڵی خۆم باوەڕناکەم ئەو چاوپێکەوتنەی دکتۆر ئاگرین سیناریۆ بووبێت . لەوبارەیەوە لەگەڵ کاك فەیسەل قسەمانکرد, ئەویش بۆچوونی تایبەتی خۆیی هەبوو بەرامبەر ئەو کاژیکانەی چاوپێکەوتنی لەگەڵداکردوون . هۆیەکە لای دکتۆر ئاگرین تەنها خۆدەرخستنە میدیاکاندابۆ پاککردنەوەی پەرێزی خۆی

لەوهەموو تۆمەتانەی رووبەڕووی دەکرێنەوە,جا چەندی راستە و چەندی بێبناغەیە, مێژوو شەرم لەکەس ناکات.

لا.85, 86"بەلام بەهەلبژاردنی ئەبەئاگرین بۆگێرانی ئەو رۆلە بەپەندبووانەیە, دەریانخست کە نەك هەر سەربەخۆنین بەلکو لەرامیاریشدا گێل و نەزانن,خۆ ئەگەر مەبەستیی N.R.T زانیاری مێژوویی بووایە, دەبوو هیچ نەبێ پرسیارێکی لە دکتۆر بەرهەم سالحیش بکردایە,چونکە جەنابی دوومانگ و پێنج رۆژ(بەپێی زانیارییەك کە لە مامۆستا ئەحمەد هەردیم بیست)ئەندامی کاژیك بووە. ئەوجا حکوومەتی بەئس ناردوویەتی بۆ لەندەن بۆخوێندن... ئەبەئاگرین ئەوکەسەیە پاسۆکی فرۆشت بەپارتی.... ئەوجا بەرامبەر بەچی وا پاشلی پیسی خۆی دەرخستووە...خۆی هەلدەکێشی پڕ بە کراسێ, وەك ئەوەی کەس نەیناسێ, چونکە پێیوایە کە بەڕێزان ئەبدوللا جەوهەر وئەحمەد هەردی و فەرەیدوون ئەلیی ئەمین و ئیحسان ئەبدولکەریم کۆچیدواییان کردووە, هەر درۆیەك بفرۆشێ بەنرخی رۆژ لێیدەکڕدرێ. ئەوە نازانێ کەهێششتا هی واماون کەباش دەیناسن و ئەگەر چەند وێنەیەکی لەگەلێ دامەزرێنەرانی کاژیك بلاوبکاتەوە, ئەوە ناگەیەنێ کەپاشلی پاك بووە.ئەبە ئاگرین دەبێژێ پاش جیابوونەوەی ئەبدوللا جەوهەر لەکاژیك و چوونی ئیحسان فوئاد بۆخوێندن لە مۆسکۆ,کاروباری کاژیك کەوتە دەست دووکەس, کاروباری رێکخراوەیی کەوتووەتە دەست جەنابی لەکوردستان و کاروباری نووسین کەوتۆتە دەست بەندە(جەمال نەبەز), ئەوەش باش دەزانێ کە لەپاش1965/1964وە کاژیك لەکوردستان هیچ جۆرە چالاکییەکی نەبووە..."

*دکتۆرعەبدوللا حەزلەخۆدەرخستن دەکات, زۆربەی هەرە زۆری رۆژهەلاتیانیش مێژووی سیاسی , کۆمەلایەتی یا وێژەیی وهونەری خۆیان بەراستی ناگێڕنەوە, زۆریش هەن لەپاش مردووان ئینجا قسان دەکەن... کاژیکیش نەك هەتا 1965/1964بەلکو هەتا هەرەسی شۆڕشی ئەیلوول لە1975دا چالاکی هەبوو.جەوهەر جیانەووەوە بەلکو دانیشت , چونکە بەو ئەنجامە گەیشت کە (تۆز لە دەریا هەلناسێت) .دوای ئەو مامۆستایان ئەحمەدهەردی, فەرەیدوون عەلی ئەمین, کامیل ژیر وفایەق عارف مابوون . فەرەیدوون دوای 11ئازاری1970و گەڕانەوەی لەشاخ , لەمالی جیهانی برای دابەزیبوو لەگەڕەکی ئەزمڕ, بۆ بەخێرهاتنەوی چووین وتی بەنیازە بچێ لە بەغدا دابنیشێ .

وینەگرتنیش گرنگییە مێژووییەکەی لەوەدا نییە ئەو کەسایەتییانە هەتاسەر دۆست وهاوکاربن ,سەددام و حەسەن بەکر زۆر وینەیان پێکەوە گرت, هەروەها بارزانی و کەریم قاسم,مام جەلال و بارزانی...

*N:R:Tسەر بەهەرلایەك بێت , سەربەئێران نییە, ئەگەر وابوایە لەسلێمانی پەلامار نەدەدرا. مەرجیش نییە ئەگەر سەرچاوەی داراییەکەیی دەرنەخست, سەربەخۆنەبێت, چەند لەمیدیاکانی کورد سەرچاوەی دارایی و پاڵپشتەکانیان ئاشکراکردووە,لەوە گرنگتر ئەوەیە خزمەت بەکورد بکات

*دکتۆر بەرهەم و زۆریدەکەش کاژیك بوون, وەك فەرەیدوون عەبدولقادر, حەمەی حاجی مەحموود, ملازم عومەر, عادیل موراد, حامیدی حاجی غالیی, شەوکەتی حاجی موشیر ...هتد. ئەندامێتییەکە , کەسانێك ساڵەها چاوەڕوانییان دەکرد بێنە نێو کاژیکەوە.. بەڵام دکتۆر بەرهەم حکوومەتی بەعس نەیناردووە بۆلەندەن, دەستگیرکرابوو, لەژوورێکدابووە لەگەڵ پ.م سابیرکۆکەیی و لەوبارەیەوە سابیر لەکتێبی بیرەوەرییەکانیدا دەڵێت : رۆژێکیان کوڕێکی پاکوخاوێنی (قژشامپۆ)یان هێنا, ئێمە گومانمان لێدەکرد, بۆسبەینێ بردیان و ئیتر نەهاتەوە.ئەمە لەلایەك , ئەوەشم بیستووە بەرهەم ساڵح بەهۆی گۆڕینەوەی دیلەکانی میریی لەگەڵئەندامانی(ینك) ئازادکراوە و هەر ئەویش بوو لەرادیۆی دەنگی ئەمەریکاوە بەیەکەمین جار هەڵگیرسانەوەی شۆڕشی نوێی راگەیاند.

*کۆمپانیای نالیاوتەلەفیزیۆنەکەو(چاڤی لاند)ش بەناوی بەڕێز شاسواری وەستا واحیدی کەبابچی گوزەری ئاسنگەرەکانە وەیە و سەرچاوەی داراییەکەشی پارەی دکتۆر بەرهەمەو سەتەلایتەکەو دواتر چاڤی لاندیش کەوتە بازنەی ململانێکانی نێو سەرانی یەکێتی نیشتمانی کوردستانەوە وشاسوار بەر پەلاماری چەند چەکدارێکیش کەوت وبەسەختیش زامداربوو.شاسوار پشتی بەهێز بوو,ئەگینا ئەوێکی تەنیاباڵ بە خۆی وقەڵەمێکەوە ناتوانێت خۆی بگرێت. خالیدی خولەسوور بە16کوڕی جگەرگۆشەی خۆی و300چەکداری کەسوکارییەوە بەرۆژی نێوەڕۆ کوژرا.

لا.86: "قوڕبەسەریی کاژیك ئەوەبوو کەئەو جۆرە کەسانەی وەك ئەبە ئاگرین لە ڕێی(پارتی گەلی کورد)ەوە کەوتنە نێو کاژیکەوە, گابەردیان خستە بەر رەوڕەوەی کاژیك و ئێستەش لەرێی درۆ و دەلەسەوە نان و کەبابی پێوە دەخۆن... ئەز کەولاتم بەجێهێشت لە1962/5/19دابوو, واتە 3ساڵ دوای دامەزراندنی کاژیك, لەو سێ ساڵەدا ئەبە ئاگرین و محەمەد ئەزیز(حەمەی ئەزەدۆم) و شێخ محەمەدی هەرسین هیچیان پەیوەندییان بەکاژیکەوە نەبوو, ئەمانە لەساڵی 1964ەوە پاش توانەوەی ئەوەی نێویاننابوو(پارتی گەلی کورد) کە ئەز هەر بەنێو بیستوومە, هاتنە نێو سەرکردەیەتیی کاژیکەوە. ئەمەش بەبێ پرسوڕای من و بێ ئاگاداریی من. ئەز یەکەمجار لە1970دا, لەکاك کامیل ژیر, نێوی ئەوانەم بیست.

*ئەوەو چەندین شتی دیکەی گرنگ کە ئاگادارنەکراویت و زۆر درەنگیش بەرێکەوت بیستووتن , زۆر جێگەی پرسیارن و هاوبیران وخوێنەرانیش دەپرسن : جەمال نەبەز بەهەموو حسابێك لە ئەندامانی دامەزرێنەر و سەرکردایەتیش بوو, کە لەو رووداوانە ئاگادارنەکراوەتەوە, نهێنییەکی تێدایە هەتا زووتر ئاشکرابکرێت درەنگە.

لا.87: شتێکی دیکە کە ئەبە ئاگرین هەوڵدەدات بۆی ئەوەیە دامەزراندنی کاژیك ببەستێ بەبنەماڵەی بارزانییەوە. ئەز هەموولایەك ئاگاداردەکەمەوە, نە ئیدریس بارزانی و نە هیچ کەسێکی دیکە لە بنەماڵەی بارزانی دەستیان نەبووە لە دامەزراندنی کاژیك دا. پارتی و مەلا مستەفای بارزانیش زۆر دژی کاژیك بوون...لە ڕێی ئێن,ئار. تی.و وتووێژەکەی لەگەڵ بەرێز شێرزاد فاتیح دەرکەوت کە پارتی بەر لە ئاشبەتاڵی1975 فەرمانی بەپاراستن دابوو, هەشتا کەسێك لە ئەندامان و لایەنگرانی کاژیك تیرۆر بکا, خۆ ئەگەر ئاشبەتاڵ روونەدایە هەشتا کاژیکیی دەبوونە کۆچی قوربانیی . .... تەنانەت لەسەرەتای شۆڕشی ئەیلوولەوە, مەلا مستەفای بارزان بەفیتی سەرکردەکانی پارتی, بوو بوو بە دوژمنێکی سەرسەختی کاژیك. دوژمنایەتیی پارتی و بنەماڵەی بارزانی بەرامبەر بە کاژیك پاش جیابوونەوەی دەستەی برایم/جەلالیش هەر درێژەی کێشا.... پارتی یەکێکیان راگرتبوو نێوی راستینەی گوینتەر سپۆر بوو بەڵام نێوی خۆی کردبوو بە ئەلەکساندەر فۆن شتێرنبێرگ .... دەیگوت لە کییێف (ئۆکرانیا) لەدایکبووە و کوڕی مەلامستەفای بارزانییە لە ژنە رووسەکەی...ئێستەش وا لە نوێنەرایەتیی هەرێمی کوردستان لە بەرلین کاربەدەستە و مووچەی باش وەردەگرێ و نوێنەرایەتی دلشادی کوڕی مەلامستەفای بارزانی دەکا.

*تەماشای بەیانەکەی لقی4بکە, 64پارتی هەڵوەشابوو, کەوتبوو, کاژیك چووە ژێرباڵی و خستییەوە سەر پێ, ئەوە راستییەکە نکوولی لێناکرێت . مامۆستا برایم ئەحمەد لەو رووەوە وتوویەتی : (نەمانئەزانی کاژیك هەولی ئەوەیان بوو بە جێگەکەی ئێمە شادبن) بەسەرهاتێکی کورت و پڕماناش دەگێڕنەوە: دوای جیابوونەوەی مەکتەبی سیاسیی پارتی بەڕابەریی مامۆستا برایم ئەحمەد و جەلال تاڵەبانی, ئەندامێکی باڵای سەرکردایەتی نوێی پارتی (ئیسماعیل عارف) دەچێتە لای بارزانی و دەڵێت : جەناب کۆمەڵێك خۆیان خزاندۆتە نێو پارتییەوە, لەهەموو شانەو شانە سەرەکیی ورێکخراو ولیژنەی ناوچەکانیشدا هەن, دژی پارتیشن ! ئەمربفەرموون چارەسەرێکی (سەوری وفەوری) بکرێن . بارزانی دەپرسێت ئەوانە کێن, چجۆرە کەسێکیان لەگەڵدایە و قەبارەیان چەندە؟ کابرا دەلێت قوربان , هەر شەش حەوتێکن و کەسیان لەگەڵدا نییە! بارزانی دەڵێت : ناوەکانیان دەزانیت؟ کابرا کاغەزێك لەگیرفانی دەردەهێنێت و دەلێت قوربان ئەم حەوت ناوەن

کەلێرەدا نووسیومن. بارزانی دەڵێت ئادەی بۆم بخوێنەرەوە.بارزانی کە حەوت ناوەکان دەبیستێت , دەڵێت دە ئێستە لەخوار ئەوانەوە بنووسە هەشتەم مستەفابارزانی ! ئەم بەسەرهاتە زۆر کۆنەو دەگەڕێتەوە بۆ ساڵانی 1964و1965 و ئەگەر وەك تۆ دەفەرمووی (پارتی و مەلامستەفای بارزان بەفیتی سەرکردەکانی پارتی, بوو بوو بەدوژمنێکی سەرسەختی کاژیك) چۆن بوو کە ساڵی 1995 لەئەڵەمانیا, بۆیەکەمجار لەگەڵ هاوبیری هێژا کاك جەواد مەلا, یەکتریمان بینی , زۆر بەشانازییەوە ئەو بەسەرهاتەی گێڕایەوە کە ئەو زۆر نەبوو بیستبووی. منیش بەپێکەنینەوە وتم برا ئەوە زۆر کۆنە. مەبەستی من ئەوەیە ئەگەر لە 1962 بەدواوە پەیوەندیتان لەگەڵ هاوبیرانی کاژیك نەبووە, کاك جەواد ئەو بەسەرهاتەی لەکوێوە بیستووە؟

لا.88:.(.. بنەماڵەی بارزانی نەتەوەیی نین,ئەگەر نەتەوەیی بوونایە دوژمنایەتیی کوردی نەتەوەییان نەدەکرد... ئەبە ئاگرین هیچ مافی ئەوەی نییەمرۆڤی نەتەوەیی دەستنیشان بکا,چونکە خۆی نەتەوەیی نییە, ئەگەر نەتەوەیی بووایە, خۆی و پاسۆکی نەدەفرۆشت بەپارتی. مرۆڤی نەتەوەیی خۆی بەهیچ بنەماڵەو حیزب و کەسایەتیی ودەوڵەتێك نافرۆشێ و حیزبحیزبێنە ناکا, بۆ ئازادی و ئاشتیی و یەکسانی هەوڵدەدا...)

*مامۆستا,ئەمڕۆ حیزبایەتی بەرەوشتپارێزییەوە ناکرێت,ئێستا حیزبحیزبێنە وکەس پەرستی و کورسی پەرستی وخێڵ وسەرۆك هۆز پەرستی و ناوچەگەرێتی و... بۆیە پرەنسیپەکانی کاژیك بەزیندوویی دەمێننەوە بۆ پەروەردەکردن وپەندوەرگرتن .ئەو سەردەمە دەمێکە رابوردووە هاوبیرانی کاژیك دەروێشی کوردایەتی بوون... بەو پێودانگەش هیچ بیرمەندێك ناتوانێت حەفتا هەشتا هاودەنگ کۆبکاتەوە ! کێ و کام بنەماڵەو کام حیزب نەتەوەییە...نەتەوەیی سەری بووە بەژێر لەشییەوە,حیزبیش بەپارە دەگەڕێ, پارەی مۆڵیش, ملیۆن و ملیار بەحەلالی دەستناکەوێت, ئەوەی بۆ ئازادی وئاشتی و یەکسانیش خەبات بکات , یا دەیکرن یا دەیفرۆشن یا مەمرەو مەژی لە پەراویزدا یا لە دەرەوەی مێژوودا دەیگوزەرێنێت ....لێرەدا شتێکم بیردەکەوێتەوە: ساڵی1972هاوبیرێکم راسپارد نامەیەکی رێکخستن ببات بۆ کەرکوك و وەڵامەکەشی بهێنێتەوە. محەمەدە سوور کرێکار بوو لەکارگەی جگەرەی سلێمانی, دوکانێکی دارتاشیی بچکۆلەشی هەبوو.بۆ ئەو چوون و هاتنەوەیە بڕی150فلس تەرخانکرابوو, وتم هاوبیرگیان لەبەنزینخانەکەی عەقاری۔ شۆڕش بوەستە و بەیەکێك لەو پیکاب و لۆرییانەی بۆ کەرکووك یا چەمچەماڵ دەچن سواربە , جا بەپیاوەتی بێ یا50فلسی دەدەیتێ و لەوسەریش بەوجۆرە بگەڕێرەوە و هەرچیش مایەوە بۆ نانێك و دووچا. بەڕاستیش بەلای منیش و ئەویشەوە کەم نەبوو! کاك محەمەد لەو دواییانەدا چووە بەغداو لەشی ساغ بێت بە هێزی بازوو

وئارەقەی نێوچاوان دەوڵەمەندببوو, جارجار کەدەمبینی دوای من چۆن و تۆ چۆن بەشانازییەوە شتێکی ئەو سەفەرەی دەگێڕایەوەوهەردوکمان تێر پێدەکەنین.

لا.88: (جا ئێستە باوادابنێین , کاتێ ئەبە ئاگرین چووە نێو پاسۆکەوە و زانی پاسۆك لەبەر هەر هۆیەك دەبێ بابێ , کەڵکی بەپێوە وەستانی نەماوە و دەبێ لە حیزبێکی دیکەدا بتوێتەوە, تەنانەت ئەوەشی هەر بە بیروڕایەکی تایبەتی خۆی بۆدادەنرا, ئەگەر هیچ پلەو پایەو پارەیەکی لەو حیزبە(پارتی) وەرنەگرتایە, نەك بەرامبەر ئەو خۆفرۆشییە بیکەنە ئەندامی سەرکردایەتی پارتی وپلەی دکتۆرا وپرۆفیسۆری پێبدەن...ئەوجا چۆن بەرێوەبەرانی شۆڕشی ئەیلول(بارەگای بارزانی)ئاشبەتاڵیان بە شۆڕش کرد بۆ رژێمی ئێران, هەرئاواش ئەبە ئاگرین ئاشبەتاڵی بە پاسۆك کرد بۆپارتی لە1993/7/27دا.

*پاسۆك ماوەی 17سال,1976/9/11 ــ 1993/7/27لەشاخ بەژمارەیکی کەم پێشمەرگەوکادیرەوە, بەو هەموو تەنگەژەو بارودۆخە نالەبەرو بارگرانییەوە, هەتیو و بیکەس شانی دابووە بەر وهەرچۆنێك بوو بەپێوە وەستابوو, دوای راپەڕین پێشمەرگەو کادیرانی زۆر, جۆرەها چەك و تەقەمەنی و دارابیەکی جێگیریش لەمشتا, هەموومانگیك٪3ی داهاتی گومرگی بەرەی کوردستانی وەردەگرت , نەدەبوو سەربەخۆیی خۆی لەدەست بدات و ئیتر ناوی لەکولەکەی تەڕیشدا نەیەت.

بارزانی ئاشبەتاڵی بۆ ئێران نەکرد , نەخێر, بارزانی کە لەگەڵ عێراق رێککەوتنی11مارت1970 ی مۆرکرد, ئێران هەر ئاگاداریش نەبوو لەدیوەخانی بارزانی چباسە, شای ئێران وەك من و تۆ لەرادیۆوە بیستی... بارزانیش کە ئاگاداری رێککەوتنەکەی شای ئیران و صەددام حسێن نەبوو , نەیدەزانی لە دیوەخانەکەی جەزایر چباسە , وەك من وتۆ لە رادیۆوە هەواڵەکەی بیست . پێنج رۆژ دواتر , شای ئێران بەدەستی ئەنقەست لە رۆژی 11/مارت1975 بارزانی بانگ دەکات بۆ تاران لە رێککەوتنەکە ئاگاداری دەکات وەك داش بە داش , هەق بە هەق, بەڵام داشەکەی شای ئێران داشە هارە بوو, هەقەکەشی هەقی کوردی کرد بەژێرەوە.

لا.89: (ئەبە خۆڵەمێش لە لاپەڕە 68 و71ی نامیلکەکەیدا دەڵێ کاژیك کۆبوونەوەیەکی کردووە بۆئەوەی گوایە جەمال نەبەز لەگەڵ حیزبی پان ئیرانیست و سەرۆکەکەی موحسین پزیشکپور پێوەندی هەبووە, لەکاتێکدا ئەو حیزبە سەر بە شای ئێران بووە, ئەم پەیوەندییەش لەرێی میر کامەران بەدرخانەوە بووە .)

*هاوینی 2013 به عەبدوڵڵام وت: چوویت بۆلای نەبەز لە ئەڵەمانیا بۆ ئەوەی زیادەکانی کاژیکنامە لابەرێت و باسی پان ئیرانیزم نەکات.

نەبەز لەتێڕوانینێکی مێژوویی و ئەتنیکی و ریشەی زمانی هەرە کۆنی گەلانی ئێرانەوە و ئینجا دەستنیشانکردنی قەوارەیەکی خاوەن شارستانێتی دێرین کە کورد جیگەی خۆیی تیدابکاتەوە و لەو تەنیایی و بێکەسی و لەو بێدۆست و پشتیوانییە مێژووییە نەپساوەیە خۆی قوتاربکات و وەك هەر گەلێکی عەرەب لە کۆمکاری عەرەبدا, تورك لە پەیمانی ناتۆداو گەلانی ئەورووپا لە یەکێتی ئەورووپادا, هەست بەئارامی ودڵنیایی بکات. ئەوهەوڵانەی نەبەز و هاوبیرەکانی دەبیت زۆر بەرز بنرخێنین... ئەوان کوردایەتییان دەکرد, نەك حیزب حیزبێنە و سیاسەتبازیی. چەند کەسێکی نەتەوەیی لەخۆبوردوو لەرووی ئەو هەموو شۆڤێنییانەی تورك و فارس و عەرەبدا, بەورەیەکی پۆڵاییینەوە شانیان دابووە بەر وهەنگاویان دەناو بەدووی رێگەچارەیەکی گونجاویشدا وێلبوون دەروازەیەك بۆکورد بەرەو سەربەخۆیی بکاتەوە.بڕوانە دکتۆر نەبەز لەو رووەوە لەلاپەڕە 89 و90دا دەڵێت:"... لەنێو ئەم خوێنکارانەدا, خوێنکارانی فارس(ئێرانی) کە هەندێکیان سەر بە دکتۆر موسەدیق بوون و هەندێکیان توودەیی بوون, ئەمانە بەهیچ جۆرێك پشتی کوردیان نەدەگرت, دەیانگوت مەلامستەفا پیاوی شای ئێران و ئەمریکایە بەلاّم هەندێکیان سەر بە حیزبی پان ئێرانیست بوون کە توانیمان کاربکەینە سەریان پشتگیریی شۆڕشی کورد بکەن و بەرامبەر خوێنکارە ئارەب و ترکە شۆڤێنییەکان بەرگری بۆ کورد بکەن ... لەگەڵ ئەو خوێندکارانەدا کە سەربەحیزبی پان ئێرانیست بوون , وتووێژمان کرد و تێمانگەیاندن ئەگەر ئەوان بۆ ئازادی و بەختیاریی گەلانی ئێران کاردەکەن,(ئەوە)ئەو گەلانەی لەدەرەوەی سنووری ئێران دەژین و پێوەندییەکی مێژوویی و فەرهەنگیی کۆنبان بە ئێرانەوە هەیە, ژمارەیان دەهێندەی ئەو خەڵکەن کە لە نێو سنووری ئێراندا دەژین, بۆ وێنە کورد کە وڵاتەکەی بەپێی شەرەفنامەی شەرەفەدینی بیتلیسیی لە تەنگەی هورمزەوە دەستپێدەکا تاچیاکانی قەفقاس و لەوێوە تا دەوروبەری زەریای سپیی ناڤین .گەلی بەلووج کەژمارەیان لەپاکستان و ئەفغانستان پترە لەوانەی لەئێرانن و گەلی داریزمانی ئەفغانستان و گەلی ئۆسیت کەلە سنووری یەکێتیی سۆڤێتدا(رووسیا.ن.ك.) دەژین و چەندین گەلانی دیی وەك تاجیکەکان . ئەمانە هەموو لەرووی ئێتنۆلۆژییەوە بە گەلانی ئێرانیی دێنە ژماردن . وشەی ئێران (نەك ئیران وەك فارسەکان بەهەڵە دەریدەبڕن) لە وشەی کۆنی(بوومی ئاریانام) ەوە , واتە(زەویی ئارییەکان)هاتووە, کەبووم بەمانای زەوییە(سەرنجی وشەی بوومە لەرزە بدە), وشەی(ئاریا)ش پێوەندیی بە ئاگرەوە هەیە, واتە بە فەرهەنگی پەرستنی خوای رووناکی یەوە, نەك بە رەگەزێکی تایبەتییەوە .گەلی فارسیزمان لە چاو ئەم

گەلانەدا%10 ـ %15یە. لەبەر ئەوە کاتێك ئێستە(واتە لە شەستەکانی سەتەی رابوردوودا: ج.ن) ئەگەر ئەو گەلانەی ئارەبیزمانن و لەبنەڕەتدا ئارەبیش نەبوون و بەهۆی پسولْمانەتییەوە بوون بە ئارەب, هەولْی (یەکێتیی ئارەب) بدەن , بۆچی دەبێ هەولْی جۆرە کۆنفییدراسیۆنێك بۆ گەلانی ئێرانیی نەدرێ , ئەو دەمە دەولْەتێکی کۆنفیدراڵی ئێرانیی لە کورد و فارس و بەلووج و پەشتوون و داریزمان و تاژیك و ئۆست و ...هتد دروست دەبێ بەرامبەر یەکێتیی ئارەب و تۆرانیزم ویەکێتیی ئەورووپا... دیمان ئەم قسانەیان بە دلْ بوو, کەوتنە پشتگیریی شۆڕشی کورد و رۆژنامەکەیان(خاك وخون) خستە خزمەتی شۆڕشی ئەیلوولەوە.

*حیزبی پان ئێرانیزم سەر بە شای ئێران بوو, ئەو خوێندکارانەش بەهەوای ئەو گەمەیە هەلْدەپەڕین کە حەمە رەزا شا لەگەلْ کورد و شۆڕشەکەیدا دەیکرد ,هەرچی ئەوانەی سەر بە رێبازی موسەددیق بوون , لە باوەڕی نەژاد پەرستی کوێرانەوە هەلْوێستیان وەردەگرت و لایەنگرانی پارتی کۆمۆنیستی ئێران (توودە) لە کلکایەتی مۆسکۆوە, تفەنگە بەکرێگیراوەکانی رەجەوی کە بە (موجاهیدینی خەلق) ناسرابوون بەهاری 1991بە دڕندانەترین شێوە بەخۆیان و تانك و زرێپۆشەکانیانەوە نامەردانە کوردە راپەڕیوەکانی گەرمیانیان شەهید دەکرد. بەلاّم موحسینی پزیشکپوور, سەرۆکی پان ئێرانیست وەك نەبەز لەلاپەڕە 90دا دەلْێت"کەشای ئێران و سەددام حسەین پەیمانی جەزائیریان گرێ دا, سەرکردەی پان ئێرانیست موحسینی پزیشکپوور دژی پەیماننامەی جەزائیر قسەی کرد و لەسەر کوردی کردەوە دژ بە سەددام حسەین و ئەمەش رکی شای ئێرانی هەستان لێیان." هەروەها بە ئێرانییە نەیارەکانی نێو حیزبەکەیی دەوت کە دژی خواستەکانی کورد بوون:"دەولْەتێکی کورد لەسەر سنووری ئێران بێ باشترە, یان دەولْەتێکی ئارەب(یا) ترك؟ لەکۆبوونەوەی سالاّنەی خوێنکارانی پان ئێرانیستدا , مارشی کوردستان (سروودی ئەی رەقیب) دەچرێندرا و چەپلْە لێدەدرا بۆی. نۆکسە بە پێچەوانەی پارتی و حیزبە کوردییەکانی دیکەوە, تاکە کۆمەلْەیەك بوو کە ئالاّی کوردستانی لە کۆبوونەوەکانیدا هەلْدەکرد. پارتی وەك ئارەب و ترك و فارسە شۆڤێنییەکان لە دژی هەلْکردنی ئالاّی کوردستان بوو, ئێمەی بە شۆڤێنی و جیا بوونەوەخواز و کۆنەپەرست دەدایە قەلْەم, دەیگوت لە سووریا کوردستان نییە."

*سەرەتای راپەڕینە جەماوەرییەکەی باشووری کوردستان , هاوبیرانی پاسۆك لەبارەگاکەی شەقامی یرایم پاشا, وەك هێنانەدیی ئاواتی دێرینی کورد , ئالاّی پیرۆزی کوردستانیان بەرزکردەوە. چەندین کەس لەژێریدا وەستابوون , هەر تەماشایان دەکردو چاویان پڕدەبوو لەئاو و فرمێسکی شادییان دەڕشت , بەتایبەتی چووم بەدوای چەند هاوبیرێکی کاژیکدا , وەك هاوبیران فایق عارف و کامیل ژیر و عومەر شەمەیی و ئەحمەدی برای وعەبدوللاّی کاك ئەحمەدی چایچی و....بەلاّم بۆ ئێوارە هەردو سەرۆکی کورد, تالەبانی و بارزانی هەریەکەو بروسکەنامەیەکیان بۆ مەکتەبی سیاسیی پاسۆك نارد, کە پێویستە ئەو ئالاّیە بەزووترین کات دابگرن. پاسۆك

وەڵامێکی گونجاوی بۆ ناردنەوە. بۆ سەینیێ دوو بروسکەی بەپەلەو هەڕەشە ئامێز هاتن : هەر ئەمڕۆ و بەگەیشتنی ئەم برووسکەیە دەستوبرد ئەو ئاڵایە دابگرن .

لا.89: ئێمەی هاوبیرانی نوکسە, لایەنگریی شۆڕشی کوردمان دەکرد دژ بە رژێمی ئێراق , سەرەڕای هەموو خراپەو تاوانێکی کاربەدەستانی شۆرشی ئەیلوول و پارتی بەرامبەرمان, هەوڵمان دەدا دۆست و لایەنگر بۆ شۆڕش بدۆزینەوە, بەهیوای ئەوەی شۆڕشەکە بەسەر رژێمی ئێراقدا سەرکەوێ, کە مەخابن ئاشبەتاڵی لێدەرچوو. ئەم ئاشبەتاڵەش ڕێکەوت نەبوو, چونکە کەسانی زۆری وەك شێخ محەمەدی هەرسین و محەمەد ئەزیز و ئەبە ئاگرینی تێدابوو, کە هەر بیریان لە دەسکەوتی خۆیان دەکردەوە.

* بۆ رێکخراوێك کە کوردایەتی بکات ئەوە پرەنسیپە بنەڕەتییەکان و ئەلف و بێی کوردایەتییە , کوردایەتیی راستەقینە نەك حیزبایەتی و حیزبی بنەماڵە سەپاندن بەناوی کوردایەتییەوە. هاوبیرانی نەتەوەییش ,کاژیك و پاسۆك رێبازیی کوردایەتییان بەرنەداو چاوەروانی پاداشت و دەستخۆشانەشیان لە کەس نەکرد.

لا.92, 93 : عەبدوڵڵا ئاگرین لەلاپەڕە (35)دا دەنووسیێ : " کاژیك نوخبەیەکی دانسقەی زۆر زۆر کەمیان لەگەڵدابوو.کاتێك لە نێوان هەردوو سەرکردایەتیی کاژیك و حیزبی گەلی کورد دا مداوەلات کرا, بەبیێ کۆنگرە بڕیاردرا, بووین بە یەك حیزب , ئەویش بەناوی کاژیکەوە ساڵی1964." نەبەز لەم بوارەدا دەڵێت : "واتە لەساڵی 1964ەوە باسی کاژیکی بیستووە و سەیرەکەش لەوەدایە حیزبە گەورەکەی ئەوان بێدەنگ و بیێ کۆنگرە خۆی لە نێو چوار پێنج کەسدا تواندبێتەوە و دوو دامەزرێنەرەکەش دەبنە ئەندامی سەرکردایەتی کاژیك و زۆرنابات کارەساتی کانی ماسیی روودەدات و هەر دوای ئەوەش ئەو دووانە رووده‌کەنە بارەگای بارزانی و ئیتر هەموو هەولێك دەدرێت کاژیك لەناوەوە و لەدەرەوەی ولاتیش بێدەنگ بکرێت.(محەمەدئەزیز و شێخ محەمەدی هەرسین هیچ جووڵەیەك ناکەن و (لە خەباتگێری مەزنیش)ئەبدوڵڵا ئاگرین پزیسکێك دەرناچیێ, نازانم ئەم قسانە بۆ منداڵ دەنووسیێ؟ یان دەیەویێ دەوری (پاراستن) ی سەر بە پارتی, لەم کەینوبەینەدا بەم شێوە گەوجانەیە بشارێتەوە???

*بەلای زۆربەی هەرە زۆری خوێنەرانی نامیلکەکەی کاك عەبدوڵلا و کتێبەکەی دکتۆر نەبەزیشەوە, باسوخواسی دروست و باوەڕپێکراوە لەبارەی دامەزراندنی کاژیك و دوواتریش پارتی گەلی کورد, ناردنی شێخ محەمەدی هەرسین و کاك محەمەد عەزیز بۆ نێو شۆڕش ,کارەساتی کانیی ماسیی و ئینجا(بەناکامیی سەرنانەوە)ی کاژیك . ئەمانە لەهەموو باسەکانی دیکە گرنگترن .من بەشبەحاڵی خۆم زانیارییەکی ئەوتۆم

لەبارەی سەرهەڵدان و دامەزراندنی پارتی گەلی کوردەوە نییە, ئەوەندە هەیە پورزاکانم شەهید تۆفیقی نووری بەگ و براکانی و ئامۆزاکانم سەر بە وان بوون و بەماڵە خزمەکاندا دەگەڕان و شەوانە کۆڕیان دەبەست بۆ بلاوکردنەوەی بیری نەتەوەیی. ئەندامەکانیان بەگشتی کاسبکاران وپیشمەرگەوخوێندکارانی پلەی ناوەندی و دواناوەندی بوون , زۆر چست وچالاك كاریان دەكرد و زۆر و بۆر هەمووکەسیشیان وەردەگرت و جەماوەرەکەشیان ژمارەیان لەهاوبیرانی كاژیك زۆر زۆرتر بوو بەلاّم ئاستی رووناکبیرییان زۆر لەخوارتر بوو,شیرازەی دیسپلینیشیان توندوتۆڵ نەبوو,دەیانویست چالاکیی پێشمەرگانەی خۆیان بکەن و جێگە دەستیان دیاربێت, نەك وەکو كاژیك (سەربازی نەناسراو و گومناوبن) وهەمووچالاکییەکانیان بۆخزمەتی شۆڕش و بارزانی مستەفا بێت . ئێمە لە رێکخستنی كاژیكدا رۆژانە خەستەخانەکان دەگەڕاین و دەرمان و دەرزی و لۆکە وسارغیمان کۆدەکردەوە , بە دراوسێ و دۆستان و خزم و کەسوکاردا دەگەڕاین و پیتاکی جلوبەرگ وپێلاومان دەكرد بۆ پێشمەرگە,کادیرەکانیش بەرۆژ لە چایخانەو دووکانەکان و ناوبازاڕدا خەڵکیان هوشیار دەکردەوەو بەبیری نەتەوەیی گۆشیان دەکردن , ئێوارانیش دوای نانخواردن هەر یەکێکیان دەچووە ماڵە خزمێك یا دۆستێك و ناسیاو و دراوسێکانیان کۆدەکردەوەو بیرو باوەڕی كاژیکیان بۆ ڕووندەکردنەوەو رەخنەی توند و رووخێنەریان لە مارکسیزم و رژێمەکەی رووسیا و کۆمۆنیستەکان و پارتییەکان دەگرت و ئامادەبووانیان هاندەدا بەهەموو تواناوە هاوبەشیی شۆڕش بکەن,بەلاّم پەلەیان نەبوو رایانکێشنە ناو رێکخستنی كاژیکەوە و کەسانی پەسەندکراویش وەك قۆناغی یەکەم لە یەکێتی قوتابیان یا لاوانی نەتەوەییدا رێکدەخران و درەنگ دەگەیشتنە پلەی ئەندامێتی كاژیك , بەلاّم بێپەروا دژایەتی رژێمەکانی عێراق وئێران وتورکیا و سووریایان دەكرد, جگە لە ململانێو بەربەرەکانێی کۆمۆنیستەکان و هەردوو باڵەجیابووەوەکەی پارتی دیموکراتی کوردستان , باڵەکەی سەر بە مەکتەبی سیاسی و باڵەکەی سەر بە بارزانی بەلاّم بەچەکی بیرو باوەڕ و بەڵگەی بەهێز و سەرەتاکانی فەلسەفە هێشتا نەرسکاوەکەی کوردایەتی!

بەتایبەتیش کە پارتەکان لەرووی فەلسەفییەوە هیچیان پێنەبوو,کۆمۆنیستەکانیش چەندکلێشەیەکیان لەبەرکردبوو,وەکو تووتی دەیانوتەوە بەلاّم کە بیردۆزەکانی لینینی مەزنیان لەبارەی مافی نەتەوە ژێردەستەکانەوە دەخرایە بەردەست , دەمیان دەبوو بە تەڵەی تەقیو ... کەچی تەنها جارێکیش پارزانی یا پارتی بەو هاوبیرانەی نەدەوت دەستتان خۆشبێت . هاوبیرانی كاژیك پاداشتیان نەدەویست بەلاّم پێزانین پێویستە , کەچی ئەوان پێنەزان و سپڵەش بوون . ئەوەتە ئێستەش روو لەوانە دەکەن وباوەشیان بۆدەکەنەوە کە ساڵەها دژی شۆڕش بوون و پشت دەکەنە ئەوانەی بەردەوام رۆڵەی دڵسۆزی شۆڕش و کوردایەتی بوون .

دەستگای پاراستنیش بۆ پاراستنی هەیبەت و دەسسەڵاتی بارزانی و دووبارە نەبوونەوەی دووبەرەکییەکی دیکە لە ریزەکانی پارتی وشۆڕشدا, دامەزرێنرا. باڵ بەگەردنم هاوبیرانی کاژیك بووبوونە کراس سووری بەرلەشکری بارزانی و هەر ئەوانیش شانیان دایە بەر دیوارە داڕووخاوەکەی پارتی ,کە لەئەنجامی جیابوونەوەی باڵەکەی مەکتەبی سیاسی لە1964دا,تەنها ناووناوبانگی شۆڕشگێڕانەی بارزانی مستەفاو تواناکانیی خودی خۆی لە بواری شەڕی پارتیزانیی وسەرکردایەتیکردن و بەڕیوەبردنی بەرەکانی جەنگدا لەپاڵ پشتگیریکردنی بێسنووری کاژیکدا بۆی, پارتیی هەستانەوە سەرپێی خۆی . یادی بەخێر ماموستا برایم ئەحمەد لەو بۆنەیەدا بەناسۆرەوە وتوویەتی : (نەمانئەزانی کاژیك هەوڵی ئەوەیان بوو بە جیگەکەی ئێمە شادبن.) لە کادیرە پیشکەوتووەکانی ئەو سەرەتایەی کاژیك,شەهید لەتیف عەلی, شەهید مامۆستا حەمە صالح بێسەرییی(ناسراو بە صالح هیتلەر), شەهید سەعید گەوهەر, شەهید مامۆستا عیزەت رەشید ,شەهید تووفیق نووری بەگ,شێرکۆ بێکەس(خ.ل), مامۆستا حەمە عەلی فەرەج(خ.ل),محەمەد مەجید ئەصلان, غەفوور ئەمین ,ئەحمەد ئەمین ,عەبدولفەتاح عەبدولڕەززاق(ناسراو بە مەلا فەتاح),شێخ جەلال بەردەزەردیی و هی دیکەش .

1: فەتاحی نووری بەگی پوورزام پێشمەرگەیەکی شۆڕش و سەر بەلاوانی نەتەوەیی کورد, بەسەختی بریندار بووبوو, لەخەستەخانە کەوتبوو, ژمارەیەکی لە رادەبەدەر لە سەرجەمی هاوبیرانی کاژیك ,خزم و دۆست وناسیاو و نەناسیاویش سەردانیان دەکرد. کەسێکی قسەقوت وتبووی هەرکەس دەیەوێت بزانێت کاژیك چەند زۆرن , سەرێکی خەستەخانە بدات دەزانێت !

2: رووداوی کانی ماسیی: من ئەو شایەتییە بۆ کاك حەمەی عەزیز دەدەم , ئێوارەی کارەساتەکە1964/9/10 چەند هاوبیرێك: شەهید تۆفیقی نووری بەگ,شەهید جەمالی عوسمان دایی(ناسراو بە جەماڵە قوش,خوشکەزای کاك حەمەی عەزیز), عەبدوڵائەحمەد(عەبەدوڵڵاکۆرناڵ),کەمالی جەمالی موختار(خالۆزای کەمالی عوسمان دایی) و بەندە نووری کەریم , لە مالی خوالێیخۆشبێت و یادی بەخێر,هاوبیر کەمالی عوسمان دایی (خوشکەزای کاك حەمەی عەزیز) میوان بووین, حەمەی عەزیز لە سلێمانی نەبوو , لە قەڵادزێ بوو, کە گەڕایەوە هاتە ماڵی خوشکی, زۆر تۆڕەو شپرزە دیار خۆیکرد بەژووردا, دەیوت (ئەمە چۆن کرا, ئەو خەڵکە بۆکوژراون و بەئەمری کێ ؟) ئەوان چوونە ژوورێك و وتیان کۆبوونەوەیان هەیە.

3: لەبارەی رووداوەکانی 1964/9/10 ی کانیی ماسی ,بۆ بەیانیکیان دەرنەکرد ؟ بە بۆچوونی من لەبەرئەوەی بەسەر پارتی و شۆڕشدا نەسەپێت و دەستەچەورەکە بەسەر کاژیکدا بسوون, ئەمەش سەریگرت

چونکە خەڵك دەیوت ئەگەر ئەوان نین , بۆ بەیانیك بڵاوناکەنەوە.؟ بەڵام بەیان بڵاونەکرایەوەکە کاژیك رایبگەیێنێت لەوکارە بێبەرین , کەواتە کێ کردوویەتی ؟ ئاخر پارتی و کۆمۆنیست لە ململانێیەکی سەختدابوون لەسەر پاوانکردنی گۆڕەپانەکەو کامیان پێشڕەون .ئەوان پارتییان بە حیزبێکی بورجوازی دادەنا کە ناتوانێت پێشڕەوی گەلی کوردبکات کە گەلێکە لەگەلانی عێراق و بە نەتەوە نایەتە ژماردن ! من لەو باوەڕەدام هەر کاك محەمەدی عەزیز و یادی بەخێر شەهید شێخ محەمەدی هەرسین رێگربوون سەرکردایەتیی کاژیك بەیانێك دەربکات دژ بەو رووداوەی کانیی ماسی,چونکە ئەو کاتە گومانەکان روویان لە پێشمەرگەی مەلایی دەکرد و ئەوەش بارزانی لێتووڕەدەکردن , چونکە زیانی بەپەیوەندییەکانی دەگەیاند لەگەڵ یەکێتی سۆڤێت و هاوپەیمانەکانیدا. باشە خۆ پارتی کۆمۆنیستی عیراقیش هیچ لایەنێکی تاوانبار نەکرد, بۆ؟ چونکە بەدەست کۆدەتاچییەکانی بەعسییەوە شپرزەو بێدەرەتان بوون و ئومێدێکیان بەمەلا مستەفا بوو دالّدەیان بداو رێگەیان بدا بارەگایەك لە ناوچە رزگارکراوەکانی کوردستاندا بۆگردکردنەوەی ئەندامەکانیان بکەنەوە , ئەگەرنا زۆر چاك دەیانزانی تاوانەکە چۆن و بەفەرمانی کێ کراوەو سەربەکام لایەنیشن . کاك محەمەدی عەزیزیش لە گۆڤاری (باسکار)دا نووسیوێتی کەمالی ئەحمەد بەرقی و حەمەرەشیدی ئەحمەد شانە لەوتاوانە بەرپرسن.خۆ ئەگەر لەپارتیش بپرسین , ئەوە لقی چوار/سلێمانی ,تەنها پازدە رۆژ دوای رووداوەکە لە 1964/9/25دا, بڵاوکراوەیەکی لە دژی کاژیك بڵاوکردەوە, ئەگەر تەنها گومانیشی لەکاژیك هەبایە دەهۆڵی بۆلێدەدا. ئامانجی بڵاوکراوەکەش هێرشکردنە سەر باڵەکەی (م.س) و مامۆستا برایم ئەحمەد و لەپاڵیشیدا سووك تەماشاکردنی کاژیکە بەوجۆرە بازاڕیی و داڕشتن و دەربڕینە لاوازو بێ سەلیقەیە, وەك مامۆستا کۆپییەکی لەلاپەڕە 133و134داناوە: (... ئەم جورە پروپاگندانە دوژمنانی شۆرش وە نەتەوەی کورد دروستی ئەکەن وە کومەلە لاداوەکەی ابراهیم أحمد ئەوە وەك قەوان لی ئەدەنەوە وەبە هەموو توانایەکیانەوە ئەم جورە پڕوپاگندانە بلاوئەکەنەوە وە قەوانیکی تازەش لی ئەدەن ئەلین پارتی کاژیك ئەیبات بەریوە.... ئەمانەوی بوتان روون بکەینەوە کەوا کاژیك کۆمەلیکی چەندکەسین کە سەریان لی شیواوە و خوشیان نازانن چی ئەکەن وە بە هیچ جۆریك لە ریزی پارتیمان جیگایان نابیتەوە و خویان بەوە دائەنین کە خزمەتی شۆرشو نەتەوەی کورد ئەکەن بەلام کەوەکو بۆ هەموو کوردپەروەریك دەرکەوتووە کە پەیوەندی یان لەگەل شۆرشدا نەبووە وە یارمەتی شۆرشیان نەداوە وە گری یەتی هەستیان (عقید نفسی) {مەبەستی لە گرێی دەروونی ـ عقدە نفسی یە.ن.ك}یان هەیە دەربارەی ژیان و خویان . لقی 4سلێمانی 964/9/25

هیوادارم خوێنەری هێژا, بەچاوی سەرنج و رەخنەوە لەو چەند دێرەی بەیانەکە بڕوانێت کە دەقاو دەق گواستوومەتەوە و ئاستی لاوازی رووناکبیری,دارشتن و دەربرین , لایەنی زمانەوانی و رێنووس و ئەو کوردییە سەقەتەی بەئاشکراپێوە دیارە و هاواردەکات وئەو کادیرە هەڵبژاردانەی پارتی کەگەیشتوونەتە پلەی کارگێڕی لقی شارێکی وەك سلێمانی بەهەموو قەزاو ناحیەکانییەوە (گری یەتی) لەبری گرێ و(هەست ـ شعور)لەبری دەروون و(عقید) لەبری عقدە , بەکاردەهێنن! ئەوەشمان لەیاد نەچێت ئەو هەموو درۆو بوختانە شاخدارانەی بەیانەکە بۆ کاژیکی داتاشیوە, بەڵام زاتی ئەوەی نەکردووە بەتاوانی کانی ماسیی شانی ئارداوی بکات,چونکە (ئەو لەو سەری هاتۆتەوە) بۆیە گوێی خۆی لێتەپاندووە و هەرباسیشی ناکات . ئەمەش بەڵگەیەکی حاشاهەڵنەگرە کە کاژیك پەیوەندی بەو تاوانەوە نییە. بەڵگەیەکی دیکەش لای مامۆستا حەمەسەعید حەسەنەوە سەریهەڵدا, کە نووسەرێکی بە ئەزموون وبوێرە و خاوەن قەڵەمێکی بەبڕشت و راستیی بێژە و لەگەڵ ئەوەشدا هەتا1975 ئەندامێکی چالاکی پارتی کۆمۆنیستی عێراق بوو , کۆمەڵێك رەخنەی رووخێنەر و سەرنج و بۆچوونی ورد و سەلمێنەری لەسەر خاڵە نێگەتیڤەکانی پارتەکەی و پارتی کۆمۆنستی سۆڤێت,ستالینی دکتاتۆر نووسیوە.... بۆ ساغکردنەوەی ئەو رووداوەو ئاشکراکردنی بکوژەکان پەیوەندی دەکات بە کادرە پێشکەوتوو وسەرکردەکانی حیزبەکەیەوە : (بابی تارا, باوکی سەرباز, جەلال دەبباغ , فاتیح رەسووڵ, مەلا عەلی و نایب عەبدوڵلاً, هیچیان زانیاری تەواو و دروستیان لەکن نەبوو.(تکایە بڕوانە جەمال نەبەز,کاژیك 1959/4/14پێشخان و پاشخانەکانی لا.147) لەسەر کارەساتی کانی ماسیی وکوشتنی کۆمۆنیستەکان , بەڵام مامۆستا ئەحمەدحامید فریای دەکەوێت و لە وەڵامنامەکەیدا بۆ حەمەسەعید دەڵێت: (... رووداوەکەی کانیی ماسی رۆژی1964/9/10وشەوی10لەسەر1964/9/11 بە ئەنجام گەیەنراوە. رۆژی9/10 سەرلەبەیانی تا پێش نیوەڕۆ ئەم شەهیدە نەمرانە: 1ـ مەلاعەلی 2ـ عومەری مام عەلی 3ـ مەلا حەمەئەمین 4ـ نوری حەمەعەلی 5ـ ئەورەحمانی ساڵحی خلە لە ماڵ و لەناو بازاڕ وبەبەرچاوی خەڵك و خێزانەکانیانەوە گیران و فڕێندران و کوژران, لەهەمان کاتدا تەقە لە ئیسماعیل پاڵەوان و کەریمی عەبەخڕە کرا و وایاندەزانی مردوون بۆیە بەجێیان هێشتبوون . چوارکەسی یەکەم هەر رۆژی 9/10 بەدەم رێگاوە تا کانیی ماسی هەموویان کوشتن. بۆ شەوێ بڵاویان کردەوە گوایە شەهید ئەوڕەحمان رایکردووە بەڵام بە کوژراوی سوتاندیان و تەرمەکەیان لەو چەمەی خوار کانیی ماسیەوە فڕێ دا. براتان : ئەحمەدحامید 2001/2/10.".....) چوارقوربانیی دیکە: عارفی وەستا حەسەن(کۆپاندروو), عوسمان

سەیوانی(بەرگدروو), ساڵح میرزاو عەبدوڵڵا میرزا- برای یەکتری , نانەواو کوردی ئێرانبوون , کە تیرۆرکران دەستیان بەهەویرەکەوەبوو.

کاك عارف حەسەن دانیشتووی گەڕەکی پیرمەسوور, وەرزشەوانی لەشجوانیی بوو, شەوێکی هاوینی 1964لەنزیك چایخانەکەی قالەی شاسوار- مەڵکەندی بە پلانی مستەفای بابەگەورە کوژرا,نەك بەدەستی ئەو.سالآنێك دوواتر خزمێکی عارف کوڕێکی مستەفا دەکوژێت, بەڵام بکوژی راستەقینەی کاك عارف کە بکوژی عوسمانی شێخ عارفی بەردەزەردیی خزمی شەهید مولازم کەریم شێخ سەلامیش بوو, لەمسالآنەی دواییدا بەدەردی خوامرد. عوسمان سەیوانیش لە تۆڵەسەندنەوەی خوێنی کۆمۆنیستەکاندا,هەڵدەستێت بە کوشتنی عارف قوربانیی پێشمەرگەی پارتی و پارتیش ئەوی کوشتەوە. لێرەوە سەرکردایەتیی پارتی کۆمۆنیست پلانی تۆڵەسەندنەوەی وەستاند, کە چەند ئەندامێکی دەستوەشێنیان دیاریکردبوو بۆ تۆڵەسەندنەوە و دەیانتوانی دەستی قورسیش بوەشێنن ,وەك یادی بەخێر کاك شێخ عەلی بەرزنجەیی(باوکی بەختیارعەلی نووسەر) کە هەرچەند باسی ئازایەتی ئەو پیاوە بکرێت هێشتا زۆر کەمە! بەرێکەوت چەند قارەمانەتییەکیم بەچاوی خۆم بینیوە, وەك ئابلۆقەدانی لەخانوویەکدا لە نزیك شەخسەکەی شێخ جافەر,شکاندنی مەفرەزەیەکی پۆلیس کەچووبوون دەستگیری بکەن وبریندارکردنی بەرپرسیی مەفرەزەکە(قۆمیسەر کامیل عەلی کاکی چوارتایی) ,فڕاندنی پارەکەی پەروەردەی سلێمانی بە هاوکاریی حەمە کوڵەباڵ. لە گۆڕەپانی بەر مزگەوتی گەورەی سلێمانی..{ئەمە بۆمن هەلێکی لەبار بوو, ئاوڕێك لەو کەڵە پیاوە بدەینەوە.} راستەوخۆ دووای ئەو چالاکییەش حەمە کوڵەباڵ لەسەری سابونکەران کوژرا,ئەکرەمی حەپسە 1976لە مووسڵ لەسێدارەدرا,جەمالی عەلی فایزیش لەرێگای بەغداو لە رووداوێکی تەمومژاویدا لەناو لۆرییەکەیدا تیرۆرکرا . بەداخەوە کاك لەتیف حەمە مراد نایەتەوە یادم .سەرکردایەتی پارتی کۆمۆنیست کەوتبووە نێوان دوو رێگاوە : ئەندام و لایەنگرانی بەرگریی و تۆلەسەندنەوەیان دەویست وبەڵام بارزانی و سەرکردایەتی شۆڕش ئەوەیان قبوول نەدەکرد و بنکەو بارەگایان هەڵدەوەشاندن و لەناوچە رزگارکراوەکانیش دەریاندەکردن , بۆیە بارزانییان بەلاوە گرنگتربوو .

لەبەڵگەیەکی دیکەشدا لە زمان کەسوکارو هاوڕێیانی قوربانییەکان ولایەنی پەیوەندیداریشەوە ,حەمەسەعیدحەسەن , رووداوە دڵتەزێنەکە بەتەنها دوو دێڕ لەگۆڤاری پەیامدا چڕدەکاتەوە و بۆشایی بۆ شرۆڤەو چەندوچوون ناهێڵێتەوە :(رۆژی قەلاچۆکردنی شیوعیەکانی سلێمانی64/9/10 یەکێکە لە لاپەرە هەرەرەشەکانی مێژووی پدك(پارتی دیموکراتی کوردستان) و پەڵەیەکی لەکاڵبوونەوە نەهاتووە بە تەوێڵی

هەموو ئەو ترسنۆکانەوەی لە دوای ئەو قەسابخانەیەوە بوون . ... لە روانگەی حەمەی عەزیزەوە, ئۆبالّی کوشتنی شیوعییەکانی سلێمانی لەلایەن پیاوکوژەکانی کانیی ماسییەوە (لە ئەستۆی حەمە رەشیدی ئەحمەد شانەو کەمالی ئەحمەد بەرقی دایە و ئەو تاوانە سەرئەنجامی بڕیارێکی سەرپێیی ئەو دووکەسەبووە, نەك هەڵوێستی پارتی و بارزانی.)) بروانە: حەمەی عەزیز, ئاوڕێك لەرابردوویەکی نزیك, باسکار,ژ/3لا.88 لەندەن 1999هەروەها د. نەبەز, سەرچاوە ی پێشوو,لا.148بەلاّم وەك ئەحمەد بانیخێلاّنی لە لاّ.22ی بیرەوەرییەکانیدا دەڵێت : ئەو بۆچوونەی حەمەی عەزیز جێگەی متمانە نییەو تەقەلایەکی بێسوودە, لای کەم بۆ خاوێنکردنەوەی پەرێزی خۆی, چونکە بارزانی ناردی بەدووای پیاوکوژەکانی کانیی ماسیداو وەك دەستخۆشانە سەرو کلاشینکۆفی خەلاّتکردن, بۆیە رێی تێدەچێت قەلاچۆکردنی شیوعییەکان لە64/9/10 بە فەرمانی, یان لای کەم بە ئاگاداریی ئیسماعیل عارفی ئەندامی مەکتەبی سیاسیی پدك.و عەگید سەدیقی بەرپرسی لقی چواری پارتی بووبێت, کە ئەو سەروەختە هەردووکیان لە سلێمانی دەبن .

پیاو کوژانی کانی ماسی: عوسەی ئامە,مچەی بابەگەورە,سالەی قالە حەلاو(سالەپیر), حەمەی دەروێش نادر,حەمەی عەزیز, قوربانیی, عەلی ئیبراهیم دەروێش, عەبەلالە, قالە تەگەرانی , کەمال بەرقی, حەمەرەشیدی ئەحە شانە, کەریم دانزێر,عەبدوڵلاّ قەرەتۆغانی.

*بەڵگەیەکی دیکەش سەنگ و قورسایی خۆی هەیە: ساڵی 1973یا1974ئەحمەد غەفوور, ئەندامی سەرکردایەتی لقی کوردستان ـ پارتی کۆمۆنیستی عێراق لەماڵی عەبدوڵلاّ ئاگرینی زاوای لەدانیشتنێکی خێزانیدا پرسیارێکم لێکرد, وتی (حیزبمان بەو قەناعەتە گەیشتووە کاژیك وەك حیزب, رێکخستن ,سەرکردایەتیی , بێبەرییە لە تاوانی رووداوەکانی کانیی ماسی, لیژنەی ناوچەی سلێمانی, لیژنەی پێشمەرگەی ناوشار ولقی سلێمانی پارتی مەسئوولی موباشیرن) وتم ئەی بۆ لەو بارەیەوە روونکردنەوەیەك بلاّوناکەنەوە؟ وتی(کاك عەبدوڵلاّش ئەو باسەی کردۆتەوە, بەلاّم زۆر درەنگە.) وتم کاك ئەحمەد, بۆ مێژوو درەنگ نییە. وتی (تەصریحم داوە , لەوەزیاتر چی , ئەتەوێ پارتی ومەلامسستەفامان لیێ بوروژێنیت ؟

شایانی وتنە هەر هەموو هاوبیرانی کاژیك دەپرسن : هەقدار وخاوەن خوێن داکۆکی لەکاژیك دەکەن , کەچی کاژیك خۆی بێدەنگەو پارێزی خۆی پاکناکاتەوە؟ مامۆستا نەبەزیش رەخنە لە رەخنەیەکی عەبدوڵلاّ ئاگرین دەگرێت کە لە نامیلکەکەیدا نووسیوێتی:" ئەبوایە سەرکردایەتی کاژیك بەیانێکی دەربکردایە, هەم ناڕەزایی و هەم بیێ بەری(بێبەریبوونی) خۆی لەو کارەساتە ناخۆشە بەجەماوەریو خەڵکی شاری سلێمانی خۆشەویست و

هەموو دنیا رابگەیاندایە, مەخابن ئەوەی نەکرد هەڵەیەکی زۆر گەورە بوو,چونکە بەدڵنیاییەوە دەیڵێم: ئێمەی کاژیك نەبووین ..." و دکتۆر نەبەز دەڵێت:"یاشە بۆچی ئەبدوڵڵا ئاگرین لەماوەی ئەو پێنج شەش ساڵەدا کە بەرپرسیاری لکی رێکخستنەکانی کاژیك بووە ئەم کێشەیەی روونەکردۆتەوە؟ بۆ لە وتوو وێژە تەلەفیزیۆنییەکاندا بەئاشکرا نەیگوت, کێ بووە؟

* خاڵێکی دیکەش کە پێویستە بوترێت, کاتی رووداوەکە ناوبراو لە قوتابیان یا لاوانی نەتەوەیی کورددا بووە وبەوهۆیەشەوە کە خوێندکار بووە لەبەغدا,دوور بووە لە رووداوەکەوە... ئینجا دوای پێنج ساڵ ولە 969ـ 975 دوای شێرکۆ بێکەس بووە بە بەرپرسی لقی سلێمانی کاژیك و لقیش ناتوانێت باز بەسەر سەرکردایەتیدا بدات و بەیان لەسەر شتێك دەربکات کە سەرکردایەتیی بێدەنگەی لێکردبێت, بەتایبەتیش لە رێکخراوی بچووکدا و لەلایەکی دیکەشەوە دەڵێت دوای ئەو هەموو ساڵە , بەیانی چی ؟!

*ئەو رووداوانە هەریەکەیان بەجۆرێك و دووور و نزیك لەسەرچاوەیەکەوە ئاگادارییەکم لێیان هەیە ,حەمەی دەرویش نادر یەکێکە لەسەرکردەکانی لێدانی بیرە نەوتەکانی زومار(چالاکیی رووبار) وعەلی برایم دەرویش ئەندام یا لێپرسراوی لیژنەکانی نێوشاربوو, بەلاّم زانیاریم لەسەر ئەو کاتەی قادر تەگەرانی نییە.بەلاّم جگە لەوانە تاوانباری دیکەش لەو دۆسییەیەدا هەن و چەند کەسیکیان لە ژیاندا ماون و نەوەو کەسوکاری قوربانییەکانیش زۆرن و کیشەی لیپەیدادەبیت دەنا ناویانم دەنووسیی .

1964بەدوواوە کاژیك هیچ جۆرە چالاکییەکی نەمابێت, وەك نەبەز دەڵێت , دوورە لە راستییەوە, هەر بۆ نموونە دەڵێم ئەو وێنە پۆستکارتەی شەهیدی جوانەمەرگ لەتیف عەلی دوای1969 ناردبووتەوە بۆ هاوبیران . دکتۆر نەبەز کە ئەو قسەیەش دەکات ناهەقی نییە , ئەوکە ئاگاداری یەکگرتنی پارتی گەلی کورد و کاژیك نەبوویێت , لە کوێوە ئەو چالاکییە سنووردارو زۆر زۆر نهێنییانە ئاگاداربێت, خۆ ئەگەر مامۆستایان فایەق عارف و کامیل ژیر ئەحمەد هەردی ئەو یەك دوو سەردانەی یەرلین یان نەکردایە, رووداوە گرنگەکانیشی نەدەبیست. راستە لە 1968بەدواوە وەك دیاردەیەکی نامۆ, ژمارەیەك هاوبیر لە ئاستە جیاوەزەکاندا (کشانەوەو چوونە دوواوە) هەر لە ئەندامانی قوتابیانی نەتەوەیی و لاوانی نەتەوەییەوە هەتا ئەندامانی کاژیکیش وەك شەهید حەمەصالح فەرەج(ناسراو بە صالح هیتلەر), کەمال و جەمالی عوسمان دایی(خوشکەزای کاك حەمەی عەزیز وخاڵۆزای کاك کەمالی جەمالی موختار) هەروەها لەوانەی پەیوەندییان بەمنەوە بوو, وەك جەلالی حاجی دەروێش (خوشکەزای مامۆستا عەبدوڵڵا جەوهەر, عەلی تۆفیق(کوڕی کاك

جەلال تۆفیقی کۆگای سرۆچك) ,حەمە قادری ئەندازیار(ژنبرای شەهید ئەورەحمانی سەیدعەلی حافز),عەلی مامە,فازیلی حەمەی مەلا تۆفیق)...دیاردەکەش سرووشتیی نەدەبینرا, بەڵکو بەرنامەڕێژ بوو, بەلاّم لەکوێوە و سەرچاوەکەی لە چ لایەکەوە بوو, ئەوانە دەیزانن کە لە سەرکردایەتیدا مابوونەوە,وەك مامۆستایان ئەحمەد هەردی,فەرەیدوون عەلی ئەمین,کامیل ژیر,فایەق عارف وئەندامانی لقی سلێمانی وەك شێرکۆ بێکەس,حەمەعەلی فەرەج , محەمەد مەجید ئەصلان ,عەبدوللاّئاگرین,عەبدولفەتاح عەبدولرەززاق.... دوابەدوای رێککەوتنەکەی 11مارتی1970ی نێوان شۆڕشی کورد و رژێمی بەغدا, مامۆستا فەرەیدوونیش لە شاخەوە گەڕایەوە شار و دەستی لە کاژیك کێشایەوە,کاك شێرکۆش کە لێپرسراوی لقی سلێمانی بوو,من هەتا 1969ش ,پەیوەندیم بەوەوە بوو,ئەویش 1970 وازیهێناو چووە دواوە .

بەڵگەیەکی دیکە: لەگەڵ کۆمەڵێك هاوبیردا هەتا 1967/1966لە رێکخستنەکانی یەکێتی قوتابیانی نەتەوەیی کورددا بووین,کەمال عەلی نانەوا,کەمالی جەمالی موختار و بەندە , پەیوەندیمان بە هاوبیر عارف ئەحمەد(ناسراو بە عارفە سوور)ەوە بوو, پێویست بوو هەفتانەش هەریەکەمان 9کۆپی لەبەر ئەو نووسراوانە بنووسێتەوە کە پێماندەدرا و دوواتردەبوو بەیانی زوو بەرلەهاتنی قوتابیان, بە نهێنی بیخەینە مێزەکانی پۆلەکانەوە! هەرچەندە نهێنیش نەبوو , هەموو دەیانزانی ئێمەین ...چەندین جار یەکێکی وەك نەجمەدین عەزیز(سالارعەزیز) بەپێکەنینەوە دەیوت : ئەرێ کاکە بۆ نایدەینە دەست خۆمان . راستیشی دەکرد,بەلاّم ئێمە دەبوو وەك سیستمی سەربازی (ئەرکەکە ئەنجامدە ئینجا رەخنە بگرە) پێداویستییەکانیشمان بە پارەی خۆمان دەکڕی.

لا.94: باشە خاڵە حەمەی ئەبدوللا ئاگرین و شێخ محەمەدی هەرسین دوو سەرکردەی کاژیك نەبوون, بۆچی دەنگیان لێوە نەهات؟ لە(خەباتکاری مەزنیش) ئەبدوڵلا ئاگرین پزیسکێك دەرناچێ .... ئەی کە دەبێژێ رەنگە هەندێ عەناسری ناو کانیی ماسیی هەبووبێ سەربە تەنزیمی کاژیك بوون, باشە ئەمانە کێ بوون, بۆچی نێویان ناهێنێ؟

*ئەوان لەوە دەرچووبوون خۆیان لەقەرەی ئەو باسانە بدەن, گەیشتبوونە پەنا حەجەکە,کاك عەبدوللاّش دەمێکە دەروێشی کاك حەمەی عەزیزە.1973 لەچۆمان باسی یەکەمین یا دووەمین کۆمەڵە چیرۆکی خۆیی بۆکردم و ووتی پێشکەشم کردووە بە کەسایەتییەك, من وامزانی مەبەستی ئیدریس بارزانی یە, کەچی مەبەستی کاك محەمەد بوو, بەلاّم ئەو جارە رێکنەکەوت , هەتا ساڵی2010لە ئەڵەمانیاوە گەڕایەوە

کوردستان و زەوی و خانو وئوتومبیلی وەرگرت و کاك عەبدوڵلاش دڵنیابوو ماڵی بارزانی لێبڕازین, نامیلکەکەیی پێشکەشکردکە (نەیهێشتووە لە ژیانی سیاسیدا بگلێت). ئەوە راستە کە چەند ئەندامێکی لاوانی نەتەوەیی کورد لەگرووپە ناوزڕاوەکەی کانیی ماسیدابوون وناتوانین نکوولی لێبکەین و شارراوەش نین, هەر بۆنموونە: عوسمانی ئامە, حسەینی فارس, مستەفای بابە گەورە, زاهیرە سمێڵ, سالەپیر, کەریم دانزێڕ.

*رووداوەکانی کانیی ماسیی و تاوانی کوشتنی کۆمۆنیستەکان لەرۆژی 1964/9/10دا لە شاری سلێمانی تاوانێکی نارەوای گەورەو پڕاوپڕ تیرۆری سیاسیی بوو, بەڵام ئەو بێتاوانانەی کە کوژران و حبزبەکەشیان (حشع) دژی کێبوون و لەگەڵ کام لایەنی سیاسیی ئەو سەردەمەدا ململانێی فیکریی دەکردو شۆڕشی ئەیلوولی بە دەستنێژی کۆمپانیاکانی نەوت لە قەڵەم دەداو بارزانی و سەرکردەکانی پارتی و شۆڕشیشی بە بەکرێگیراوی بلۆکی خۆراواو ئێران دەناساند و قاویاندەدان و قەوانی لەو بابەتەیان لێدەدا ...بۆ کۆمۆنیستە کوردەکان هەڵەو کەمتەرخەمییەکی نیشتمانی بوو , دەکەوێتە ژێرباری لێپرسینەوەو وریاکردنەوە, بەڵام سزاکەی هەرچییەك بێت , نابێت کوشتن بێت .خوا لێیان خۆشبێت بەنارەوا کوژران . سلێمانیش ئەو رۆژگارە لەژێر سێبەری دەسەڵاتی ئەو پێشمەرگانەدا بوو کە دووای جیابوونەوەکەی 1964ی باڵەکەی مەکتەبی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردسان لە مەلامستەفا بە (مەلایی) ناودەبران و (عگێد بارزانیی) وەك نوێنەری بارزانی هاتبوو سەر لەنوێ رێکیانبخاتەوە, ژمارەیەك لەو پیشمەرگە مەلاییانە , ئەندامی یەکێتی لاوانی نەتەوەیی کورد بوون ... نەك هەر ئەوە بەڵکو ئەو چەکدارانە بەرۆژ بە مەکینەی سەرتاشینەوە بەشاردا دەگەڕان وسەری ئەو کوڕەگەنجانەیان دەتاشیی کە وەك مۆدەی جیهانیی ئەو کاتە قژیان درێژدەکردەوە, چەندین جاریش ئەتککردنی ئەو گەنجە بێ پشتوپەنایانەم بەچاوی خۆم بینیوە .! شەوانیش لە گەڕەکەکاندا راوو رووتیان دەکردو دەچوونە سەرماڵانیش و ئەگەر ماڵێك پاسەوانێکی چەکداری نەبووایە حاڵی شڕ بوو, پشتی لۆرییان دەنا بە درگای حەوشەکەیە. بەیانییەك دوای ئەوەی مەلایەکی مزگەوت رووتدەکەنەوە, پێیدەڵێن (مامۆستا کاتژمێرەکەت مەزبووتە, پێش و پاش ناکات؟) ئەو بێچارەیەش لەوەڵامدا دەڵێت (عەزیزم ماڵی قەڵب سەر ساحێبی, بیهێنەرەوە!)

لا.94: (بەر لەوەی ئەبدوڵلا ئاگرین لەسەروبەندی تازەبوونەوەی شەڕی نێوان بەئس و سەرکردایەتی بارزانی لە مارت1974 بێ بۆلای من لەبەرلین, چووبووە شام بۆلای کاك جەواد, کاك جەواد برایانە ....لەدیمەشقەوە بۆ

بێروت بردبووی و لەوێشەوە بەفرۆکە هاتبوو بۆ ئەورووپا.کە لە بەرلین چاومان بەیەککەوت هیچ باسی کاروباری کاژیك و هاوبیران و ئەو شتانەی کە لە ئێن ئار تی وناميلكەکەیدا گوتویەتی و نووسیویەتی هیچ باسێکیان نەبوو.)

*ئەو سین و جیمەی لەگەڵ کوردۆ, حەمە متەفا,حەمەی عەزیز, شێخ محەمەدی هەرسین وجەلال تاڵەبانی کردت, چۆن هاتوویت و بەچ پاسپۆرتێك و ڤیزەی کوێ و... ئەو پرسیارانەت لەویش بکردایە, خۆ ئەویشت نەدەناسی و ناویشیت نەبیستبوو , برا خۆشهاتی, خێرە ئەو رێگە دوورەت بڕیوە وهاتوویت منێك ببەیتەوە کوردستان کە من ناتناسم؟جا, یان ئەوەیە نامەی کاژیکی بەدەستەوەبوو, یا نامەیەکی دیکەی هێناوە ؟ ئەگەر نامەی بەدەستەوەبوو, چۆن هیچت لەبارەی کاژیکەوە لەو نەبیست و پرسیاریشت نەکرد: چۆن دەزانێت ژیانی من لەئەوروپا لەمەترسیدایە, سەرچاوەی زانیارییەکەت چییە و بەپشتیوانیی کێ وکام لایەن ژیانی من دەپارێزێت؟؟ مامۆستاگیان باوەڕناکەم تۆ کە قاڵبووی ژیانیت ئەوشتانەت هەروائاسان بەسەردا تێپەڕێت. وەڵامی ئەو پرسیارانە گرێی گەلێك نهێنیمان بۆدەکاتوە . دەمێنێتەوە ئەوەی بڵێم هاتنەکەی کاك عەبدوڵڵا هاوینی 1972یا 1973بوو نەك1974 ومن کەفیلی بووم کەدەگەڕێتەوە عێراق و وەك خۆی وتی تەنها من ئاگاداری ئەو سەفەرەم.

لا.95: "گوناهی ئەمانە هەمووی دەکەوێتە ئەستۆی ئەو هاوبیرانەی کە هیچ دەنگوباسێکیان نەدەنارد بۆمن. لەبەرئەوە هەرکەسێك بهاتایەو بیگوتایە کاژیکم ناچاربووم باوەڕبکەم پێی, چونکە بەدەگمەن کەسێك هەڵدەکەوت کەبە ئاشکرا بڵێ کاژیکم .

*برا من نازانم تۆ لە هاوبیرانی دامەزرێنەر پچڕابوویت یا ئەوان لەتۆ پچڕابوون؟ لایەنی رێکخستنیش بخەینە ئەولاوە , خۆ لەگەڵ هاوبیران مامۆستا فایەق عارف وکامیل ژیردا دۆستی دێرین بوون و هەردووکیشیان سەردانیان کردبوویت و هەرنەبێت جارجارەش لەگەڵ نامەی جەنابی دایکتاندا نامەت بۆ ئەوانیش نووسیوە. ئەمە جگە لەو نامەیەی کاك بەختیاری برای هاوبیر بروسکە لە 1978یا1979دا هێنابووی و مامۆستا فایەق عارف لەماڵی خۆیان لەگەڕەکی شۆڕش(عەقاری خواروو) لە کۆبوونەوەیەکی تایبەتدا خوێندییەوە بەئامادەبوونی هاوبیران کامیل ژیر, محەمەد مەجید ئەصلان, عومەرشەمەیی و بەندە نوری کەریم بۆ وەڵامدانەوەی پرۆژەیەکی سەرکردایەتی بەعسی سوریا, کە هاوکاری و هەمئاهەنگییەك لەنێوانمانادا هەبێت دژ بەرژێمەکەی صەددام حسێن... ئەوە جگە لەچەند نامەیەکیش لەگەڵ عەبدوڵڵا ئاگریندا. لەلایەکی تریشەوە

ئەوەندەی شارەزای شێوەی کارکردنی مامۆستا بین, خانە گومانەو باوەڕ بەشتێك ناکات هەتا بەحەوت باردا هەڵگێڕوداگێڕی نەکات, گەر وانەبایە خۆ دەوروپشتت پڕدەبوو لەناحەزان, گەر نەڵێم دوژمن و هێلی لار وسیخوڕەکانی داگیرکارانی کوردستان .

لا.95:...(ئەو ئەگەر کاژیکە, کاژیکەکان خۆیان پێ ناپارێزدرێ و کەوتوونەتە بەر هەڕەشەی (پاراستن) و بەئس و رژێمی شاو... خۆ ئەگەر کاژیك نەبێ, بۆچی دەبێ من بپارێزێ و بە چ هێزێك و لەبەرچی... بیرم بۆهیچ پیلان و نەخشەیەکی پشت پەردە نەچوو بۆ لەناوبردنم. پاش گەڕانەوەی چەند نامەیەکی ناردبۆم و منیش چەند جارێك وەرامم دایەوە هەتا ئاگادارکرام کە پێوەندی ژێر بەژێری بە پارتییەوە هەیە.)

*هاوبیرانی کاژیك نەکەوتبوونە بەر هەڕەشە, بەڵام دەزگای پاراستن زۆر بە وردی چاودێری ئەندامانی کاژیکی دەکرد, تەنانەت ئەوانەی پلەو پایەیەکیان لە نێو پارتی و شۆڕشدا هەبوو, لە کاژیکێك نزیك دەبوونەوە ئەگەرچی دۆست و ناسیاو و خزمیش بوونایە.1974 چەندین جار هاوبیرم دیوە,لەنێو پارتیدابوو, وەك پەیوەندی رێکخستن دەمناسی بەڵام خۆی گێلدەکرد.هەربۆ نموونە رۆژێك چوومە بارەگاکەی ئەفسەری شەهید حەمەی سەیدعەلی حافز لە پشتی چیای کوڕەکاژاو, یەکێك لەو هاوبیرانە (کاك حەمەقادر) بەوهۆیەوە فەرماندەری هێزەکە , زاوای بوو,ئەویش کاربەدەست بوو, بەڵام زۆر بەلامەوە سەیربوو, تەنانەت سڵاوێکیشی لێنەکردم, توومەز خۆی دەپارێزێت, لەناوچەی بەرزنجەش لە بارەگای رێکخراوێکی پارتی , لەگەڵ هاوبیرێکی(پچراولە رێکخستن)دا, تۆشی هەمان هەڵویست بووم! تەنها لایەنێك کە گوێی بەوە نەدەداو هەموو هاوکارییەکی هاوبیرانیشی دەکرد هێزی خەبات و فەرماندەرەکەی شەهید فەتاح محەمەدئەمین بوو بەهەموو بەتالیۆنەکانیشییەوە بەتایبەتیش شەهید هاوبیر نووری حەمەعەلی. دوای هەرەسی شۆڕش چەند زانیارییەکم لەبارەی ئەو راپۆرتانە وەرگرت لەسەرئێمەمانان نووسرابوون ...لەبارەی پەیوەندی کاك عەبدوڵڵاشەوە بەپارتییەوە,من گومانم لێدەکرد پەیوەندی بە پاراستنەوە هەیە, ئەوەشم لەملاو ئەولا باسنەکردووە بەڵکو وەك دوو هاوبیر کەساڵانێك پێکەوە کارمان کردووە,ساڵی2013 لەسەردانێکدا بۆ کوردستان شەو لەماڵی خۆیان لەهەولێر وتی هەموو ئەو خاڵانەی لەسەری ناکۆکین یا هاودەنگ نین یەکلاییان دەکەینەوە.یەکەم خاڵ گومانەکەم بوو کە پاراستنە, بەراستیی زۆر نیگەران بوو, وتی (زۆر بەداخەوە دوای پتر لە چل ساڵ هاوڕێیەتی و هاوبیریی ئەوە بەمن ئەڵێیت...) ئەوەشم وت کە کاك محەمەد عەزیز و شەهید شێخ محەمەدی

هەرسین لە1964 بەدوواوە فڕیان بەکاژێکەوە نەماو بەهاوبیریش نایەنە ژماردن وشەهید کاك فەتاح محەمەد ئەمین ئاغاش کەس نکوولی ئەوە ناکات دۆست و هاوکاری کاژێك بوو بەڵام ناشتوانێت لەیەك کاتداخۆی بە دوولایەنی سیاسیی جیاوازەوە ببەستێت و سەرلەپێناوی هەردوولادابێت.لەو کاتەوە پەیوەندیم لەگەڵ کاك عەبدوڵڵا ساردوسڕە. بەڵام بۆ هاتووە تۆ بباتەوە کوردستان ودەتوانێت تۆ بپارێزێ! من ئەو پرسیارە دەکەم : لەکێ دەتپارێزێت؟ خۆمن وەك دوست و کەسێکی نزیك زۆرچاك ئاگادارم, ئەوکاتێك لەلایەن نەیارەکانییەوە هەڕەشەی کوشتنی لەسەربوو, ئەگەر سێبەری فەتاح ئاغای لەسەرنەبایە نەیدەتوانی ژیانی خۆی بپارێزێت , بەڵام زانیاریی تەواویشی پێدرابوو لەسەر ئەو کەسەی دانراوە بۆ کوشتنی ! ئەو زانیارییە دروستەشی لەکوێوە وەرگرتووە , لە دووکەس بەدەر نییە: شەهید کاك فەتاح یاکاك محەمەدعەزیز.ئەمەیە کاك عەبدوڵا نامیلکەکەیی پێشکەش بە خاڵە حەمە کردووە کە (نەیهێشت لە ژیانی سیاسیمدا بگلێم) . ئەم پلانی کوشتن و کوشتنبازییە لە ساڵی 1970بەدواوە لەنێو نەتەوەییەکاندا سەریهەڵدا و داهێنان و هونەرکاریشی تێدا دەکرا وەك پلانی سووتاندنی فوئادمحەمەدئەمین بە مەنجەڵێك ئاوی لەکوڵ !! پلانی تیرۆرکردنی کاك عەبدوڵا ئاگرین, کاك کەمالی جەمالی موختار, مامۆستا عوسمان رەشید. شەهید جەلالی حاجی حسێنیش دەیویست سەری یەك دوویەك بکات بە گۆمدا.

لا.95 ئەبە ئاگرین لە لا.120 ی نامیلکەکەیدا دەڵێ: (...لەسەر پێشنیاری من بڕیاردرا کۆنفرانسێك ببەستین. ئەو کۆنفرانسە لە مانگی دووی 1975 دا لەماڵی کاك هەردی لەنەغەدە سازکرا...

*بەر لەهەموو شتێك ئەوکۆبوونەوەیە هەڵدەگرێت هەڵوێستەیەکی لەسەربکەین , هۆیەکەی چیبوو؟ بەشداربووان چۆن دیارکران,چەندی خایاند, بڕیارەکان و ئەنجامەکانیشی چیبوون؟ ئینجا کەدەڵێت(بڕیاردرا) کێ بڕیاریدا؟ سەرکردایەتی ؟ کەواتە کاژێك مابوو....کۆبونەوەکەش یا هەرناوێکی زلی لێدەنێن , ئامادەبووەکان: ئەحمەدهەردی,کامیل ژیر, عەبدوڵڵائاگرین , شەهید نووری حەمەعەلی,جوانەمەرگ عومەر شەمەیی,عەلی تۆفیق ,فەرهادعەبدولحەمید و بەندە نوری کەریم, کاتەکەکەش یەکەمین رۆژەکانی پاییزی 1974بوو(نەك مانگی دووی1975),ئەو ساڵە لەپڕێکدا سەرماهات,من ناچاربووم لە گوندی چۆمان قەمسەڵەیەکم کڕی. جا ئامانج لەو کۆبوونەوەیە چیبوو, چی تێداوترا, هەرچەند کۆنوسی بۆنەکرا, بەڵام پۆختەکەیم لەیادماوە.ساڵی2010 مامۆستاکامیل ژیر پرسیاری لەمن کرد(بەشداربووەکانت لەیادماوە؟) وتم جگە لە تۆو مامۆستا هەردی, ئەوانیدیکە لەریگەی گەڕانەوەدا بەئێراندا, لە ستۆدیۆیەکی شاری مەهاباد وێنەیەکی بەکۆمەڵ وهەریەکەشمان بەتەنیا وێنەمان گرتووەو دەبوو شەهید نوری دوواتر وەریانبگرێتەوە , دڵنیاشم لە

ئەلبوومی وێنەکانی ئەو یا هاوبیر د. عەلی تۆفیق دا هەیە . ئەمە بەو مانایەی کاك عەبدوڵڵای تێدا نەبووە, بەڵام ئێستە گومانم لەو بۆچوونەی ئەوکاتەم هەیەو کاك عەبدوڵڵاش ئامادەبووە و پشتگیریی منیشی دەکرد کە ئەوانەی بەیانەکەیان لەسەر سەرکردەکانی کاژیك نووسیوە کۆمەڵێك لاوی خوێن گەرمن و لەبێدەنگی کاژیك بێزاربوون و تەقینەوە , بەڵام بەشێوەیەکی نەشیاو و ئاشکراکردنی ناوەکانیش بەجۆرێك لە سیخوڕی دەژمێردرێت , ئەگەرچی مەبەستیشیان سیخوڕیکردن نەبووبێت.

لا.96(...کێ ئەو دووانەی هەڵبژارد؟ بۆچی ئەو دووکەسەی نێردراون , کاك محەمەدی ئەزیز و شێخ محەمەدی هەرسین بون و دوو کەسی دیکە نەبوون , کێ ئەو دووانەی هەڵبژارد و بەپێی چ پێوانەیەك ?راستییەکەی مرۆڤ ناتوانێ هەروا بە سادەیی باوەڕ بەمە بکاو نەیەتە سەر ئەو بیرەی کە تەواویی چیرۆکی لەپڕ پەیدابوونی (پارتی گەلی کورد) و خۆ تواندنەوەی لەنێو کاژیکدا بێ کۆنگرە و بێ هیچ پرسکردن بەمن و بێ وەرگرتنی بیروڕای من و هەرپاش ئەوەش رووداوی کارەساتی کانیی ماسی و چوونی محەمەد ئەزیز ومحەمەد هەرسین بۆلای بارزانی, نەخشەو پلانێك نەبووبێ بۆ نەهێشتنی کاژیك, هەروەك پلانی کوردۆ(سەروەت) ئەلی بۆ نەهێشتنی سۆکسە. باشە بۆچی پاش ئەوە چالاکیی رۆشنبیری و رێکخراوەیی کاژیك لە کوردستاندا بەجارێك وەستان؟ بۆچی ئەحمەد تۆفیق (ئەوڵای ئیسحاقی) کە زۆر دڵسۆزو سەر لەپێناوی مەلامستەفای بارزانی بوو, بە(قسەی کاك کامیل ژیر) ئەو پێشنیازی ئەوەی کردووە کە کاژیك دوو ئەندامی خۆی بنێرێ بۆ لای بارزانی و نێو شۆڕش ؟ بەڵگە چییە بۆ ئەوەی کە پێشنیازی خۆی بووە و رانەسپێردراوە بۆ ئەو کارە؟)

* چەندین رایەڵ و سەرەداو هەن لەنێوان چوونەدەرەوەی ئەو دووانە و خاوبوونەوەی چالاکییەکانی کاژیکدا,نەك (وەستانی یەکجاریی), یەکەمجاریش ئەوانەی سەر بە پارتی گەل بوون بە بێدەنگ کشانەوە... یادی بەخێر کەمالی عوسمان دایی خوشکەزای کاك حەمەی عەزیز, بەمنی وت : ئەوە چەند بڵاوکراوەیەك وئابوونەی مانگانەی ئەو هاوبیرانەی (خەتەکە) ی لای من و ئیتر ئیش ناکەن ! چەن هاوبیرێکی لای منیش وەك جەلالی حاجی دەرویشی بەقاڵ وتیان ببەخشن ئیتر ئیش ناکەین .

پرسیار و گومانەکانی مامۆستا نەبەز هەموویان بەجێوڕێن و زۆر وردو هەستیاریشن,قسەکەی کاك کامیل ژیریش دەسەلمێنم و پێشنیازەکەشی بۆ بەرژەوەندیی کاژیك بووەو لە هەمان کاتدا بەرژەوەندی خودی خۆیشی کە وەك کوردێکی نەتەوەیی پشتیوان و هاودەنگی هەبێت لەبارەگای بارزانی .بەدڵنیاییەوە دەڵێم کوردێکی نەتەوەیی هەڵبژاردە بوو , یەکێك بوو لە دیارترین و چالاکترین هەڵسووڕاوانی شۆڕش , دەتوانم بڵێم باڵی

راستی بارزانی ئەوبوو, ئەو بەیانەش ئەگەر هەڵەنەبم لەژێر سەردێڕی (دیسانەوە بارزانی)دا بوو, نەك (دیسان بارزانی). من ئەو بڵاوکراوەیەم بەچاوی خۆم بینیوە , بەیانییەکیان بە تەنیشت درگای ژووری بەڕێوەبەری خوێندنگەکەمان(ناوەندی وەتەن) برادەرانی کۆمۆنیست لەقەدی دیوارەکەیان چەسپ کرد, ئێمەی قوتابی وامانەزانیی لە دژی بارزانی نووسراوە, بەو مانایەی دیسانەوە کێشەی بارزانییەکان و شەڕو کوشتار سەریهەڵدایەوە! من تەنها جارێك ئەو پیاوەم لەگەڵ شەهید تۆفیقی نووری بەگی پورزام بینیوە, نێوانی لەگەڵ ئەو و شێخ محەمەدی هەرسیندا خۆشبوو , ئەوان دەیانوت کاژیکە و تۆفیق بەنموونەی خەباتگێڕی نەتەوەیی دادەنا , دوای بارزانی .شێخ محەمەدی هەرسینیش فرۆشگەی شۆڕشی پێنەدرابوو لەبەرئەوەی کاژیکە, ئەو هەر لەسەرەتاوە زانی چۆن دەچێتە ئیشەکەوە, یەکەم مانگ دووئەوەندەی بەرپرسی پێشووی قازانج خستە بەردەستی لێپرسراوی دارایی.

لا.96: دەمێنێتەوە چەند تێبینییەك لەبارەی وتووێژەکەی هاوبیر کامیل ژیرەوە لەگەڵ تەلەفیزیۆنی ئێن ئار تی لە 18و2014/2/24دا, ئەوەی کە گوتی(مەلا مستەفای بارزانی ئاگای لەوەنەبووە کە پارتی و پاراستن بەو جۆرە دژ بە کاژیك بوون و بارزانی لەسەرەتاوە گومانی هەبووە بەرامبەر کاژیك, بەڵام دوایی گومانەکەی رەواوەتەوە و فرۆشگەی شۆڕشی داوە بە شێخ محەمەدی هەرسین و زۆر رێزی محەمەد ئەزیزی گرتووە.)

*ئەو سەردەمانە کاروباری شۆڕش هێشتا هەر بەدەست خودی بارزانی مستەفاوە بوو, ئاگای لە هەموو شتێکیش بوو, هیچ بەرپرسێکیش نەیدەتوانی شتێکی لێبشارێتەوە,دەسگای پاراستنیش هێشتا دانەمەزرابوو, باوەڕیش ناکەم بارزانی گومانی لە کاژیك هەبووبێ, کاژیکەکان بە نان و ئاو وبەرگو کاڵەوپێتاوی خۆیان لە شاخ و لە شار, لەدەرەوەو لەناوەوە, سەرومڕ و بێپەروا وەك پێشمەرگەو وەك سڤیل داکۆکییان لە دوژمنانی شۆڕش و نەیارانی بارزانی دەکرد, ئەویش ئەوەندە پتریی لەکەس نەدەویست, ئیتر بۆگومانیان لێبکات؟ لەبارەی شەهید شێخ محەمەدی هەرسین وفرۆشکەی شۆڕش و کاك حەمەی عەزیزیشەوە پێشتر باری سەرنجی خۆم دەربڕیوە و پێویست بە دووبارەکردنەوە ناکات .

لا.97: "تەلەفیزیۆنی (رووداو) یش کەوتە باسی کاژیك: لە ئێوارێی رۆژی دووشەممەی 2014/4/21دا بەرنامەیەکی لەبارەی(کاژیك)ەوە پیشاندا, بەرێزان کامیل ژیر, فایەق ئارف, شێرکۆ بێکەس,فوئاد حەمەمین,شێرزاد فاتیح,فەرهاد عەبدولحەمید,مامۆستا خەفوور ئەمین, ئەنوەر برزوو, ئەلیی ساماخا و ئاسۆس هەردی بەشداربوون. سەنجراکیش ئەوەیە هەر یەکەیان جگە لە ئاسۆس هەردی , بەجۆرێك پێوەندیی بە

ڕێکخراوی کاژیکەوە هەبووە , سا یا وەك دامەزرێنەر(فایەق ئارف و کامیل ژیر) یا وەك ئەندام(مامۆستا خەفوور ئەمین ,ئەلیی ساماخا, ئەبدوڵلا ئاگرین(پێشتر نەنووسراوە. ن.ك),فوئاد حەمەئەمین ,شێرزادفاتیح, ئەنوەر برزوو)", مامۆستاشیرکۆ بێکەس لەومێزگردەدا وتوویەتی(گەورەترین هەڵەی کاژیك ئەوەبو کە چووە لای مەلامستەفا).لەو بۆچوونەدا مامۆستا نەبەزیش هاوڕایەتی. ئینجا مامۆستا گلەیی ئەوەش دەکات کە بەڕێزان هاوبیر بروسکە ئیبراهیم و جەواد مەلا, لە هەردوو بەرنامەکەی ئێن ئار تی , هەروەها رووداویش بەشدارنەبوون .

*هاوبیران کاك بروسکە ئیبراهیم وکاك جەواد مەلا جێگە دەستیان بەخەباتی هاوبیرانی کاژیکەوە لەئەورووپا دیارو ئاشکرایە, بەڵام نەك شارەزایی , ئاگاداریشیان لەسەر کاژیك و رووداوەکانی کوردستان نییە. ئەنوەر برزو ساڵی1970 پەیوەندی کردووە,بە کاژیکەوە, کادیری سیاسی پارتی بوو لەشارباژێر, کوڕێکی رووناکبیر وچالاك وبەدەموپل و روحسووك بوو, قسەیەکی دانسقەی هەیە کەدەیگوت (تۆ تەماشا, دوای ئەم هەموو ساڵە ئێستا تێگەیشتم پارتی چییە!)کاك شێرکۆ بێکەس هەتا1970/1969 بەرپرسی لقی سلێمانی بووە, کە دەستنیشانی گەورەترین هەڵەی کاژیکیش دەکات , ئەوە بە پێوانەی ئەو رۆژە, نەك بەخوێندنەوەی بار و دۆخی50ساڵ پێشتر.مامۆستاغەفوور زۆر شارەزایە وئاگاداری گەلێك لەلایەنە دیارو نادیارەکانی ساڵانی سەرهەڵدانی کاژیك و پارتی گەلی کوردە هەتا ساڵی1968,کاك عەلی سام ئاغا یەکێکە لە پیاوماقووڵانی سلێمانی و کەسایەتییە ناسراو و پەسەندەکان و لەبواری رامیاریشدا خاوەن هەڵوێست و لە ئەزموونە. کاك شێرزاد فاتیح لە دامەزراندنی پاسۆکەوە لە نزیکەوە ئاگادارە و پیاوێکی بەهیمەت و قسە لە رووە .

لا.101:(جارێکیان رەحمەتیی برایم ئەحمەد بە خۆمی گوت(کە نووسینەکانت دەخوێنمەوە, هەست بەوە دەکەم بە شارەزاییەکی زۆرەوە کوردایەتیت کردووە بە زانستێك کە بەسەر پێی خۆیەوە وەستاوە... باوەڕبکە, ئەگەر کاژیك نەدەچووە لای مەلا مستەفا, خۆم یەکەم کەس دەبووم کە دەهاتمە ناو کاژیکەوە)

*مامۆستا برایم ئەحمەد هەوڵ و کۆششی بەردەوامی پەنجا ساڵێکی تا ئەو کاتەی مامۆستا نەبەزی لەچەند وشەیەکدا چڕکردۆتەوە , بەڵام هێشتا مافیی بەکەمەوە پێداوە .لەگەڵ رێزم بۆ ئەو دووکەڵە نووسەر ورامیار و بیرمەند و مەزنەی کورد, بەڵام باوەڕناکەم (بلە) ئەو قسەیەی لەدڵەوە کردبێ کە دەهاتە ناو کاژیکەوە. کاژیك 1962بەدوواوە ناوی بیستراو بەنێو شاری سلێمانیدا بلاوبووەوە کە شوێنی لەدایکبوونی (بلە) وکاژیك و بنکەی سەرەکیی پارتی و شۆڕشیش بوو,ئەویش هەر لە1962ەوە سەرەتای ناکۆکییەکانی خۆیی و هەڤاڵانی

لەگەڵ بارزانیدا سەریانهەڵدا,گۆڕەپانەکەش بریتیبوولە پارتی وکۆمۆنیست وکاژیك , دەبووایە هەر زوو هەنگاوبنێت بۆ نزیکبوونەوە و دامەزراندنی پەیوەندی و لەیەکترتێگەیشتن, بەلاَم لەو رووەوە تروسکاییش بەدیناکرێت.ئەوان وەك ناتۆرەیەك بە کاژیکیان دەوت (کوردکوژە)

لا.103: "پاش ئاشبەتاڵی دووەم (1975) کەدیم هاوبیرانی کاژیك هیچ چالاکیی و هەڵوێستێکیان نەبوو لەسەروبەندی ئاشبەتاڵدا, ئیدی خۆم بەدەروێست نەدیی بەبڕیارەکانی هاوبیرانی کوردستانەوە, وەك مرۆڤێکی سەربەخۆ کەوتمەکار. ئەوی نامیلکەی (کاژیك ونکسەآلثورة آلکردیة){آلکـوردیـــة.ن.ك}کاژیك و نووچدانی شۆرشی کورد , کە 1970 چاپکراوە بخوێنێتەوە, بەجوانیی جیاوازی هەڵوێستی من و هاوبیرانی ئەورووپا لە هەڵوێستی هاوبیرانی کوردستان دەبینێ. پاش ئەوەش هیچ شتێك بەنێوی رێکخراوی کاژیکەوە لە ئەورووپا دەرنەچوو."

*ئەوەی راستیی بێ نازانم مەبەست لە ئاشبەتاڵی دووەم چییە, چونکە لەمێژووی کورددا , وشەی ئاشبەتاڵ وەك زاراوەیەکی رامیاریی ــ سەربازیی , هەرەسەکەی شۆڕشی ئەیلوول هێنایە ئاراوە .جانازانم ئەگەر رووداوەکانی1964 کە تۆ ئاگادارنیت لێیان بەئاشبەتاڵ و ئاشبەتاڵی یەکەم ناوبنێیت . ئەمە یەك, دووەمیش لەنێوان مامۆستا نەبەز وسەرکردایەتیی کوردستانداگەلێك تێڕوانین و هەڵوێستی جیاواز هەبووە, سێیەمیش مانای ئەوەیە هاوبیرانی کوردستان هەرنەبێت هەتا1975چالاکیی و هەڵویستیان هەبووە, چوارەمیش دەبوو مامۆستا زۆر زووتر ئاگاداری بکردنایەو ئەو هەڵوێستەی بخستایەتە بەرچاویان . لەبارەی کەمتەرخەمی و بێباکیی (سەرکردایەتی) کوردستان خاڵی لاواز زۆرن, هەر بۆنموونە دوای ئاشبەتاڵ ئەوەندە خۆیان ماندوو نەکرد هاوبیران بەسەربکەنەوە و رێنماییمان بکەن , چیبکەین . تواناکانمان لەگەڵ ئەو دەنگانەدا یەکبخەین کە چەك دانانێن و درێژە بە شۆڕش دەدەن یا رووبکەنە ئێران یا بگەڕێنەوە عێراق ! هەرەسی شۆڕش یا ئاشبەتاڵ لە رۆژی 1975/3/3 دوە بلاَو بووەوە , بەشبەحاڵی خۆم هەتا 4/26 یش بەماڵ و منداڵەوە لە ئێران لە چاوەڕوانیدا مامەوە هەتا بینیم ئەندامانی لقی چواری سلێمانی پارتیش بەرەو غێراق کەوتنە رێ, یەکێکیان شەهید صدیق ئەمین(صدیق ئەفەندی) وتی " ئەوانەی چاوەروانیان دەکەیت دەمێکە لەسلێمانین" بەگوێم نەکرد هەتا لە کامیاران , (یەدولڵا)ی دووکاندارم بینی , سەر بە (ئیتیلاعات) یش بوو, وتی ئەوە رگەڕاویتەوە؟ ئەم قسەیە لەمن وەرگرە: (ئەگەر بیستووتە زۆر کەس لە سێدارە دراون و سێدارەیەکیش بۆتۆ دانراوە , ئینجا هەر ئەمرۆ برۆرەوە ئەو دیو) ئیچوارەی ئەو رۆژە گەیشتینە پێنجوین .

لە مێزگردەکەی ئێن ئار تی 2014/4/21(ئەو باسەش هاتە پێشەوە کە کاژیك بۆ نووسینی کاژیکنامە کەڵکی لە ساتیعولحوسەری وەرگرتووە یان لاسایی کردۆتەوە.

*هەر لە یەکەمین چارەکی سەدەی بیستەمەوە, سەرچاوەی رووناکبیریی کوردی باشوور لە کانیاوی قووڵ و روونی رووناکبیریی عەرەبەوە سەرچاوەی گرتووە و هەتا ئێستاش بەردەوامە . ئەوە تازە بەتازە رووناکبیرانمان

بەکاوەخۆ دەست بۆ سەرچاوەکانی ئێرانیی و ئەورووپایی درێژدەکەن . بۆ کوردو بارودۆخی ئەو سەردەمەی ئاستیی رووناکبیریی نووسەرەکانمان , قەڵەمی دامەزرێنەرەکانی کاژیك لەقەڵەمەکەی ساتیع ئەلحوسەری بەبڕشتتر بووە و پەکیان لەسەر ئەوە نەکەوتبوو لاسایی بکەنەوە. کاژیکنامە لەمێژووی ئەدەبی سیاسیی کورددا, رابەر و رێچکەشکێن وداهێنەرە , خوێنەر هەر زوو هەستدەکات ریتم و ئاوازێکی ناسکی تێدایە, زۆر جیاوازە لە وێژە وئەدەبی پارتی و کۆمۆنیست کە لەسەر کلێشەی ئەدەبی حیزبەکانی وڵاتانی عەرەب و ئێران کۆپی دەکران , نەك وەك کاژیك دەیویست خۆماڵیی وبۆکورد و بۆ هێنانەدیی ئاوات و ئامانجەدوور و نزیکەکانی کورد تۆماریدەکرد و خوێنەر هەستیدەکرد بەزمانێکی کوردیی پوخت و بۆکورد نوسراوەو ئەوەی تێدایە دەتەوێت بیکەیتە بەرنامەی خەبات لەپێناو رزگارکردن و یەکگرتنەوەی کوردستان و سیستمی یەکسانیدا, دواتریش کاژیکنامە بە هەوڵ و کۆششی دکتۆر جەمال نەبەز بووە پرۆژەی دارشتنی فەلسەفەی کوردایەتیی و(قوتابخانەی بیری نەتەوەیی کوردیی) لەسەر دامەزراند.کاژیکنامە لەو سەردەمەدا دیاردەیەکیی رامیاری , مێژوویی, فیکریی ناوازەبوو, زادەی بیریی کۆمەڵێك رووناکبیری دانسقەو هەڵکەوتووی کوردە و بۆ کۆمەڵگای کورد نووسراو بەباڵای خۆی بڕدرا.ئینجا فەلسەفەی ناسیۆنال ـ نەتەوەیی نەتەوەی عەرەب, فارس,ئەڵەمان,فەرەنسا, ئینگلیز, رووس وهتد....هیچکامیان خاوەنی نین و بیرمەندی ئەوانیش داینەرشتووە.ساتیع ئەلحوسەریی,عەبباس مەحمود ئەلعەققاد, تەها حسەین , کەمال یوسف ئەلحاج, میشێل عەفلەق, شبل ئەلعەیسەمی ...وزۆری دیکەش بنەماکانی فەلسەفەی ناسیۆنالیزمی عەرەبی لە بیرمەندانی هاونەتەوە و بێگانەی پێش خۆی وەرگرتووە, چونکە سەرچاوەی سەرەکی زمان و وێژەو هزری عەرەب هەر قورئانی پیرۆزە و ئەویش نەك شتێکی لەو بارەیەوە تێدانییە,بەڵکو پێداگریی و جەخت لەوە دەکات گەلان هەموو بران و خاکی وڵاتان گشتی زەوی یەزدانە ویەزدان بۆیە بە شێوەی گەل و هۆزی جیاواز دروستی کردوون هەتا یەکتر بناسن و هاوکاری یەکدی بکەن وموسوڵمانانیش هەموویان بران و کەسیشتان , عەرەب بێت یا عەرەب نەبێت لەوی دیی پەسەندتر نییە, مەگەر بە خواپەرستیی و کرداری چاك.

لەمێزگردەکەدا ئەوەش وترا, کە دامەزرێنەرانی کاژیك خوێندەوار بوون بەڵام پیاوی سیاسەت نەبوون.مامۆستا لە وەڵامی ئەوانەدا دەڵێت(...ئەوانەی ساڵانێك شەڕی کورد کوژییان کرد و نێویان نا براکوژی لەرامیاریدا قاڵبوون؟ ئەوانەی پەنجاساڵ تەپڵوزوڕنایان بۆ رژێمی تیرۆریستی سۆڤێت و ستالینی کوردکوژ لێدا,رامیارییان باش دەزانی؟ ئەوانەی پاش 14ساڵ قوربانیدان ئاشبەتاڵیان بە شۆڕشی کوردکرد وەستای رامیاریی بوون؟

ئەوانەی هەر لەشکری ئەمەریکا هاتە کوردستان و ئێراقەوە پێش مارینزەکان کەوتن, بێ هیچ پەیمان و گەرەنتییەك, ئەوانە رامیاریزان بوون؟ کاژیك فەلسەفەیەکی نوێ و رێبازێکی نوێی هێنایە پێشەوە....

*بەر لەهەمووی, جیاوازییەکی زۆر لەنێوان خوێندەوار وروناکبیردا هەیە, هومو روناکبیرێك خوێندەوارە ,وەلێ هەموو خوێندەوارێك روناکبر نییە.دامەزرێنەرانی کاژیکیش دەستەی هەرە سەرەوەو هەڵبژاردەی روناکبیرانی کوردبوون . من وای بۆدەچم کە شۆڕشی ئەیلوولی1961 هەڵگیرساو جەماوەری کوردی باشوور بەهەموو چینو توێژەکانەوە باوەشیان بۆکردەوەو سەرومالیان لەپێناودا بەخت دەکرد,سەرانی کاژیك هەستییان کردکاژیك ناتوانێت ببێتە رێکخراوێکی جەماوەریی بنکە فراوان , گشت چین وتوێژە کۆمەڵایەتییەکان لەهەموو ناوچەکانی کوردستان کۆبکاتەوە نەك تەنها دەستەیەك روناکبیران و تەنها شاری سلێمانیش پانتایی جموجوڵ و چالاکییەکانی بێت, بۆیە هەتا هەلێکی لەبار و گونجاو دێتەپێش, شێوەی کارو خەباتی گوڕی وجۆرێك خەباتی رێکخراوەیی پیادە دەکرد(زۆر نهێنی ودیسپلینێکی سەخت) کە تەواو جیاواز بوو لە نهێنکاریی و دیسپلینی هەرهەموو لایەنە رامیارییەکانی کوردستان و ولاتانی دەوروپشتیش , بەلام هەرگیز ئەوهەلەی بۆ نەرەخسا,تەوژمێکی ئایدیۆلۆژی ورامیاریی ناسیۆنالیی کورد بکات بەنێو بزوتنەوە چەکدارییەکەدا و لەئەنجامیشدا کۆنترۆلی بکات و شۆڕش لەنێو شۆڕشدا هەڵگیرسێنێت , بەلام بزوتنەوە چەکدارەکە توانی حکوومەتێك لەنێو حکوومەتی عێراقدا دابمەزرێنێت , بارزانی شایەك بوو تەنها تەختوتاج و ئالاو دراوی تایبەتیی نەبوو. مەرج نییە دامەزرێنەرانی رێکخراوێکی رامیاری یا رامیاری ـ سەربازیی, هەردەبێت رامیارکاربن, نەخێر دەشێت بیرمەند و هزرەوان بن و بنەماکانی باوەڕێك یا فەلسەفەیەك دابڕێژن وهێڵە درشتەکانی بەشێوەی مانیفێست بخەنە بەردەم گەل و بەردەوامیش کار لەسەر دەوڵەمەندکردن و گەشەپێدانی بکەن وەك چۆن مارکس ئینگلس دەیانکرد و خۆیان لەقەرەی کاری رێکخراوەیی و حیزبایەتی نەدەدا, ئەوەبوو دواتر لینینی مەزن و ترۆتسکی جەماوەریان بۆجۆشداو لەدامەزراوێکی رامیاری زۆر فراواندا رێکیانخستن .بەلام ئایا لینینی مەزن هەموو سالێك و لەنێو هەموو گەلێدا لەدایك دەبێت ؟ بە پێویستی دەبینم ئەوەش بڵێین گەلی کوردیش وەنەبێ بیرمەندو هزرەوانی تێدا هەڵنەکەوتبێت , هەربۆنموونە لەسەدەی بیستەمدا و تەنها لە باشووری کوردستان مامۆستایان: برایم ئەحمەد, ئەورەحمانی زەبیحی,عەبدوڵلا جەوهەر, مەسعوود محەمەد, پرۆفیسۆرجەمال نەبەز, ئەحمەد هەردی.

لا.106: "ئەبدوڵلا ئاگرین هەواڵ و زانیاری ناڕاست بلاودەکاتەوە, وەك لەلاپەڕە 38 ـ50ی نامیلکەی نێوبراودا دەبێژێ کە ئەو نامەیەکی کاژیك کە رۆژی 1964/5/13 نووسراوە {وێنەی نامەیەکی

دەستنووسیشی بلاَوکردۆتەوە لە لاپەڕە 46 ـ49دا} , گوایە ئەو نامەیە بووە کە ئەوهەر ئەو ڕۆژە بردوویەتی بۆ بارزانی}بە دلّنیاییەوە دەبێژم کە ئەو قسەیە ناڕاستە.هاوبیر بروسکە ئیبراهیم ئەو نامەیەو دوونامەی دیکەی لەگەلّ خۆی هێنا بۆ موینشن.نامەی چوارەمیش ئەحمەد نەقیب کە لەکوردستان گەڕایەوە هێنابووی بەرواری1965/2/21ی لەسەر بوو. نامەکان هەموو بە ئارەبیی نوسرابوون و تایپ کرابوون. ئەز لەلەندەن لە ماموٚستا هەردیم پرسی بۆچی نامەکانتان بۆ بارزانی بە ئارەبیی بوو, گوتی :(چونکە پێمان وایە بارزانی ئارەبیی لە کوردیی ئاسانتر دەخوێنێتەوە.) هەروەها ماموٚستا نەبەز دەلّێت: (ماموٚستا هەردی 1978 لەلەندەن پێمیڕاگەیاند کە ئەو نامەیەیان بە حەمەی ئەزیزدا ناردووە بۆ بارزانی. بێجگە لەمەش ماموٚستا هەردیی گوتی : چوار نامەمان نارد بۆ بارزانی بەلاّم وەرامی هیچ نامەیەکی ئێمەی نەدایەوە."

*کاژیك لە ماوەی کەمتر لە سالّێکدا چوار نامە بۆ بارزانی دەنێرێت , نامەکان ئاموٚژگاری و ڕێنیشاندان و پێشبینیکردن بوون , چۆن وەلاّمیان بداتەوە و بیسەلمێنێت کە کەلّکی لێوەرگرتوون و ئێوە لەو دووربینترن... یەکێك لەونامانە داوا لەبارزانی دەکات کێشەی کورد لەنیوخۆییەوە بکەینە نیو دەولّەتی . باسێکی ئەو نامانەم لە ماموٚستای کۆچکردوو حەمەعەلی فەرەج بیستووە. ئەوپیاوە ئەندامی لقی کوردستانی کاژیك بووە, بارگەلەیەك دۆکۆمێنتی گرنگی زۆرشاك پاراستبوو, هەرهەموو ناوی ئەندامان و کلیلی ریکخستنیشی بەپوختی هەلّگرتبوو, زۆرێك بەلگەنامەی لایەنەکانیی دیکەشی پاراستبوو.ماموٚستا کامیل ژیر داوای لیستی ناوەکانی کردبوو, نەیدابوویە , وتبووی دەفەوتێت . هەرچۆنیك بووە بەگفت و پەیمان دەیداتی. ژیر وتی نازانم چۆن بوو, لەمالّەوە لەناوشتی دیکەدا بزربوون و هەرچەندمکرد نەدۆزرانەوە, ناچار ئاگادارمکرد. ئەوپیاوە چۆن هەلّچوو, وتی کە نەمدەدا دەمزانی دەفەوتێت, زۆر نیگەران بوو, وتی دەبێت بیدۆزیتەوە ... دواتر خواکردی هاتنەوە بەردەستم . بارزانی وەلاّمی چوار نامەکەی کاژیکی نەدایەوە , دوای ڕاپەڕینیش مەسعود بارزانی وەلاّمی دوونامەی پرۆفیسۆر جەمال نەبەزیشی نەدایەوە. جابەوەدا کەمنیش بۆ کاك مەسعوود نامەیەکم بەهۆی لقی شەشی ئەورووپا ناردوو نامەیەکیشم لەگەلّ کتێبێکی دەسنووسدا بردە بیرۆی تایبەتیی سەرۆك لە پیرمام ـ سەری ڕەش و دوای ئەوانەش ئیمێلێکم نارد, بەلاّم وادیارە گویّ بە دلّسۆزان نادەن ئەگەر سەربە خۆیان نەبن .

لا.107: "... ئەبدولّلا دەلّیّ ئەو لە سالّی1964دا, زانیوێتی کە کاژیك هەیە."

*ئەوە گرنگ نییە کەی ناوی کاژیکی بیستووە یا زانیویّتی ریّکخراویّکە و هەیە ئەوەی ئاسایی نییە, لە ریّکخراویّکی وەها توندوتۆلّدا, کەسیّك لەماوەی پیّنج سالّ کەمتردا , بەسەر چەندین کادیری پیّشکەوتوو, ئەندامی لقدا بازبدات و ببیّتە بەرپرسی لقی کوردستان . دەلّیّم لقی کوردستان چونکە کاژیك تەنها لقی کوردستان و لقی ئەورووپای هەبوو .

لا.107: لیّرەدا هیّندەك پرسیار هەن کە دەبیّ هاوبیران کامیل ژیر و فایەق ئارف وەلاّمی بدەنەوە {لە دامەزریّنەران و سەرکردایەتیی تەنها ئەو دووانە لە ژیاندا ماون.ن. ك} : بۆچی کاژیك کە هیّندە بە نهیّنی کاریدەکرد, دەرگەی خۆی هەروا بە ئاسانی بۆ(پارتی گەلی کورد) خستە سەرپشت؟ پارتی کە ئەو هەموو کین و دوژمنایەتییەی هەبوو بەرامبەر کاژیك, کاتیّك محەمەد ئەزیز و محەمەد هەرسین چوونە نیّو پارتییەوە . بۆچی پارتی هیچ وشەیەکی دژ بە(پارتی گەلی کورد) و ئەم دووکەسە پیّ نەبوو؟

*سەرانی پارتی و شۆرِش نەیاندەزانی ئەو دوو کەسە دامەزریّنەری (پارتی گەلی کورد بوون) و لەگەلّ کاژیك دا یەکیانگرتووە. ئایا ناردنی ئەو دووانە برِیاریّکی سەرپیّیی بوو, یا (سەرکردایەتییەکە) بۆ ئامانجیك برِیاری لەسەردا ؟ بەهەرحالّ ئەوانە هە کەگەیشتنە پەنا بارزانی , بەرگوکالاّی کاژیك توورِدەدەن و بوونە مەلایی عەیاری 24.ناحەزانی کاژیکیش لەهەرپلەوپایەیەکدا بووبن هەرگیز نەیاندەتوانی لەبەردەمی ئەوان و فەتاح ئاغادا بلّیّن لەل. سالّی 1971 ئەندامانی لقی چواری سلیّمانی فەتاح ئاغا بانگدەکەن بۆ نانخواردنی ئیّوارە لە ئوتیل ئاشتی, بەلاّم نەك بۆ ریّزلیّنان , بەلّکو بەوناوەوە و لەسەر میّزی مەیخواردنەوە دابەزنە سەری و داخی دلّیانی پیّبرِیّژن , بەلاّم ئەو پیّشدەستی دەکات و وەك لیّزمەی باران دەباریّتە سەریان و شەهید نووری شەریف لەگەلّیّدابوو,گیّرِایەوە وتی (سووك و سەلیمی کردن !)

لا.108: (...ئەز ویّنەیەکیی گۆرِەکەی هاوبیر لەتیف ئەلیم نارد بۆ ئەبدوللّا ئاگرین...)

*ئەوە 1968 بوو, من ئەوکاتە پەیوەندیم بە کاك عەبدوللاّوە بوو, ویّنەکەی لە زەرفیّکدا دەرهیّنا دیاربوو لە ئەورووپاوە هاتووە, ئەگەر هەلّەنەبم بەناونیشانی بەریّز دایکی مامۆستا نەبەزەوە نووسرابوو, پیّشانیدام و وتی ئەوە یەکەمین شەهیدی کاژیکە . ویّنەکە : ئافرەتیّك ومامۆستانەبەز لەسەر گۆرِەکەی شەهیدی جوانەمەرگ هاوبیر لەتیف عەلی وەستاون . هەردوکمان واماندەزانی ئافرەتەکە هاورِیّی مامۆستایە. ئیّمە کەوتینە ولاّتی ئەلّەمانیاو هاوبیر بروسکە ئیبراهیم و (ئیرمگارد) ی هاوسەری بوونە میوانمان لە شاری ئاخن ـ ئەلّەمانیاو شەو قسەو باسەکانمان هاتە سەر شەهید لەتیف وهەلّبەستە بە سۆزەکەی شیّرکۆ بیّکەس لە دیوانی

کەژاوەی گریاندا بۆ شەهید لەتیف و وێنەی گۆڕەکە, خۆشبەختانە دیوانەکەش لەبەر دەستدابوو,... وتم ئەی ئەو ئافرەتەی لەوێنەکەدا لەتەك مامۆستادا وەستاوە کێیە؟ وتی ئەم (ئێرمگاردە)ی هاوسەرمە ! بەڵام دواتر کە لەگەڵ مامۆستادا باسمانکرد وتی نەخێر ئەو نییە , کچێکە ئەو کات هاوڕێ بووین .

لا.109: شێرکۆی هەژار لەچاوپێکەوتنی هەفتەنامەی رووداو,ژمارە248 رۆژی2014/5/8 وتوویەتی: (بارزانی کاژیکی بەهیچ نەدەزانی, چونکە هیچ نەبوون.)

*ئێمەی کورد رۆژانە وشەی(هیچ) زۆرجار لەجێگەی خۆیدا بەکارناهێنین کە پێچەوانەکەی(شت)ە, بۆیە کاك شێرکۆ دەبوو بڵێت بەهیچی زانیوە , بەومانایەی لەجێگەی نەبووانە . لێرەدا من هەرئەوەندە دەڵێم , ئەگەر بارزانی کاژیکی بە نەبوو زانیوەو هیچ حسابێکی بۆ نەکردووە, ئەی چۆن 1964کە کاك ئیسماعیل عارفی ئەندامی سەرکردایەتی پارتیی ناوی حەوت سەرکردەکەی کاژیکی دەخاتە بەردەست, بارزانی دەڵێت (دە ئێستا لەژێریاندا بنووسە : هەشتەم بارزانی.) دوای ئەوەش کاژیك با هێزی چەکدارو بنکەو بارەگای نەبووبێت و شەڕەتەقەی نەکردبێت, بەڵام بەردی بناعەی قوتابخانەی بیریی نەتەوەیی جێگیرکردو بەرو دواش تەلارەکەی هەڵچنراوە و بزوتنەوەکەش خۆرسك و سروشتیی و بەردەوام بەنێو تاکەکان ورێکخراوەکاندا بڵاودەبێتەوە و ئامانجەکانی کاژیك بوونەتە بەرنامەی کاری گشت رێکخراوە سیاسی و پیشەییەکانی کوردستان و جارجار لەملاو ئەولا باس لەدامەزراندنی دەوڵەتی کورد دەکرێت ,دەمێك گەرموگوڕ و دەمێکیش خاودەبێتەوە...ئێمەی هاوبیرانی کاژیك زمانی کوردایەتیمان بەسەربەخۆیی کوردستانی گەورەو دامەزراندنی دەوڵەت پڕاو خەباتمان بۆ دەکرد, بەڵام ئێستاو لەم ساتە وەختەدا , کاتەکەی نەگونجاوە, سەرانی کورد نابێت مامەلەیەك بکەن قانزاج سەری مایە بخوات .

لا.112: " ئەز, نە کاك فەرهاد ئەبدولقادرم دەناسی و نەکاك شێرزاد فاتیح, ئەوان هاتنە لای من و بە منیان گوت حیزبێکیان دروستکردووە بە نێوی (حیزبی سۆسیالیزمی نەتەوەیی کورد)ەوە...."

*ئەمە مانای ئەوان حیزبێکی نوێیان دامەزراندووە و ناویان لێناوە و سەرکردایەتییان بۆ داناوە , نەك لە کاژیك نارازین و دەیانەوێت بە مەبەستی چاکسازیی یا بووژاندنەوەی رێکخستن و چالاکییەکان کۆنگرە ببەستن وهەر رەخنەو کەمتەرخەمییەك هەیە لە سەرکردایەتی ,لیژنەی پەیوەندی, لیژنەی لق, هەمووی بخرێتە روو, هەموانیش ملکەچی بڕیارەکانی کۆنگرە بن , نەخێر ئەوان حیزبێکی نوێیان هەیە, بەناوێکی نوێ و

سەرکردایەتی و بنکردایەتی نویٚ و شێوازی کارکردنی نوێوە وکەهاتوون بۆلای دکتۆر نەبەز, مەبەستێکیان هەبووە.

ئێمە زۆرێکی زۆر لەمامۆستای گەورەمانەوە فێربووین و فێریش دەبین, ئازایەتی ئێمەش نییە, ئەو لە دوور ولە نزیکەوە لە فێرکردنمان بەردەوامە و هەتا ماوین قەرزداری ئەوین ...بەڵام بەداوای لێبوردنەوە چەند سەرنجێك لەخزمەت مامۆستادا دیاریدەکەم: مامۆستا لە زمان هونەرمەندی گەورەی کورد, کۆچکردوو رەفیق چالاکەوە بەسەرهاتێکی سەردەمی ئاوارەیی و دەربەدەریی هەژاری موکریانی دەگێڕێتەوە لە بەغدا, بەڵام ئەوندەی گوتی و گوتم تێدایە خەریکە تاموبۆی نووسینەکانی مامۆستام لیٚ تێکدەدات. ئاخر شێوە نووسینی مامۆستا نەبەز بەلای زۆربەی هەرە زۆری نەتەوەییەکانی کوردەوە, بەوە ناسراوە وەك دۆشاو و رۆنی زستان و بەفرو دۆی هاوینان سادەو بوووژێنەرەوەن بەڵام ئەم دواییانە هەندێك (پووشوپەڵاش)یان تێکەوتووە.! بە خۆمی رەوانابینم و بەخۆشمدا راناپەرمووم رووی رەخنەیان تێبکەم بەڵام... هەر بۆ نموونە :

1 ـدەرهاویشتنی پیتەکانی ع غ لە ئەلف و بێی کوردی وگۆڕینی دەنگەکانی ع,غ بۆ ئ,خ وەك: عەبدوڵڵا, بەغدا, سەعید بۆ ئەبدوڵڵا, خەفوور, سەئید. هەروەها , نەوت/ نەفت , ئەندازە/ هەندازە , ورد/ هورد, سوود/سووت , سەدە/سەتە, رەوشت / رێوشت , بەئابڕو/ ئابڕۆدار, بینەرـ تەماشاوان/سەیرکەر(پاشگری کەر بەکارنەهێنانی جوانترە, وەك لەبریی یاریکەر دەڵێین یاریزان) . ئەو تێکستانەش کە مامۆستا وەریگرتوون و لە نێو دوو کەوانەی داناون , دەبوو نەیانگۆڕێتە سەر شێوە نووسینی خۆی. بۆ نموونە قسەکانی مامۆستا ئەحمەدهەردی, ئەو ناڵێت : نێو , لە نێوبردن , ئێراق بەلکو دەڵێت ناو, لەناوبردن , عێراق.

2 ـ نامیلکەی کوردایەتی بزوتنەوەو برواو رژێمە, بەمەزندەی من کۆمەڵێك هۆنراوەی زۆر بەهێز و پیٚزی نەتەوەیی مامۆستا کامیل ژیرە, کە مامۆستا حەمەی مەلاکەریم خستنیە ژێر نەشتەرەوە, نەبەز(زەردەشت) بە نامیلکە تەنزئامێزە بە نێوبانگەکەی(کوردایەتی لەژێر نەشتەرەکولەکەی حەمەی مەلاکەریمدا) وەڵامی دایەوەو نووسەرەکەی کرد بە پۆڕی خوراو.

3 ـ مامۆستا بێبەڵابێت لە نووسینی عەرەبیدا زۆر جار وشەی (ألکرد , **ألأکراد**) ی بەکارهیناوە لەبریی(ألکورد) کە یەکەمیان وەك رێنووس هەڵەیە و دوەمیان وەك واتا, هەر کۆمەڵێك مرۆڤ دەگرێتەوە ژمارەیان دەوروبەری ملیۆنێك کەمتر یا چکیٚ پتر بێت , نەك نەتەوەیەکی 45 ملیۆنی .

4 ـ بلاڤۆكی(چەندوشەیەك لەبارەی ئەم بزوتنەوە چەكدارەوە)لە لاپەڕە125 دا, خوێنەر دەزانێت كاژیك نووسیویێتی , بەڵام ئایا لیژنەی لق, لیژنەی پەیوەندیی یا سەركردایەتیی دەریكردووە؟ چونكە تەنها بەرواری لەسەرە , كەلەكوتاییەكەیدا نوسراوە 31 ی ئابی 1961!

5 ـ بلاڤۆكی كاژیك (ئەم بزوتنەوە چەكدارەو تاكتیكی سوپایی) لە لاپەڕە127 دا, بەرواریشی لەسەرنییە , نەك لەكوێوە دەرچووە! بلاڤۆكەكەی لا.128یش بەنێونیشانی(سەرنجێكی تر لەكارەساتەكەی ئەم دوایی یە) ش هەر بەو جۆرەیە . ئەمە جگە لەم دۆكومینتانە كە كۆپییان لە پاشكۆی كتێبەكەدایە :

6 ـ دۆكومێنتی: (رۆژنامەی) بانگی كاژیك , لە لاپەڕە129 دا: لەسەروی لاپەڕەی یەكەمدا ئامانجی سەرەكی كاژیك :كوردستان بۆكورد, یەكسانی بۆ گەل. لەژێریدا دروشمی كاژیك {دوو پیتی لاتینیی k بەرامبەر یەكتر} و لەناویدا نوسراوە بانگی كاژیك. لە ژیریشیدا نوسراوە: رۆژنامەیەكی كوردی یە فەلسەفەو بیروباوەڕی حیزبی (كاژیك) بلاٌودەكاتەوە.لەژیریدا: دامودەزگای كاژیك لە ئەورووپا ناو بەناو دەری ئەكات, لەژیریدا: بەسەرپەرشتی هاوبیر رەسووڵ و لەسەر بڕیاری كۆنفرانسی دامودەزگای كاژیك لە نیسانی 1968دا. لەژیر وەوانەشدا نوسراوە: ژمارە(1) ـ 14ی نیسانی1968. لەم چەند دێڕەدا چەند خاڵێك سەرنج راكێشن.

اـ بانگی كاژیك رۆژنامە نییە, چونكە رۆژانە دەرنەچووە, ناوبەناوبلاٌوكراوەتەوە.

ب ـ كاژیك وەك كۆمەڵە دامەزرا, نەك حیزب .

ت ـ ئاشكرایە هاوبیر رەسوڵ , مامۆستا نەبەزی خۆمانە بەڵام بڕیارەكەو كۆنفرانسەكەو دامودەزگاكە, بەخوێنەر نامۆن .

7 ـ بانگەوازەكەی مامۆستا نووسیبووی و لەلاپەڕە141 و142 دا كۆپیەكەیی بلاٌوكردۆتەوە,هەروەها (بەیانە ناو زڕاوو ناڕاستگۆ وپڕ لەبوختانەكەی 1975/1/25ی شێركۆی هەژار)لە لاپەڕە181 دا, و نامەكەی ئازاد مستەفا بۆ نەبەز لەلاپەڕە189دا, خوێندنەوەیان دژوارە و مامۆستا تایپی بكردنایەو لەپاڵ یەكتردا بلاٌوی بكردنایەتەوە, چاكتر بوو چونكە بەلگەنامەی مێژوویی گرنگن و خوێنەر بەهۆیانەوە لە ناوەڕۆكی كتێبەكە تێدەگات .

شایانی وتنە رەفیق چالاك پێشتر و هەتا نێوەڕاستی ساڵانی پەنجاكانی سەدەی رابوردوو كۆمۆنیستێكی ناسراو و بەرپرسێكی پایە بڵندی پارتی كۆمۆنیستی عێراق بوو, لەوە بەدواوە پشتیكردە ئەو حیزبەو جۆرە

هاوكارییەكی رووكەشی میریشی دەكرد, بەلاّم نەك وەكو سیخورِو بەكرێگیراو, نەخێر.... سالّی1962 كۆمۆنیستەكان تەقەیان لێكرد و پارتیش تەقەی لە عەلی حاجی مەلاشەریفی سەعاتچی كرد, هەردووكیان بریندار‌بوون و پێكەوە لەنەخۆشخانەی سلێمانی كەوتبوون .چالاك بە عەلی دەلّێت :" عەلی مـن گوللەی شیوعیم بەركەوتووە,چاكدەبمەوە, بەلاّم تۆ گوللەی شۆڕشی كوردت بەركەوتووە دەتكوژێت .هەر بەو جۆرەش بوو ئەو پیاوە دووای دوو رۆژ كۆیدوایی كرد و چالاكیش چووە ریزی شۆڕشەوە . هەر ئەو سالاّنەمحەمەد حەمە ئەمین شارباژێڕی, ناسراو بە كاكەی فەلاح , بەرپرسی رێكخستنەكانی سلێمانی و كەركووك ـ پارتی كۆمۆنیست دەستی لەو كێشایەوە و بۆ یادی مالّئاواییش هەلّبەستە بەنێوبانگەكەی گولّی ژالّە دەنووسێت , ئەم دەمە هەر ئەم دوونیوە دێڕەم لەیادە :

گولّی ژالّە برِۆ بمرە هەتا جاو مفت و هەرزانە

ئەوی دەستی بەزاخا چوو لەسەر تۆ مالّی وێرانە

دووا وتەش دلّنیام مامۆستای بیریی كوردایەتیی بەدلّفراوانیی خۆی دەمبەخشێت ئەگەر سنووری مامۆستا و قوتابیم بەزاندبێت و مەبەستیشم خزمەتێكی بچووكە بە كولتووری بزاڤی نەتەوەیی كورد.

بچووكتان / نوری كەریم

ئەلّەمانیا,ئاخن 2015/12/12

Email_nurikarim@hotmail.de

❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊